TEDNIK

YU ISSN 0040—1978

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

LETO XXXIII., ŠT. 18/a

Ptuj, 6. maja 1980

POSEBNA IZDAJA

UMRL JE TOVARIŠ TITO

TITO BO ŽIVEL V NAS IN V NAŠEM DELU

Srce se nam vije in stiska od bolečine, besede zamirajo na ustnicah, razum ne more dojeti, da se je resnično zgodilo to, kar je sicer zakonitost vsakega življenja . . . kar je bilo kot tiha bojazen na dnu naših src skrito . . .

Vsi ljudje socialistične Jugoslavije, ljudje, ki ljubijo svobodo, ki ljubijo njega, ki jim je bil tovariš in voditelj, so obnemeli ob vesti, da je prenehalo biti toplo človeško srce v jeklenih prsih moža, ki je v svojem življenju dal človeštvu največ kar človek more dati, ki je dal socializmu humani obraz, ki je vse svoje življenje posvetil temu, da je naša vest pred zgodovino čista, da je prenehalo biti srce človeka, našega vojskovodje, državnika-revolucionarja, komunista in humanista, srce človeka z neizčrpno energijo.

Ob tej usodni uri nam mora biti glavno vodilo stavek, ki ga je izrekel tovariš TITO sam: »Napačno je mišljenje, da bo po smrti človeka vse krenilo navzdol . . .« Mi vsi smo Titova Jugoslavija s celotnim organizmom političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Tito sam pa je zgodovinska osebnost z neprekinjenim mandatom, ki se ne more končati z življenjem Tita in Titove generacije, tiste generacije, ki je položila temelje Republiki dela in ustvarila ustavne pogoje za osvoboditev dela. Prav na pobudo tovariša Tita in ZKJ so bile v naš politični sistem zavestno vgrajene tudi posebne poti za kadrovsko pomlajevanje in varstvo revolucionarnih pridobitev. Tito je velik tudi v tem, da so ob njem in z njim rasli politiki, misleci in revolucionarji, da se je ob njem in z njim nenehno ustvarjal nov rod naprednih in sposobnih ljudi. Vse to poganja vedno svežo kri v celotni organizem socialističnega samoupravljanja.

Jugoslavija je edina socialistična država na svetu, ki je ustavno omejila mandat za vse državne in politične funkcije. Ob Titu je deloval kolektivni organ republik in pokrajin — predsedstvo SFRJ, ki enako deluje naprej. Zavestno smo na vseh nivojih naše samoupravne socialistične družbe sprejeli Titovo pobudo o kolektivnem vodenju in kolektivni odgovornosti. To je tudi zagotovilo, da bo Tito živel z nami naprej, da bo živel v srcih vseh 22 milijonov občanov socialistične Jugoslavije. To je tudi zagotovilo, da bomo uresničevali naročilo tovariša Tita, ki nam ga je dal v svojem referatu »Šestdeset let revolucionarnega boja Zveze komunistov Jugoslavije«, ko je rekel:

»Naša revolucija mora ostati takšna, kakršna je vselej bila: neomajna v temeljnih opredelitvah, humana v prizadevanjih, da stalno širi prostore človekove svobode in nepomirljiva do tistih, ki bi hoteli ogroziti njene pridobitve in preusmeriti njene tokove.«

Za tovariša Tita je revolucija vedno bila in je dejanje, delovanje, proces, ne pa stanje, dosežena popolnost. Dokončane revolucije ni, ko se revolucija konča, neha biti revolucija. Revolucija je in ostaja revolucija, če nenehno utira poti novim vsebinam in novim, še bolj demokratičnim oblikam svobodnega izražanja dela. Prav to je tovariš Tito več kot pol stoletja nenadkriljivo opravljal. Njegovo delovanje je bilo plodna — revolucionarno navdihnjena enotnost teorije in prakse spoznavanja in spreminjanja sveta z vidika interesov delavskega razreda. To je vpletel v vsako svoje stališče, v vsak sklep, v vsako pobudo, ki jo je sprožil. Za Tita je bila dialektika naše stabilizacije in trdnosti prav v tistih spremembah, ki krepijo temelje in vzvode socialističnega samoupravljanja.

Iz Titovega odnosa do stvarnosti je izhajal tudi njegov odnos do novih družbenih pojavov in procesov, do sposobnosti, do mladosti in mladih. Prav mladi so nerazdružljivi del in porok kontinuitete revolucije, kar vsak dan potrjujejo z delom, manifestirajo svojo neomajno pripravljenost za nadaljevanje odločnega boja za nadaljnjo revolucionarno preobrazbo družbe, iti po poti, ki sta nam jo začrtala ZKJ in Tito, za poglabljanje in stalno utrjevanje politike neuvrščenosti. To je tudi najboljše zagotovilo, da bo naša socialistična samoupravna neuvrščena skupnost svobodnih in enakopravnih narodov v perspektivi napredovala in ostala Titova Jugoslavija. Tito je nenehno in vedno z novimi argumenti, ki jih je prinašalo življenje in razvoj, opozarjal na potrebo po ustvarjalnem sodelovanju mladih ljudi. Zanj je bila revolucija dejanje spajanja generacij, njihove povezanosti pri zgodovinski nalogi spreminjanja sveta v resnični in celoviti obstoj človeka.

Zveza komunistov Jugoslavije je častno izpolnila svoj zgodovinski dolg do delavskega razreda, delovnih ljudi, narodov in narodnosti naše domovine, do socialističnih, osvobodilnih, naprednih in demokratičnih sil v svetu. Vse to je zasluga tovariša Tita, ki je zavoljo ustvarjalnega pojmovanja marksističnega nauka v celoti doumel zgodovinska dogajanja v vsakem času, da je s pogumom pravega revolucionarja in vizionarja vedno bil osrednja osebnost vseh dogajanj, ki je vedno vztrajno vplival na njihov tok s svojo državniško modrostjo in z velikanskimi izkušnjami in ugledom po svetu.

Vse to je tovariš Tito vedno prenašal na Zvezo komunistov in na vse zavestne socialistične sile družbe, ki so bile in so tudi danes nosilke boja za uresničevanje revolucionarnih ciljev naše Partije in socialistične samoupravne družbe. Največje priznanje, največja zahvala za vse to, kar je tovariš Tito naredil za vse nas, za ZK, za delavski razred, za naše narode in narodnosti, na našo domovino in za ves svet, pa bo naše delo. Storiti moramo in tudi storili bomo vse, da nadalje razvijamo njegovo misel in delo. S svojim konkretnim delom in vzgledom bomo uresničevali velike naloge, ki so pred nami v današnjem zapletenem in zahtevnem času. To je naš dolg in naša zahvala tovarišu Titu, kajti ni takšnih žrtev in takšnih naporov, ki jih komunisti, delavski razred, delovni ljudje in občani naše domovine, tudi naše ptujske občine, ne bi bili pripravljeni dati za ohranitev pridobitev revolucije in za njihovo nadaljnje razvijanje.

Ob tem je prav, da se spomnimo besed tovariša Tita, ko je odgovoril na vprašanje o vlogi osebnosti in njenem vplivu na zgodovino. Dejal je: »Samo ne smemo pozabiti, da nobena osebnost ne more črpati moči in predvidevanja samo iz sebe, če nima ljudstva za seboj. Osebnost je lahko zgodovinska, če jo narod podpira, če ji omogoča vpliv. Osebnosti imajo pomen in vpliv od ljudstva in ne od zgoraj. V socializmu je nosilec razvoja človek. Kdor ne spoštuje svoje zemlje in svojega ljudstva, ta ne more spoštovati tudi drugega. Rad grem med ljudstvo. Če bi bil odtrgan od njega, ne bi mogel živeti . . .« To so preproste, iskrene, vsebinsko globoke besede, ki jih razume z umom in srcem vsak naš občan. To so besede človeka, ki je izšel iz ljudstva, ki se je vedno vračal med ljudstvo.

Z bolečino v srcu, preudarno in delovno

Maj, mesec mladosti, mesec cvetja in sonca, ki smo ga toliko let praznovali kot mesec, v katerem se je rodil največji Jugoslovan, naš tovariš, voditelj in oče — TITO — ta maj je te dni mračen in deževen. Kaplje, ki padajo izpod sivih oblakov se marsikje mešajo s solzami, ki polzijo po licih občanov, zakaj žalosti in bolečine v srcu ni moč skriti . . Toda ob vsej tej neizmerni bolečini povsod prevladuje trezna preudarnost, trdna odločenost, da bo mesec maj tudi za naprej ostal mesec trdne odločnosti — nadaljevati Titovo pot političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki pomeni našo lepo in mirno bodočnost.

Med prvimi se je v knjigo žalosti podpisal dr. Cvetko Doplihar

To so delovni ljudje in občani ptujske občine tudi praktično pokazali že v nedeljo zvečer, ko je zastal dih, zamrla beseda ob pretresljivi vesti UMRL JE TOVARIŠ TITO. Kmalu za tem se je že sestal občinski komite za SLO in družbeno samozaščito, ocenil položaj, razdelil naloge in člani komiteja so odšli na delo, načrtno in preudarno. V dobrih dveh urah so bili obveščeni že vsi komiteji za SLO in DSZ v krajevnih skupnostih, v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v samoupravnih delovnih skupnostih, ki so se takoj sestali in sprejeli naloge za svoje območje. Prav tako se je sestalo predsedstvo občinske skupščine, vodstva družbenopolitičnih organizacij in občinski izvršni svet.

V posameznih TOZD TGA Boris Kidrič v Kidričevem (Tovarna glinice, Proizvodnja aluminija, Predelava aluminija in Promet) so se delavci prve in druge izmene že ob 21,30 sestali na žalnih sejah. Enako tudi delavci nočne izmene Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča v Ptuju. V večini OZD pa so se delavci sestali v ponedeljek zjutraj pred začetkom dela, ali popoldne — po delovnem času. Žalne seje vodstev DPO in samoupravnih organov v krajevnih skupnostih so bile v ponedeljek, ponekod bodo še danes, prav tako komemorativni zbori z občani, ki jih večina KS organizira po vaseh in naseljih. Podobno je tudi v vsaki šoli, v vsaki delovni skupnosti.

Prebivalstvo je sprejelo pretresljivo vest mirno, a globoko pretreseno. Vsem se je mudilo domov, kjer so ob TV ekranih in radijskih sprejemnikih molče in spoštljivo spremljali poročila. Poslovodji so že zvečer začeli ustrezno preurejati praznično dekoracijo izložb, k sliki tovariša Tita so postavljali šopke cvetja, v levem zgornjem kotu pa pripenjali žalne trakove.

Delovne organizacije in službe komunalne infrastrukture so uvedle dežurstvo, po potrebi organizirale ekipe, vsak je svojo nalogo opravljal in opravil z velikim čutom odgovornosti.

V ponedeljek zjutraj se je v vseh delovnih organizacijah začelo delo s še večjo odgovornostjo — tako v proizvodnji, v storitvenih dejavnostih, v šolah, pisarnah, zakaj življenje teče dalje, z delom in s še doslednejšim izpolnjevanjem nalog bomo premagali neizmerno bol, bomo »S Titom v srcu in umu« še odločneje stopali po Titovi poti in s tem uresničevali njegovo misel in voljo, ki je misel in volja nas vseh.

Osrednja žalna seja je bila v ponedeljek, 5. maja ob 12. uri v dvorani mestnega kina v Ptuju, vodil jo je predsednik skupščine občine Ptuj, dr. Cvetko Doplihar, žalni govor je imel sekretar občinskega komiteja ZKS, Dimče Stojčevski, sožalno brzojavko, naslovljeno na predsedstva SFRJ in ZKJ ter SRS in ZKS je prebral Franc Zadravec, predsednik OK SZDL. V delavskem domu Franca Krambergerja v Ptuju pa je bila v ponedeljek, ob 7. uri že odprta knjiga žalosti, ki bo ob častni straži ostala odprta vse dni vseljudskega žalovanja.

V neizmerni bolečini smo se zbrali na žalni seji in skupno obudili revolucionarno pot tovariša TITA, ki je pooseblјenje najbolj popolne herojske osebnosti, pa vendar tako našega, preprostega in domačega, enako takrat, ko je kot državljan sveta s svojim umom širil meje človeških spoznanj in utiral nove poti revolucionarne strategije, kot takrat, ko se je pogovarjal z delavci in kmeti, ko nam je z živo besedo vlival vero v razvoj socialističnega samoupravljanja, ko nam je naročal da varujemo in razvijamo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti.

TITO je del nas samih, živel bo vedno v nas in v našem delu, ko bomo vsak na svojem področju še bolj dosledno in odgovorno izpolnjevali tisto, kar je naša dolžnost, da bo kar najbolj učinkovito deloval naš politični sistem socialistične samoupravne demokracije, da se bo v našem kolektivnem delu odražala enotnost misli in akcije pri uveljavljanju delegatskega sistema, pri sprejemanju in uresničevanju družbenih razvojnih načrtov, pri krepitvi bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, v enotni podpori politike neuvrščenosti, — skratka — še bolj dosledno in odločno bomo stopali po Titovi poti.

Delavci, kmetje, mladina, delovni ljudje in občani občine Ptuj
V Ptuju, 5. maja 1980

Izgubili smo največjega očeta na svetu

V trenutku, ko je vest o smrti našega dragega tovariša TITA boleče odjeknila po vsej domovini je tesnoba napolnila naša srca. Kot, da se je za trenutek ustavil čas. Tisti, ki so vest sprejeli na delovnem mestu so nemo ostrmeli, zastal je korak, roka je nemočno klonila.

Potrti obrazi na vsakem koraku so nemo govorili z neizmerno bolečino v srcu. Umrl je NAŠ TITO, toda njegove ideje bodo vedno med nami. Vedno bomo s ponosom nadaljevali pot, na katero nas je trdno postavil prav ON in nihče nas pri tem ne bo omajal. Kajti mi smo Jugoslavija, mi smo TITO, bratska skupnost narodov in narodnosti in ponosni smo, da smo prav mi generacija, ki je rasla z uspehi velikega državnika, tvorca nove Jugoslavije, največjega očeta na svetu.

Čeprav nas v srcu muči neizmerna bolečina, čeprav nam je težko, vemo, da moramo naprej. Moramo po poti, ki nam jo je začrtal naš TITO. Tega se je takoj po objavi sporočila o smrti zavedal vsak delavec, vsak Jugoslovan. In še bolj zagnano je zavihtel kladivo, kajti le z delom in ob njem bomo lahko premagali vse težave s katerimi se srečujemo.

V prvih trenutkih bolečine in spoznanja, da tovariša TITA ni več, smo ujeli le nekaj izjav delavcev v združenem delu ptujske občine, za katere lahko trdimo, da govorijo v imenu vseh tistih s katerimi in za katere je živel in delal naš ljubljeni tovariš TITO.

Edi Klasinc, ročni stavec v ptujski tiskarni: „Ne vem, kaj naj rečem, težko mi je. Izgubili smo največjega revolucionarja vseh časov. Prepričan pa sem, da smo prav sedaj v tej največji bolečini še bolj enotni, da se zavedamo nalog, ki so pred nami in, da jih bomo še bolj zagnano izpolnjevali. To smo dolžni TITU in vsem tistim, ki so nam izborili takšno Jugoslavijo, kot jo imamo. Pomagali si bomo z geslom delo in samo delo!"

Lizika Bračko, čistilka kovinskih izdelkov v SOZD ELKOM, delovni organizaciji Olga Meglič Ptuj: „Vsem nam je zelo težko. Ko smo doma v družinskem krogu zvedeli, da je umrl TITO nas je pretreslo huje, kot da bi umrl nekdo iz družine. Tudi v službi je tako. A ne smemo in ne bomo si dovolili, da bi nas žalost strla. Vsi vemo, da bomo še bolj ponosno zravnali glave in da bo še naprej ostalo v Jugoslaviji tako, kot je bilo do sedaj."

Franc Tušek, delavec v vzdrževanju: „Preveč me je sinoči prizadelo, da bi lahko kaj rekel. Toda za TITA nikoli nikomur ne bo zmanjkalo besed... danes, ko sem prišel na delo, me je še huje prizadelo. Prvič sem prišel v službo sam v srcu, s tesnobo. To je bilo prvo jutro, da sem vstal, ko TITO ne živi več med nami. A živijo in vedno bodo živele njegove besede, ki so nam napotilo za nadaljnje delo. Jugoslavija je zgubila največjega očeta na svetu, tudi svetu se bo to poznalo..."

— OM

Franc Karo, zidar pri Gradisu, TOZD Gradnje Ptuj: „TITO je umrl, a mi bomo delali naprej, držali se bomo njegovih besed, dokler bo po naših žilah tekla kri. Težko mi je, vsem je težko, a vse mora biti naprej tako, kot je bilo do sedaj, v času ko je bilo veliko srce našega TITA. Njegova smrt je velik udarec za nas delavce, za vse nas in za celi svet. In še bolj moramo biti enotni, bolj trdni bolj delovni, vsi se tega zavedamo."

TUDI ORMOŠKA OBČINA ŽALUJE

Kot po vsej domovini je tudi v ormoški občini v nedeljo zvečer boleče odjeknila vest o smrti tovariša Tita. Mesto je onemelo, praznično vzdušje se je v trenutku spremenilo v globoko žalovanje. Državne in partijske zastave na pol droga, Titove slike z žalnim trakom v izložbenih oknih in le tu in tam odmev koraka, je najbolje izpričevalo globoko bolečino v srcu slehernega prebivalca Ormoža in celotne ormoške občine.

Takoj po pretresljivem sporočilu se je sestal občinski komite za SLO, v kratkem času so se zbrali člani komitejev za SLO v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih.

Včeraj zjutraj so že pred začetkom delovnega časa potekale v večini organizacij združenega dela žalne svečanosti, v večini krajevnih skupnosti pa so bile žalne svečanosti v popoldanskem času.

Osrednja občinska komemorativna svečanost je bila včeraj dopoldan v ormoškem domu kulture. Delovni ljudje in občani so z množično udeležbo na vseh spominskih svečanostih in z globoko žalostjo na obrazih in v srcu še enkrat potrdili veliko ljubezen do našega predsednika in neomajno voljo za nadaljevanje poti, ki jo je začrtal tovariš Tito.

Kljub globoki žalosti je življenje v ormoški občini povsem normalno. Po nekajdnevnem praznovanju se je znova pričel delovni teden, povsem normalno pa poteka tudi ostalo življenje in delo.

Včeraj dopoldan so v avli doma kulture odprli žalno knjigo in tja so ves včerajšnji dan prihajali delovni ljudje in občani ter tako še enkrat počastili spomin dragega predsednika. Od danes je knjiga žalosti v ormoškem gradu — na sedežu družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Ormož. Knjiga žalosti bo odprta vse dni od 7. do 19. ure.

JB

V prostorih študijskega oddelka ljudske in študijske knjižnice Ptuj so v ponedeljek, 5. maja odprli spominsko razstavo: »Življenje in delo Josipa Broza — Tita«, ki v sliki in besedi prikazuje življenje in delo našega predsednika. V razstavi posebno mesto zavzemajo posnetki obiska tovariša Tita v ptujski in ormoški občini. Razstava bo odprta vsak dan od 7. do 19. ure, v soboto pa do 12. ure; odprta pa bo do 14. maja.

Revolucionarna pot Jožeka iz Kumrovca

Hrvatsko Zagorje, ta čudoviti kraj, dolina Sotle, ki ne deli, ampak združuje dve sosednji republiki, dva bratska naroda. V tej dolini leži vas Kumrovec, kjer je bil v preprosti kmečki hiši rojen Jožek, otrok kot številni drugi. Toda iz Jožeka je zrasel delavec, revolucionar Josip Broz-Tito, državljan sveta, ob vsem tem pa živ človek, blizu preprostim ljudem, vsem dostopen po svojih človeških lastnostih. Prav življenje v njegovem rojstnem kraju mu je vtisnilo v zavest spoznanje, da je nacionalna enakopravnost, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti temeljni pogoj za našo trdnost, temeljni pogoj tudi za politiko neuvrščenosti in mirnega sožitja med narodi in državami vsega sveta.

Toda pot do uresničevanja teh spoznanj je bila še dolga. Komaj 13-letni Josip Broz je moral zapustiti očetov dom, najprej na delo h kmetu v Podsredo, potem v Sisak, kjer se je izučil za kovinarja in opravil pomočniški izpit, tu je tudi spoznal prve ideje socializma. Potem se je zaposlil v Zagrebu, se včlanil v zvezo kovinarjev in social-demokratsko stranko, sodeloval v protestnem sprevodu pod rdečimi zastavami.

To je bil tudi začetek njegove dolge več kot 70-letne revolucionarne poti, ki ga je najprej peljala skozi Ljubljano v Kamnik, potem v Jinice in Plzen na Češkem, potem v Porurje in v Dunajsko Novo mesto. Sledila je vojaška obveznost, strelski jarki prve svetovne vojne rusko ujetništvo in trpljenje, potem navdušenje ob revolucionarnem vrenju in ob Oktobrski revoluciji, leta 1918 je v Omsku postal borec v rdečegardističnem odredu in s tem neposredni udeleženec Oktobrske revolucije. Leta 1920 se je vrnil v domovino, postal član sindikata in KPJ. Potrkal je na vrata rojstne hiše v Kumrovcu, toda matere ni bilo več, umrla je dve leti poprej, ne da bi dočakala snidenje s svojim najmlajšim sinom. Danes nova osnovna šola v Bistrici ob Sotli s ponosom nosi ime Marije Broz. S tem poimenovanjem so postavili spomenik vsem materam, ki so si odtrgale zadnji košček kruha od lačnih ust in ga dale svojim otrokom, vsem tistim, ki so utrujene prebedele noči ob posteljah svojih bolnih otrok, vsem, ki so trepetale, ko so šli njihovi otroci v svet, ki je bil tako neusmiljen in krut . . .

Obznana in zakon o zaščiti države leta 1921 sta prizadejala KPJ hude udarce, bilo je treba začeti od začetka. Maloštevilni komunistični aktivisti, med njimi Josip Broz, ki so ostali zvesti revolucionarni poti, so začeli boj za sprejetje organizacijskih in idejnih načel graditve ilegalne kadrovske partije in za odkrivanje primernih oblik njenega povezovanja z delavskim razredom in z drugimi delovnimi sloji.

Revolucionarna usmeritev v partiji, ki se je v tistem času pojavila kot reakcija na frakcijske boje v njenih vrhovih, je imela najtrdnejšo oporo leta 1928 v zagrebški mestni partijski organizaciji, katere sekretar je bil Josip Broz.

Sledila je šestojanuarska diktatura, ki se je surovo spravila nad Komunistično partijo. Okrnjeno vodstvo je odšlo v tujino, od tam pa ni moglo učinkovito usmerjati revolucionarnega dela. Nosilci nove usmeritve so postajali tisti partijski aktivisti, ki so v glavnem bili na robiji, se razvijali in kalili v vsakodnevnem boju delavskega razreda. Med njimi je bil tovariš Tito in mnogi njegovi kasnejši najožji sodelavci.

Tovariš Tito leta 1928

Predsedstvo 5. državne konference v Zagrebu, oktobra 1940

„Jaz sem blizu — TITO"

V tem težkem trenutku je prav, da se spomnimo tudi bitke na Neretvi, ene od najbolj humanih bitk v zgodovini vojn, ki jo je vodil tako kot vse druge bitke, strateg humanosti in progresa vsega sveta — Tito, prijatelj in brat ljudi, delavcev in kmetov, borcev naše revolucije, bitke, kakršne zgodovina ne pozna, kjer je človek bil človeku resnično človek, kjer so umirali za ranjence, kjer se je bila bitka za ljudi, ki so sebe in bojevnike vgradili v večnost. Roka tovariša Tita je tedaj zapisala povelje: „Ranjencev ne smete pustiti. Šli bomo dalje. Moramo jih spraviti čez Mlinište na Glamočko polje, odtod pa naprej. Ukažite, da bo to takoj opravljeno. Z vašim pohodom pohitite. Jaz sem blizu — Tito."

Vojna do tedaj ni zapisala podobnega primera v zgodovini, čeprav polni vojn. Dvajset tisoč ljudi, lačnih in bosih, je krenilo v protiofenzivo in nosilo na hrbtih več kot 4 tisoč ranjencev čez most, ki ga pozna ves svet in ki povezuje vse mostove... In sovražnik je o tem primeru takrat zapisal: „nihče ni ostal, niti ujet, niti mrtev..." To je bila velika manifestacija bratstva in enotnosti, skovana tudi na legendarnem mostu na Neretvi.

Naša svoboda, naša socialistična samoupravna Jugoslavija, stoji na jeklenih temeljih, v katere se je spremenila kri, ki je pojila Kozaro, ki je rdeče pobarvala Sutjesko in Neretvo, ki je tekla po trdem kraškem kamnu, ki je bila prelita na Pohorju, pa tudi pri nas v Mostju in na številnih drugih bojevališčih po vsej naši domovini. Z našo pripravljenostjo, z doslednim izpolnjevanjem vseh nalog, ki jih imamo na področju splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite, bomo zagotavljali, da se pri

Vrhovni komandant TITO narekuje povelje

nas ne bo nikoli več ponovilo Pohorje, Sutjeska in Neretva; s svojo pripravljenostjo in odločnostjo bomo nenehno sporočali vsemu svetu, da je složna socialistična Titova Jugoslavija nepremagljiva, da smo trdno odločeni iti po Titovi poti miru, napredka in samoupravnega socializma.

Titove odločitve ob prelomnih zgodovinskih obdobjih

Idejno dozorevanje Komunistične partije Jugoslavije in iskanje pravih poti revolucionarnega boja je bil dolgotrajen in težaven proces. V boju proti naraščajoči fašistični nevarnosti, izkoriščanju in zatiranju, za demokratizacijo družbenopolitičnega življenja in enakopravnosti narodov, je morala KPJ zbrati vse demokratične sile narodov Jugoslavije. Pod Titovim vodstvom se je morala približati množicam in jih politično aktivirati. S tem namenom je bil v Barličevi hiši na Čebinah nad Zagorjem ustanovni kongres KP Slovenije, ki ga je pripravil in vodil Edvard Kardelj. To je bilo 17. in 18. aprila 1937, 1. in 2. avgusta istega leta pa je bil v Anin dolu pri Somboru ustanovni kongres KP Hrvatske, ki ga je organiziral in vodil Josip Broz Tito.

Pod vplivom komunistov je rastla akcijska enotnost delavskega razreda, o tem pričajo množične stavke in manifestacije delavcev, v tistem času je nastalo tudi ljudsko-frontno gibanje, ki je dobilo v času NOB vsenarodni značaj kot Ljudska fronta Jugoslavije in kot Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki tudi danes pomeni našo Socialistično zvezo, najširšo obliko množičnega političnega delovanja ter samoupravnega oblikovanja in delegatskega sprejemanja družbenih odločitev.

Prav v tistem obdobju je tudi na ptujskem območju Partija močno razširila svoje vrste in pod vodstvom komunistov, kot so bili dr. Jože Potrč, Jože Lacko in drugi organizirala delavski razred in najširše aktivirala zatirane kmečke množice in druge sloje prebivalstva.

V obdobju stalinskih čistk je grozila resna nevarnost, da bo Kominterna razpustila KPJ. Tovariš Tito se je temu odločno uprl. Na njegovo pobudo je bil leta 1936 v Moskvi sprejet sklep o prehodu vodstva v domovino. Ne glede na tveganost ilegalnega dela v razmerah policijskega preganjanja, je bila ta odločitev izredno pomembno politično dejanje, ki je imelo odločilen vpliv na ves nadaljnji potek zgodovinskih dogajanj pri nas in tudi v svetu vse do danes in tudi za v prihodnje. Sredi avgusta leta 1937 je izvršni komite Kominterne pooblastil tovariša Tita, da prevzame vodstvo celotnega delovanja Partije v domovini in pripravi vrnitev centralnega komiteja KPJ iz emigracije. Od takrat je bil tovariš Tito nepretrgoma na čelu naše Partije.

Na zasedanju ustavodajne skupščine, 29. novembra 1945 so ljudski poslanci sprejeli deklaracijo o proglasitvi FLR Jugoslavije. Tovariš TITO podpisuje deklaracijo o imenovanju republike

Odločitev tovariša Tita in njegovih ožjih sodelavcev, Kardelja in drugih, da deluje vodstvo v domovini, je imela odločilne posledice tudi v vseh nadaljnjih prelomnih zgodovinskih obdobjih. To je pogojevalo tudi sklep o vstaji jugoslovanskih narodov in narodnosti s prehodom na partizanski način bojevanja, ustanavljanje narodno-osvobodilnih odborov na osvobojenem ozemlju, ki so pomenili prve — resnično od ljudstva izvoljene organe nove ljudske oblasti; to je pogojevalo tudi zgodovinske sklepe II. zasedanja AVNOJ v Jajcu, ki je postal vrhovno zakonodajno in izvršno predstavniško telo demokratične federativne Jugoslavije, vrhovnemu poveljniku NOV Josipu Brozu Titu pa so podelili naziv maršala.

To je pogojevalo tudi odločen NE Stalinu in njegovi politiki, ki jo je poskušal uveljaviti preko Informbiroja, pa tudi z neposrednimi grožnjami in najbolj grobimi pritiski. Vse to kaže na dosledno, načelno in samostojno politiko KPJ, navdihnjeno z odločno voljo tovariša Tita, ob enoglasni podpori 2.344 delegatov na V. kongresu KPJ od 21. do 28. julija 1948 v Beogradu; obenem pa ob enotni podpori vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti.

To enotno voljo vseh naših ljudi je naše politično in državno vodstvo s Titom na čelu izražalo tudi z odločnim NE na vsak pritisk z ene ali druge strani, to je pogojevalo našo politiko neuvrščenosti, naš boj proti blokovski delitvi sveta, to je obenem zagotovilo, da bomo po tej Titovi poti šli neomajno naprej tudi v bodoče.

TITO VRHOVNI KOMANDANT IN KREATOR POLITIKE

Delo tovariša Tita, ki ga je opravil v času 4-letne krvave in težke NOB in ljudske revolucije, je tako veliko, tako obsežno, da bi morali o njem govoriti ure in ure, če bi hoteli opisati le nekatere najpomembnejše dogodke in odločitve. Naj naštejemo le nekaj skopih podatkov.

V Dubravi pri Zagrebu je bila oktobra 1940 peta državna konferenca KPJ. Jugoslovanski komunisti so ocenili moč enotne KPJ, njeno delovanje in nakazali njene naloge. 10. aprila 1941 je bila v Zagrebu seja politbiroja CK KPJ, kjer so ocenili stanje, ki je nastalo ob razsulu takratne jugoslovanske vojske in sklenili, da v primeru okupacije organiziramo oboroženo vstajo, izvoljen je bil tudi vojni komite s Titom na čelu.

Na pobudo KPS je bil 27. aprila 1941 v Ljubljani ustanovni sestanek Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki je vodila in usmerjala celoten oborožen boj do končne zmage slovenskega ljudstva, obenem pa izvrševala tudi funkcijo ljudske oblasti.

Znan je sklep razširjene seje politbiroja CK ZKJ, 4. julija 1941 v Beogradu, ki ga praznujemo kot dan vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti. 16. septembra 1941 je generalni sekretar KPJ in komandant glavnega štaba Josip Broz Tito skupaj s člani CK KPJ prišel iz Beograda na osvobojeno ozemlje v Srbiji. 22. decembra 1941 je bila v Rudu ustanovljena prva proletarska brigada, kar pomeni tudi rojstni dan naše JLA.

Na II. zasedanju AVNOJ je bil TITU dodeljen naziv maršal Jugoslavije

25. januarja 1942 so v osvobojeni Foči sprejeti dokumenti o nalogah in sestavi narodno-osvobodilnih odborov, znani kot „fočanski predpisi", ki pomenijo pravno opredelitev delovanja novih organov ljudske oblasti. 27. novembra 1942 je bilo v Bihaču I. zasedanje AVNOJA, kot osrednjega političnega predstavništva narodno-osvobodilnega gibanja jugoslovanskih narodov.

Pomen II. zasedanje AVNOJA, kot osrednjega smo omenili že prej.

Zgodovinski pomen ima tudi 25. maj 1944, ko so nacistične sile z nenadnim desantom na Drvar poskušale zadati uničujoč udarec vodstvu KPJ in narodno-osvobodilnega gibanja Jugoslavije. To jim ni uspelo, ker so podcenjevali moralno moč in osebno hrabrost naših borcev.

Po tem je tovariš Tito z ožjim vodstvom odšel na osvobojeni otok Vis, kjer je začel diplomatski boj za mednarodno priznanje nove Jugoslavije. Tovariš Tito je obiskal osvobojeni del Južne Italije, kjer se je srečal tudi s Churchilom, obiskal je tudi Sovjetsko zvezo in s Stalinom razčistil nekatera vprašanja odnosov med partijama in državama. 7. marca 1945 je maršal Jugoslavije Josip Broz Tito osnoval začasno narodno vlado Demokratične federativne Jugoslavije. 15. maja so enote jugoslovanske armade strle zadnji odpor sovražnih enot na našem ozemlju. S tem je bil končan 4-letni narodnoosvobodilni boj in začela so se težka leta obnove in izgradnje pod vodstvom Tita in KPJ — ZKJ.

V bitki na Sutjeski je bil Tito 13. junija 1943 ranjen, na sliki skupaj z dr. Ivanom Ribarjem

TITO pooseblјenje naše revolucije

Tito je zrasel z delavskim gibanjem, zanj je živel in za uresničevanje se je vedno dosledno bojeval. Tito je s svojim prispevkom ustvarjalno oblikoval naš zgodovinski položaj. Za vse Titovo ustvarjalno življenje, za vso njegovo revolucionarno dejavnost, je bistveno — vedno je stal na realnih tleh. Ohranil je neokrnjeno ljudskost, moč in ideje je vedno črpal iz ljudstva. Nikdar ni verjel v nadljudi, vedno v človeka. Zato je tudi

Vrhovni komandant TITO s psom Luksom, ki mu je junija 1943 na Sutjeski rešil življenje

ustvaril nov lik revolucionarnega voditelja in državnika, nov način dela in vodenja, novo skrb za kadre, kot najdragocenejši kapital za Partijo, novo odgovornost komunista svojemu delavskemu razredu in svojemu narodu, neločljivo povezano z internacionalistično dolžnostjo. Prav zato je bil Tito vedno tako brezkompromisen, kadar je prihajalo do poskusov omejevanja suverenosti Jugoslavije. V vseh prelomnih obdobjih, bilo to leta 1935, 1941, 1948 in pozneje, vselej je znal pravilno odločiti, predvideti pravo pot in prave ukrepe, delovati odločno, načelno.

Titovo delo je zato trajne vrednosti, je usodno vtkano v naše življenje in tako bo ostalo tudi v prihodnosti, saj je izraz najbolj naprednih teženj vseh delovnih ljudi, narodov in narodnosti in njihovih mladih pokolenj. S takšnim svojim revolucionarnim delovanjem je postal simbol, ki veliko pomeni tudi za vse narode v svetu, ki se še bore za svojo svobodo, neodvisnost in samostojni razvoj. Spoštujejo ga in spoštovali so ga ter upoštevali — ne le prijatelji, temveč celo nasprotniki. S tem je postalo Titovo delo, ki je hkrati delo Zveze komunistov, našega delavskega razreda in naših narodov in narodnosti univerzalno in trajno.

Tito — to je pojem za najnaprednejše v naši samoupravni, socialistični, neuvrščeni Jugoslaviji, je pooseblјenje naše revolucije, ne mit, temveč dejavnik napredka, ki bo vedno osvetljeval pot svobodi in splošnemu napredku, pot po kateri bodo mlade generacije nadaljevale svojo revolucionarno ustvarjalnost. Vsem, ki mislijo drugače, naj veljajo besede tovariša Tita:

»Tisti, ki še vedno gojijo utvare, da je s propagandnimi gonjami —raznimi pritiski in zastraševanjem mogoče spremeniti položaj Jugoslavije, naj vedo, da te dežele in tega ljudstva ne more nič omajati. Socialistična, samoupravna in neuvrščena Jugoslavija, čeprav v političnem, vojaškem in ekonomskem pogledu majhna država, je sposobna in pripravljena, da se upre stehernemu morebitnemu napadu na naše pridobitve.«

Te Titove besede naj bodo naše vodilo vedno in povsod. Titov koncept sveta, po katerem je svet človeški toliko, kolikor se nenehno spreminja v skladu z interesom delavskega razreda in delovnih ljudi, nam je postal tako razumljiv, tako naš, da se je spremenil v resnično orožje v boju v katerem delavci, delovni ljudje, narodni in narodnosti naše domovine gradijo svoje svobodno življenje. Tito bo vedno živel v naših srcih, bo ostal vedno prisoten v našem delu in ustvarjanju naše bodočnosti.

ODLOČNO PO POTI NEUVRŠČENOSTI

Nadaljevali bomo pot neuvrščenosti, katere pobudnik in ustanovitelj je bil tovariš Tito skupno z Nehrujem in Naserjem. Na prvi konferenci neuvrščenih držav, ki je bila od 1. do 6. septembra 1961 v Beogradu, so bila sprejeta temeljna načela neuvrščenosti. V njih je bilo med drugim zapisano, da je treba preiti od starega reda, temelječega na nadvladi, k novemu redu, ki naj bi temeljil na svobodi, enakosti in družbeni pravici, ki vodijo k blaginji. Tovariš Tito je rekel, ko je začel splošno razpravo na šesti konferenci neuvrščenih dežel v Havani: „Ko razmišljam o dneh, ko se je rodila neuvrščenost, lahko rečem, da nas je tako kot še danes, prežemalo spoznanje, da je boj za nacionalno, politično in gospodarsko osamosvojitev — nujnost, in da si je blokovska politika popolnoma navzkriž z interesi in težnjami človeštva." in dalje: „Lahko rečem, da nam čas, ki je potekel od beograjske konference, daje pravico trditi, da bi bil svet brez politike neuvrščenosti videti precej drugačen, če ne bi prišlo celo do najhujšega . . . "

Predsednik Tito govori občanom Jugoslavije po vrnitvi s šeste konference neuvrščenih v Havani

Umirjene, trezne in kot biseri čiste resnice v besedah tovariša Tita na konferenci v Havani, so odločilno vplivale na predstavnike več kot sto držav, dveh tretjin človeštva, na javnost vsega sveta, da so bila in sprejeta izvirna načela neuvrščenosti in uveljavljena kot trajne vrednosti. Brez izredne aktivnosti vse socialistične Jugoslavije, naše delegacije, brez izjemne dejavnosti in osebnega vpliva tovariša Tita, te enotnosti v svetu neuvrščenosti prav gotovo ne bi bilo. To so enoglasno priznali tudi voditelji držav in vlad dveh tretjin dežel na zemeljski obli, ki so predsedniku Tutu izrekli posebno priznanje, kakršnega še ni dobil doslej noben državnik sveta.

V resoluciji o priznanju predsedniku Josipu Brozu Titu, enega od očetov — ustanoviteljev gibanja neuvrščenih držav in njegovega prvega predsednika, ki jo je prebral gvinejski predsednik Sěko Tourě je med drugim zapisano: „Konferenca izraža svojo iskreno hvaležnost predsedniku Titu za njegov delež pri izoblikovanju načel in ciljev neuvrščenosti, za njegove neutrudne napore pri ohranjevanju in krepitvi enotnosti ter solidarnosti neuvrščenih držav in njegov osebni prispevek pri uvajanju bolj enakopravnega, pravičnega in mirnega reda v svetu. V dokaz priznanja za vse to izreka konferenca posebno priznanje predsedniku Titu." In sledil je navdušen aplavz predstavnikov dveh milijard ljudi . . .

V novoletni poslanici je tovariš Tito povedal: „To je daljnosežnega pomena, kajti gibanje in politika neuvrščenosti se čedalje odločneje postavlja po robu blokovskemu tekmovanju in delitvi, posledice česar nevarno ogrožajo ves svet . . . " Naš velik dolg tovarišu Titu je, da kar najbolj enotno podpiramo, uresničujemo in nadaljujemo politiko neuvrščenosti, kar bo tudi realen prispevek k ustvarjanju ugodnejšega ozračja za reševanje nevarnih kriz v raznih delih sveta.

Udeleženci prve konference voditeljev držav in vlad neuvrščenih septembra 1961 v Beogradu

MARKSISTIČNO MISLEČI IN VERUJOČI V ENOTNI FRONTI

Pred nami vsemi so v letošnjem letu velike in odgovorne naloge. Ni nam jih treba iskati, dovolj razumljivo in jasno nam jih je povedal tovariš Tito sam v svoji poslanici. Potrebni bodo še nadaljnji, še večji napori za kar najbolj popolno uveljavitev delegatskega sistema. Komunisti morajo politično neposredno delovati in se kar najbolj zavzemati za pojasnjevanje ukrepov, ki se jih lotevamo. Neposredne, žive besede nič ne more nadomestiti. V političnem delu in izpolnjevanju nalog ima še posebno veliko vlogo socialistična zveza kot najširša politična podlaga socialističnega samoupravljanja, ki združuje vse poštene ljudi — enako marksistično misleče kot verujoče — v enotno fronto organiziranih socialističnih sil, ki so za razvoj našega socialističnega samoupravljanja in za polno uveljavitev delegatskega sistema.

»Gremo v sneg in s telesi bomo izpisali ime človeka, ki ga sicer še nismo nikoli videli, vendar pa smo toliko slišali o njem« — so rekli učenci pozimi leta 1944 v partizanski šoli na Kočevskem in nastal je ta zgodovinski posnetek, ki je obšel ves svet

Letos nas čaka skrbno, strokovno in politično odgovorno delo pri pripravi novega srednjeročnega načrta za obdobje 1981—1985. V ta plan morajo biti vgrajeni vsi poglavitni elementi, ki bodo zagotavljali dolgoročno ekonomsko stabilizacijo države, pa tudi že v letošnjem letu moramo zaustaviti neugodna gospodarska gibanja, vložiti vse napore v stabilizacijo. Da bomo to dosegli, mora vsak vedeti za svoje mesto in naloge. To je naša prva dolžnost, naša obljuba, ki jo dajemo tovarišu Titu, ki živi in bo živel v nas, v našem delu in ustvarjanju.

Samoupravljanje — temelj socialističnega razvoja

Ljudska skupščina FLRJ je 27. junija 1950 sprejela osnovni zakon o samoupravljanju državnih gospodarskih podjetij in gospodarskih združenj. Ob tej priložnosti je tovariš Tito obrazložil osnovna načela KPJ pri uvajanju samoupravljanja proizvajalcev kot temelja celotnega socialističnega razvoja. Začelo se je novo obdobje v zgodovini našega razvoja pa tudi v zgodovini mednarodnega proletariata. V 30-letnem razvoju je samoupravljanje zajelo vsa področja našega dela in življenja. Pri uresničevanju svojega vladujočega položaja v združenem delu in v družbi delavci odločajo svobodno, neposredno in enakopravno v odnosih samoupravne demokratične povezanosti ter vzajemne odvisnosti, odgovornosti in solidarnosti . . .

Temu področju je tovariš Tito ves čas posvečal stalno skrb in pozornost. Še v svoji letošnji novoletni poslanici občanom Jugoslavije je rekel: „V zvezi z vsem tem želim posebej poudariti potrebo po nadaljnji krepitvi sistema samoupravljanja, ki prav te dni obeležuje tri desetletja svojega obstoja in močne uveljavitve ne samo v naši državi, ampak tudi na širšem mednarodnem prizorišču."

To napotilo tovariša Tita nam mora biti v tem usodnem trenutku še toliko bolj sveto, mora pomeniti obljubo in obveznost, da bomo s svojim družbenim delom v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbi kot celoti dosledno uresničevali bogastvo misli tovariša Tita in bomo naš sistem socialističnega samoupravljanja tudi branili in obranili, če bi bilo kdaj potrebno, bodisi proti notranjim ali zunanjim sovražnikom.

Ne glede na izpopolnjevanje odnosov in sistema socialističnega samoupravljanja, moramo stalno krepiti družbeno-politično akcijo za usposabljanje in samoorganiziranje delovnih ljudi in občanov za njihovo uspešno delovanje proti vsem oblikam in poskusom protisamoupravne in sovražne dejavnosti doma ali iz tujine. Znano je, da smo v socialistični Jugoslaviji stalno izpostavljeni pritiskom, katerih nosilec so agresivne težnje svetovne reakcije, ki želi v imenu kapitala ali vsemogočne državne oblasti zavreti osvobodilni tok zgodovine. Te sile imajo v naši odprti družbi določen vpliv, ki ga ne gre podcenjevati. Z razvojem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, se je utrdilo prepričanje naših delovnih ljudi in občanov, da je prav takšen sistem polno jamstvo za našo svobodo, neodvisnost in miren socialistično samoupravni družbeni razvoj — je rekel tovariš Tito na XI. kongresu ZKJ. Za uresničevanje te svoje vloge pa se delovni ljudje in občani Jugoslavije še posebej organiziramo v narodno zaščito, civilno zaščito, enote teritorialne obrambe in se v njih usposabljamo, kar še posebej velja za Jugoslovansko ljudsko armado.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik MIHAEL GOBEC, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 250 dinarjev, za tujino 350 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEDNIK

YU ISSN 0040—1978

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

LETO XXXIII., ŠT. 18/b Ptuj, 9. maja 1980 CENA 5 DINARJEV

IZ VSEBINE

Spomini na obisk predsednika Tita v Ptuju (stran 3)

Nikoli ne bo moč nadomestiti te velike izgube (stran 7)

Žalost in dostojanstvo na vsakem koraku (stran 12)

SLOVO OD TITA, VSA JUGOSLAVIJA JE — TITO

Tiho, spoštljivo in mirno, z bolečino, ki je ni mogoče izraziti, disciplinirano, s trdnim zaupanjem v naš sistem, v našo varno prihodnost po Titovi poti, so se vse dni od turobnega ponedeljkovega jutra naprej, do zadnjega slovesa včeraj, 8. maja, poslavljali milijoni občanov, vseh 22 milijonov Jugoslovanov od posmrtnih ostankov tovariša TITA, našega TITA, ki bo za vedno ostal z nami, ki bo s Titovo Jugoslavijo živel naprej.

V ponedeljek, 5. maja ob 7.45 so se odprla vrata v skupščini SR Slovenije. Zadoneli so bobni, zatulile sirene, zapeli zvonovi, ko so ordonanci prinesli na štafalk krsto s posmrtnimi ostanki JOSIPA BROZA TITA ... V imenu Ljubljane in vse Slovenije se je od heroja in častnega občana tovariša TITA poslovil Marjan Rožič, predsednik skupščine mesta Ljubljane.

Ob 8.05 je nema povorka odpeljala proti železniški postaji ... Dež in solze bolečine na licih nepregledne množice ljudi, solze v očeh tudi vseh tistih, ki so spremljali žalni obred pred televizijskimi ekrani. Vso pot od Trga revolucije po Šubičevi ulici, po cesti, ki nosi Titovo ime, so rdeči nageljni, simbol ljubezni, naredili nežno preprogo na poslednji poti ...

Ob 8.15 so se na peronu železniške postaje bojne zastave zmagovitih partizanskih enot, še zadnjič spustile v pozdrav vrhovnemu komandantu oboroženih sil SFRJ. Petdeset bojnih zastav, združeni odred JLA, delegacija železničarjev, vse v molku, ki je skrival bolečino. Še zadnja pesem v slovo, pesem Jugoslavija, je spremljala krsto v modri vlak ... Tišino je prekinil presunljiv pisk lokomotive, zatulile so sirene in ob 8.30 je modri vlak v žalosti in bolečini počasi odpeljal ... Ob vseh železniških postajah so množice občanov nemo in dostojanstveno počastile spomin na TITA. Tako je bilo vse do Dobove, kjer je ob 10.15 modri vlak zapeljal na ozemlje SR Hrvatske.

Ob 10.40 se je vlak ustavil v Zagrebu, kjer je bila slovesnost in kjer se je krsti pridružila tudi palica štafete mladosti, ki je do 11. maja prekinila svojo pot po Jugoslaviji. Ob 11.10 je modri vlak odpeljal iz Zagreba. Vso pot od Zagreba so se ob progi vrstile nepregledne množice. Tako je bilo vse do Beograda, kamor je vlak prispel ob 17. uri. Povsod žalost, bolečina in obljuba: MI SMO TITOVI, TITO JE NAŠ!

Z železniške postaje so krsto s posmrtnimi ostanki JOSIPA BROZA TITA, državljana sveta, prepeljali v skupščino SFR Jugoslavije. Od Trga bratstva in enotnosti, prek Nemanjina ulice, Kneza Miloša, Bulevarja revolucije do Trga Marxa in Engelsa je bilo na stotisoče Beograjčanov, ki so počastili spomin predsednika TITA.

Ob 18. uri so krsto s posmrtnimi ostanki JOSIPA BROZA—TITA položili v poslopje skupščine SFRJ, kjer je ostala do 12. ure 8. maja. Že ob 20. uri (5. maja) se je začel žalni mimohod, ki je trajal noč in dan ... Ob krsti so se izmenjavale častne straže predstavnikov vseh organov in organizacij federacije, socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin, organizacij združenega dela, v katerih je tovariš TITO delal, delegacije glavnih mest republik in pokrajin, zagrebške organizacije ZK, rodnega Kumrovca in oboroženih sil.

Osrednja komemorativna seja najvišjih organov in organizacij federacije je bila 6. maja ob 11. uri v veliki dvorani Doma sindikatov. Govoril je dr. Vladimir Bakarič. Komemorativni zbori so bili tudi v vseh republikah in avtonomnih pokrajinah. V Sloveniji je bila že 5. maja ob 11. uri. Na seji je govoril France Popit, predsednik CK ZKS, ki je med drugim poudaril, da ni koščka naše dežele, kjer napredek ne bi pričal o veličini naše revolucije in o TITU kot mogočni, neutrudljivi sili te revolucije.

Podrobneje o pogrebnih svečanostih bomo poročali v prihodnji številki.

Delavskemu razredu,
delovnim ljudem in občanom,
narodom in narodnostim
Socialistične federativne republike Jugoslavije!

Umrl je tovariš Tito.

Dne 4. maja 1980 ob 15.05 je v Ljubljani nehalo biti veliko srce predsednika naše Socialistične federativne republike Jugoslavije in predsednika predsedstva SFRJ, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, maršala Jugoslavije in vrhovnega komandanta oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipa Broza Tita.

Težka bolečina in globoka žalost pretresata delavski razred, narode in narodnosti naše domovine, slehernega našega človeka, delavca, vojaka in bojnega tovariša, kmeta, izobraženca, slehernega ustvarjalca, pionirja in mladinca, mladinko in mater.

Vse svoje življenje je bil Tito borec za interese in zgodovinske cilje delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, za najplemenitejše ideale in težnje naših narodov in narodnosti. Tito je naš najljubši tovariš. Sedem desetletij je gorel v revolucionarnem delavskem gibanju. Šest desetletij je krepil vrste jugoslovanskih komunistov. Več kot štiri desetletja je najdostojneje izpolnjeval najodgovornejšo dolžnost v naši partiji. Bil je junaški vodja v velikem narodnoosvobodilnem boju in v socialistični revoluciji. Tri desetletja in pol je bil na čelu naše socialistične države, popeljal je našo deželo in naš boj za novo človeško družbo v svetovno zgodovino, pri čemer se je tudi sam izkazal in potrdil kot naša največja zgodovinska osebnost.

....

Občani Jugoslavije!

Josip Broz Tito, delavski borec, vojak revolucije, sin ljudstva, občan sveta je v polni revolucionarni in človeški meri nosil v srcu delavski razred, ljudstvo in človeka.

V tem trenutku svečane tišine bijejo v naši domovini srca, ki jih je ljubil in ki ga ljubijo, trepetajo z njegovim zanosom in z njegovo občo človeško plemenitostjo.

Čast je pripadati revoluciji in času, v katerem je deloval tovariš Tito, pripadati skupnosti, ki smo jo skupaj ustvarjali na bojnem polju in jo gradili v miru. Čast je pripadati državi, ki jo je tako sijajno predstavljal. Čast in ponos je imeti v svoji zgodovini Tita.

Bilo je častno boriti se in živeti s Titom.

Današnji in prihodnji rodovi, polni hvaležnosti tovarišu Titu, bodo nadaljevali njegovo večno delo.

Iz razglasa Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in Predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije

Naš dragi tovariš Tito je bil delavec in delaven, ustvarjalen, borben, odločen in med vsemi priljubljen človek, in je prav zato, ker je bil in ostal delavec — ker je izrastel iz delavskega razreda — ostal komunist najvrednejših kvalitet. Vedno je razumel probleme delavcev, borcev, kmetov, žena, mladih in starejših. Razumel in upošteval je realnost in vsakdanjost življenja, dela in naporov v tovarnah, na vasi, v šolah, med znanstvenimi delavci — povsod, kjer uspešno tečejo neusahljivi tokovi ustvarjalnega boja za socialistično samoupravljanje za resnično oblast delavcev. Bil je z nami in med nami, ko smo razreševali naše dnevne probleme dela in življenja. V najtežjih trenutkih je z njim svojstveno prepričljivostjo, jasnostjo in odločnostjo, ponudil in uresničeval edino možne rešitve, hkrati pa je povezoval ideje in poti socialističnega razvoja, dajal najpomembnejši prispevek razrečevanju odprtih vprašanj sodobnega sveta ter mu s politiko neuvrščenosti neutrudno utiral in uresničeval edino možno pot, pot k miru, enakopravnosti med narodi, socializmu, miroljubnemu sodelovanju in sporazumevanju. Tito, njegovo delo in ideje so najvišji vzlet revolucionarnega duha in boja, Titova osebno najplemenitejša podoba. Tito-kovač svobode, velikan demokratičnega socializma, borec strateg in ideolog, ki ga upravičeno prištevamo v vrh velikanov socializma — Marxa, Engelsa in Lenina.

...

Titove jasne misli: „Tujega nočemo, svojega ne damo", „Bratstvo in enotnost", „Tovarne delavcem", „Delajmo, kot da bo sto let mir in bodimo pripravljeni, kot da bo jutri vojna", „Nič se nam ne more dogoditi, če smo enotni in pripravljeni", in mnoge druge ostajajo nam, svetu jasne smeri dela in akcije, realne, prepričljive in v naša srca trajno vsajene vizije, ki povezujejo in bodo povezovale ljudi v boju za socializem na osnovah samoupravljanja, ne glede na politično pripadnost in pogled na svet.

...

„Mi smo Titovi, Tito je naš" — prav to geslo dobiva sedaj najglobljí smisel, pomen in usmeritev. Zaupanje vate je bilo in ostaja zaupanje in opredelitev za socializem na temeljih samoupravljanja; za oblast delavcev in vseh delovnih ljudi; za bratstvo, enotnost in enakopravnost naših narodov in narodnosti; za hitrejši razvoj proizvajalnih sil in svobodno ter demokratično življenje; za politiko neuvrščenosti, borbe za mir in socializem v svetu; za strategijo splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, za kontinuiteto in stabilnost naše socialistične revolucije. To dovolj jasno pomeni, da Tita ni moč ločevati od samoupravljanja, od revolucije, od neuvrščenosti, ni ga mogoče ločevati od nas vseh.

Iz poslovilnega govora Marjana Rožiča, ki je govoril v imenu Ljubljane in Slovenije

Žalni zbor krajanov KS Boris Ziherl Ptuj v avli Centra srednjega usmerjenega izobraževanja
Foto: I. Ciani

Z globoko žalostjo se zavedamo, kaj je s tovarišem TITOM izgubila vsa naša domovina, z neizrekljivo bolečino v srcu dojemamo, da smo izgubili največjega človeka naše revolucije. Ta kruta in neizprosna resnica, nas je zadela v trenutku, ko je v naših srcih še tlela iskrica upanja, ko smo se pripravljali na praznovanje našega skupnega praznika vseh krajevnih skupnosti mesta Ptuja, praznika osvoboditve in končne zmage nad fašizmom, praznika, ki je tako tesno povezan z vlogo in osebnostjo maršala TITA.

Ob tem pa se zavedamo, da je vse tisto, kar je tovariš TITO zgradil s svojim revolucionarnim delom v 70 letih nepretrganega boja za pravice delavskega razreda, za osvoboditev dela, za ustvaritev Republike dela, da je vse to trdno vtkano v zgodovino svetovnega proletariata, da je zraslo z nami in v nas, da bo z nami živelo naprej.

Zato obljubljamo, da bomo trdno in neomajno stopali naprej po Titovi poti, da bomo razvijali in bogatili krajevno samoupravo, delegatski sistem, SLO varnost in družbeno samozaščito in s tem krepili našo socialistično samoupravno in neuvrščeno, neodvisno Titovo Jugoslavijo.

Ptuj, 5. maja 1980

Krajani krajevne skupnosti
Boris Ziherl Ptuj

Žalni zbor krajanov KS Jože Potrč Ptuj v dvorani Narodnega doma
Foto: I. Ciani

Še nikoli v našem življenju nismo tako izrazito čutili bolečine, kot jo čutimo od trenutka, ko je v naše domove prispela vest, da je umrl naš TITO — tovariš, prijatelj, mislec, borec, revolucionar, najplemenitejša osebnost dobe, v kateri živimo.

TITO je naš, živi in bo živel v naših srcih in v srcih naših potomcev, ki bodo od nas prevzemali naloge ter nadaljevali naše delo in boj za samoupravni socializem.

Zagotavljamo vam in se zavezujemo, da bomo še bolj strnili naše vrste in združeni ter enotni v Socialistični zvezi delovnega ljudstva pod idejnim vodstvom Zveze komunistov stopali po TITOVI POTI samoupravnega socializma, miru, svobode, bratstva in enotnosti, neuvrščene politike in prijateljstva do vseh narodov in držav sveta, ki se bojujejo za mir, svobodo, napredek in srečo človeštva.

ŽALNI ZBOR KRAJANOV VAŠKE SAMOUPRAVE KICAR
ŽALNI ZBOR KRAJANOV VAŠKIH SAMOUPRAV NOVA VAS IN ROGOZNICA
ŽALNI ZBOR KRAJANOV VAŠKE SAMOUPRAVE PACINJE
ŽALNI ZBOR KRAJANOV VAŠKE SAMOUPRAVE PODVINCI
ŽALNI ZBOR KRAJANOV VAŠKE SAMOUPRAVE SPODNJI VELOVLAK
ŽALNI ZBOR KRAJANOV VAŠKE SAMOUPRAVE ŽABJAK
SKUPŠČINA KRAJEVNE SKUPNOSTI IN
VODSTVA DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ KRAJEVNE SKUPNOSTI HEROJA LACKA ROGOZNICA

5. maj 1980

Nadaljevali bomo po Titovi poti

To so med drugimi izrazi globokega sožalja zapisali delavci ELKOM DO Olga Meglič. V globoki in tihi žalosti za najdražjim so se v ponedeljek dopoldan zbrali v vseh obratih na žalnih komemoracijah, na katerih so se poklonili spominu velikega sina jugoslovanskih narodov in narodnosti ter obudili njegovo revolucionarno in državniško pot. Delavci so ob 9. uri, na zvok siren, za trenutek odložili orodje, se poklonili spominu na tovariša Tita in nato nadaljevali z delom, trdno odločeni nadaljevati po poti, ki nam jo je začrtal Tito, še bolj trdni in odločni.

Delavci obrata v Dolanah v nemi žalosti na žalni komemoraciji
(foto I. Preac)

Delovnim tovarišem je o Titovi poti govoril predsednik OO ZSS Anton Draškovič
(foto I. Preac)

V imenu duhovnikov ptujske in završke dekanije izražava iskreno sožalje ob smrti našega skupnega velikega predsednika TITA, ki je dal socializmu novo samoupravno podobo in kjer imamo verujoči in neverujoči skupne življenjske prostore in svoje življenjske naloge in obveznosti.

V trdnem prepričanju, da je TITOV duh neumrljiv, se ga bomo spominjali pri verskih obredih in molitvah.

Vinko ŠKAFAR, ptujski dekan,
Ivan PUCKO, završki dekan

Titov najbližji sodelavec

V Edvardu Kardelju je našel tovariš Tito svojega najbližjega sodelavca, človeka, ki sta mu Tito in Partija zaupala, ki je odločilno vplival na temeljna področja notranjega samoupravnega socialističnega razvoja in tudi na mednarodne odnose.

„S Titom sem se prvič srečal julija 1934, ko se je le za malo časa ustavil v Ljubljani. Preden je zapustil Slovenijo, smo dobili sporočilo od CK KPJ, naj mu pomagamo priti čez mejo, in mi smo to storili." Tako je zapisal v svojih spominih Edvard Kardelj, ki je od tedaj naprej postal prvi soborec tovariša Tita in to ostal celih 45 let, vse do svoje prezgodnje smrti, februarja lani. Tovariš Edvard Kardelj je pooseblja l lik komunista in revolucionarja v zgodovini naše Partije na čelu s tovarišem Titom. Njegovo revolucionarno ustvarjalno delo je odkrivalo čedalje globljo in popolnejšo resnico v sodobni družbi, njegova dela, zlasti smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ni vodilo le nam, temveč vsem naprednim družbam v svetu.

Kardeljeva sposobnost za pravilno družbeno diagnozo in predvidevanja, se je vedno spajala s Titovo, z njegovimi bogatimi revolucionarnimi izkušnjami in neizčrpno energijo. Tovariša Tito in Kardelj sta ob ustvarjalnem deležu številnih drugih Titovih sodelavcev in marksistov vseh naših narodov in narodnosti, skozi štirideset let neprekinjenega delovanja, sodelovanja in zaupanja gradila današnjo enotno, programsko in akcijsko učinkovito zvezo komunistov in široko fronto socialistične zveze in drugih socialističnih sil, gradila družbeni sistem kot izvirno in edino možno in varno pot v jutrišnji svet. S te poti ne bomo in ne smemo nikoli skreniti!

MOJE PRVO SREČANJE S TITOM

Danes bolj kot kdajkoli doslej je v meni oživel spomin na tisti dan, 19. avgusta 1958 v Velenju, kjer sem živel in delal, ko se je bliskovito raznesla vest: „TITO PRIDE"! Takrat sem imel priliko, da sem videl Tita, ga celo nekajkrat fotografiral.

Ob zvokih državne himne je naš Tito stal skupaj s Francem Leskoškom-Luko, tedanjim ministrom težke industrije, kar sem izkoristil ter ga fotografiral. Potem sem napravil še nekaj posnetkov, ko si je Tito ogledoval nove rudniške naprave v Pesjem pri Velenju. Danes imam še samo posnetek, ki ga skrbno hranim in ki ga v Tedniku tudi objavljamo.

Drugič sem Tita videl, ko je obiskal naše mesto, naš Ptuj. Tedaj se je za kratek čas ustavil na ptujskem gradu, kjer so mu pripravili svečan sprejem.

Ko pišem te vrstice, se zavedam, da njega — Tita ni več. Ni ga, a med nami bo živel njegov lik, njegova velika dejanja. Vsi mi Jugoslovani, cel napredni svet se ga bo vedno spominjal, kajti naš Tito je bil velik mož in borec revolucije. Vseskozi, skozi dolga desetletja se je neutrudno boril za cilje delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, za najplemenitejše ideale in hotenja naših narodov in narodnosti.

Tito je skozi dolga desetletja smelo in dostojno nosil proletarsko zastavo in bil vseskozi povezan z usodo naših narodov in človeka. Bil je torej svetla zvezda, kažipot vsem nam in hkrati že tudi prihodnim rodovom. Vem, da je bilo Titovo delo in življenje ena sama revolucija, ki traja in ki jo bomo nadaljevali. Vem, Tito je nekoč dejal: „V svoje življenje sem dal največ kar sem mogel, kar mora človek dati. Vendar sem mnogo več dobil. Nisem proizvod, da tako rečem kakšnega ozkega okolja, ampak vse naše partije, vseh naših narodov in narodnosti..."

To so bile skromne misli tovariša Tita, simbola naše revolucije in naše sreče. Zato je njegova smrt za vse nas težka izguba. Titov duh bo v nas in med nami živel naprej. Njegov nepozabni obraz, njegov glas, ki smo ga tako lahko prepoznali tudi tedaj, ko Tita nismo videli, bosta naprej živela v naših srcih, vse od najstarejšega Jugoslovana do najmlajšega pionirja.

Tito je naš, kot smo mi njegovi. Bil je vojak revolucije. Tito je simbol in simboli so neminljivi..., je v slovesu, ko smo se Slovenci za vedno poslovili od tovariša Tita, dejal Tomaž Terček, ki je tolikokrat spremljal tovariša Tita na njegovih potovanjih ter nam v jedrnatih in izbranih besedah o tem po televiziji neposredno poročal.

Tovariš Tito s Francem Leskoškom-Luko, avgusta 1958 v Velenju.

FRANJO HOVNIK

SLOV. BISTRICA

Tito, to smo mi

Tudi prebivalci občine Slovenska Bistrica so z veliko žalostjo sprejeli vest o smrti največjega Jugoslovana tovariša Tita. Večina je takrat bila že v domačem okolju, saj so se vrnili iz prvomajskih izletov in praznovanj. Praznično razpoloženje je prekinil eden najtežjih dogodkov v času izgradnje socialistične in neodvisne Jugoslavije, smrt tovariša Tita. Zastave na pročeljih zgradb so spustili na polovico droga, v srcih občanov pa je nastala velika in nezaceljiva rana.

Že takoj po poročilu o smrti tovariša Tita so vse družbenopolitične organizacije občine Slovenska Bistrica sklicale izredne seje in žalne slovesnosti, na katerih so orisali lik tovariša Tita in njegov neprecenljiv prispevek za izgradnjo družbe v kateri danes živimo. Občinsko središče Slovenska Bistrica in tudi vsi drugi kraji so ob vesti, da je plemenito srce tovariša TITA prenehalo biti, postalo v trenutku pusto in prazno. Samo še nekaj posameznikov je hitelo domov, da bi kar najhitreje prišlo do televizijskih in radijskih sprejemnikov.

Mnogi te noči niso zatisnili očesa, niso hoteli biti sami. V krogu svojih družin in najbližjih so žalovali za izgubo njihovega najdražjega člana — človeka, delavca in neustrašnega borca za svobodo.

Velika večina zaposlenih bistriške občine je na prvi delovni dan po prvomajskih praznikih pohitela veliko bolj zgodaj kot druge dneve. Vsi so želeli, da ob strojih, s svojimi sodelavci obudijo spomin na svojega vzornika. Tako so v večini delovnih kolektivov že pred pričetkom delovnega dne pripravili komemorativne slovesnosti. V sredinah, kjer izdajajo svoja glasila pa so pripravili tudi posebne številke, posvečene življenju in delu tovariša Tita. Že navsezgodaj so sprejeli tudi posebne izdaje največjih slovenskih dnevnikov, ki prikazujejo Titovo pot življenja in miru.

V ponedeljek popoldne so se na komemorativni seji zbrali tudi člani vseh delegacij in zborov skupščine občine Slovenska Bistrica.

Podobne komemoracije pa so potekale tudi v vseh krajevnih skupnostih.

Viktor Horvat

SPOMINI NA OBISK PREDSEDNIKA TITA V PTUJU

Mnogim občanom Ptuja bo ostal 26. april 1969 v trajnem spominu. Marsikateri je imel takrat srečo, da je lahko videl tovariša TITA iz neposredne bližine, še večje, nepozabno doživetje pa je bilo za vsakega, ki mu je lahko stisnil roko, spregovoril z njim ali se z njim fotografiral. Naj na kratko obnovimo potek obiska.

V soboto, 26. aprila 1969 je bila v Zlatoličju velika slovesnost, zbralo se je več tisoč ljudi. Slovesno so izročili v poskusno obratovanje tedaj največjo slovensko hidroelektrarno, prvo kanalsko elektrarno v Jugoslaviji Srednja Drava I. Na slovesnost je prišel tudi tovariš TITO. Pripeljal se je nekoliko po daljši poti iz Maribora skozi Pragersko in Kidričevo, kajti cesta na odseku Starše—Maribor je bila tedaj zelo slaba, na posameznih odsekih pa v obnovi.

Po govorih predstavnikov Elektrogospodarstva Maribor in graditeljev, ki so v 4 in pol letih zgradili to edinstveno elektrarno sredi žitnih polj, je tovariš TITO prerezal vrvico in s tem simbolično spustil HC SD I. v poskusno obratovanje. Potem se je povzpel na govorniški oder, imel krajši govor, ob koncu pa je čestital graditeljem tega mogočnega hidroenergetskega orjaka in jim zaželel veliko uspehov pri nadaljnji gradnji energetskih objektov na Dravi.

Za tem se je tovariš TITO s svojim spremstvom odpeljal v Ptuj, kjer je bil na ptujskem gradu predviden polurni razgovor in kratek postanek za malico, vendar se je obisk potegnil čez dobri dve uri, kajti v družbi tovariša TITA je čas tako hitro tekel...

Najprej je na ptujskem gradu predsednika TITA pozdravil Franjo Rebernak, takratni predsednik skupščine občine Ptuj. K spremstvu je pristopila lukarica (Pavla Vinko) iz Gorišnice, ki je v pristnem prleškem narečju povedala nekako takole:

„Veseli smo, da ste denof enkrat prišli k nam... Vemo, ke te po napornem potovaji lačni, pa smo vam poslali vina, luk pa kruh, pa še klobasa je notri... Vete, tak pri nas južinamo...“ In veselo razpoloženemu TITU je izročila košaro z južino, ki se je zahvalil in hudomušno pripomnil, da se bo opil, če bo vse to popil...

Tovariš TITO si je s spremstvom najprej ogledal z grajskega obzidja panoramo Ptuja, sprejel prisrčne pozdrave pionirjev ptujske občine, učiteljski pevski zbor Emil Adamič iz Maribora, pod vodstvom Branka Rajšterja pa mu je zapel nekaj pesmi. Nato je s spremstvom stopil v kmečko sobo grajske restavracije, kjer se je med zakusko zadržal v prisrčnem razgovoru s predstavniki ptujske občine. Dijaki ptujske gimnazije Dušana Kvedra so tovarišu TITU izročili svoja glasila, značke ob 1900-letnici mesta Ptuja in 100-letnici ptujske gimnazije, gradivo, ki so ga izdali ob osmem tednu bratstva in prijateljstva in nekaj muzejskih spominkov.

Zunaj, na dvorišču grajske restavracije pa je tovariša TITA nestrpno čakala množica pionirjev in drugih občanov. Vsi bi se radi s tovarišem TITOM slikali, mu stisnili roko. In ko je s spremstvom prišel iz restavracije, je tovariša TITA obkrožila navdušena množica. Komaj se je do njega prerinil naš novinar Franci Golob in ga zaprosil za kratek razgovor. Za poslušalce Radia Ptuj je tovariš TITO na kratko opisal slavje v Zlatoličju, poudaril, da so mu naši kraji zelo všeč. Ptuju je zaželel ob njegovi 1900-letnici kar najuspešnejši nadaljnji razvoj in obljubil, da bo v Ptuj še prišel... Žal so ga velike državniške obveznosti zadržale, da te obljube ni mogel dobesedno izpolniti. Toda tovariš TITO bo vedno živel z nami, v našem delu pri nadaljnji izgradnji našega sistema socialističnega samoupravljanja.

Prisrčen pozdrav od vseh pionirjev ptujske občine

Na ptujskem gradu je predsednika TITA najprej pozdravil Franjo Rebernak, takratni predsednik SO Ptuj, mu zaželel dobrodošlico in mu predstavil svoje sodelavce

Ptujski pionirji so prosili tovariša TITA, da bi se fotografiral skupno z njimi

»Ptuju ob njegovi 1900-letnici želim vse najlepše« je med drugim rekel tovariš TITO na vprašanje Francija Goloba, takrat še novinarja radia Ptuj, sedaj RTV Ljubljana

Razgovori v kmečki sobi grajske restavracije v Ptuju, desno od tovariša TITA Franjo Rebernak, Sergej Kraigher in Branko Gorjup

Še spominski posnetek z učiteljskim pevskim zborom Emil Adamič pod vodstvom Branka Rajšterja

Vsi posnetki: Ivo Ciani

KOLEKTIVNO DELO IN ODGOVORNOST

Tovariš Tito je na VIII. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije sklicujoč se na dosedanje izkušnje pri uveljavljanju načela kolektivnega vodenja, to se pravi na kontinuiteto razvoja tega vprašanja, še posebej opozoril na kolektivno delo in odgovornost. Dejal je, da izvira ta zahteva po doslednejšem uveljavljanju kolektivnega vodenja iz potrebe, da delegatski sistem nemoteno deluje in se izpopolnjuje. To zahteva od nas ustava, zakoni, statuti, zahteva družbeni dogovor o kadrovski politiki, kar je že doslej omogočalo uveljavljanje načela kolektivnega vodenja. Titova pobuda pa nam mora biti še toliko večja vzpodbuda, da se še bolj vztrajno bojujemo za nadaljnji razvoj delegatskega sistema in socialističnega samoupravljanja sploh. Še bolj moramo vzpodbujati kolektivno delo, kar je tudi pogoj, da bo naše delo postalo učinkovitejše, odnosi med ljudmi pa boljši in bolj človeški.

O tem je tovariš Tito govoril že na osmi partijski mestni konferenci v Zagrebu, februarja leta 1928, to je tudi pozneje nenehno poudarjal, posebej pa na osmem kongresu jugoslovanskih sindikatov, ko je izrecno poudaril, da delegatski sistem in nadaljnji razvoj socialistične samoupravne demokracije terjata, da v vseh samoupravnih in državnih organih, v delegatskih skupščinah, forumih in organih družbenopolitičnih organizacij popolnoma uveljavimo in spodbujamo kolektivno delo.

Obljubljamo, da se bomo za ta načela dosledno in povsod bojevali, bojevali za tako socialistično samoupravno demokracijo, v kateri ni možnosti za uveljavljanje privatističnih ambicij in karierizma, v kateri se vse posamične funkcije vse bolj in bolj podružbljajo. S tem uresničujemo Titovo pot, s tem bomo pripomogli, da se bo Jugoslavija v stabilnih razmerah še naprej uspešno razvijala kot socialistična, samoupravna in federativna skupnost.

Skupno zasedanje predsedstev SFRJ in CK ZKJ pod predsedstvom Lazarja Koliševskega, ki je bilo v Beogradu, 7. novembra 1979, kjer so sprejeli temeljne usmeritve družbeno ekonomske politike tudi za leto 1980. Na seji je imel uvodno poročilo Veselin Djuranović, predsednik zveznega izvršnega sveta in član predsedstva CK ZKJ

Foto TANJUG

EMONA—MERKUR PTUJ

Ugodni kazalci gospodarjenja

Proti koncu minulega meseca so delavci ptujskega trgovskega podjetja Emona — Merkur iz Ptuja na zborih delavcev ugotavljali, da je bilo poslovanje v prvih treh mesecih leta sicer uspešno, kljub temu, da so jih v tem obdobju spremljale določene težave. Zlasti gre tu za pomanjkanje določenih vrst blaga, ki pa se že v znatno večji meri kot v lanskem enakem obdobju pojavlja tudi pri tekstilnem blagu. Če so bili trendi prodaje blaga v prvih dveh mesecih zelo ugodni, pa tega ni mogoče trditi za mesec marec oziroma april, ko so že ugotavlja nekoliko umirjena prodaja blaga in dosega nivo lanskoletne prodaje.

Za letošnji plan Emone — Merkur je značilno, da ga sestavljajo vsi ukrepi gospodarske ustalitve, uresničevanja stabilizacijskih usmeritev in drugih dokumentov, ki so značilni za letošnjo gospodarsko politiko. Čeprav vsi kazalci uspešnosti gospodarjenja v prvem tromesečju kažejo ugodno sliko, pa se v Emoni — Merkur ne zadovoljujejo s tem in bodo poskušali v novem četrtletnem obdobju doseči še bistveno boljše rezultate. Za to obstoje še „notranje" rezerve, če jih tako poimenujejo in sicer na področju same notranje organizacije podjetja.

Poseben problem predstavlja za trgovino stalno zviševanje cen. Težava je tudi v tem, da prodajajo veliko blaga, ki je še pod zamrznitvijo. Pri stalnem zviševanju cen pa se delež maloprodajne trgovine znižuje kljub vsem porastom osnovnih stroškov.

Ne glede na te težave pa se je celotni prihodek v prvih treh mesecih dvignil za 34 odstotkov v primerjavi z lanskim enakim obdobjem in je za 12 odstotkov višji, kot so ga načrtovali v tem obdobju. Dohodek se je v tem obdobju povečal za 41 odstotkov, medtem pa porabljena sredstva le za 17 odstotkov. Prav pri teh so bili zelo dosledni in so spoštovali vse sprejete stabilizacijske mere. Čisti dohodek pa je kar za 43 odstotkov višji kot v enakem obdobju leta 1979 in je za 18 odstotkov višji, kot so ga načrtovali v tem obdobju.

Vsi ti doseženi rezultati pa so skupek vseh prizadevanj delavcev za boljše gospodarjenje, seveda pa tudi boljše organizacije dela in doslednega uresničevanja sprejetega stavilizacijskega programa. Pri prikazu rezultata pa je potrebno upoštevati tudi porast cen, ki se je bistveno održal v doseženih rezultatih. MG

TUDI PLANINCI PO POTEH REVOLUCIJE

Pohoda »Po poteh revolucije« v Mostje, v soboto, 26. aprila so se tudi letos masovno udeležili ptujski planinci skupno s planinci iz sekcije društva slepih in slabovidnih iz Ptuja.

Besedilo in posnetki: Rudi Rakuša

Skupna ptujskih planincev si je med pohodom za nekaj minut odpočila

Člani planinske sekcije društva slepih in slabovidnih s svojim praporom pred Lackovo domačijo v Novi vasi pri Ptuju

Manifestacija padalcev ptujskega aerokluba, eden od štirih pred pristankom na prireditvenem prostoru

TUJEGA NOČEMO SVOJEGA NE DAMO

Po končani prireditvi sem ustavila nekaj udeležencev s prošnjo, da mi odgovorijo na nekaj vprašanj.

Prvi sogovornik je bil komandant Osojnikovega odreda Janez Bešak, direktor stanovanjskega servisa v Ptuju:

„Letos sem komandant že drugič. V tem odredu je bilo 1535 udeležencev, formiranih v 14 čet. Pohod smo pričeli izpred Osojnikove šole. Položili smo tudi vence, prvega pred spomenik Franca Osojnika, naslednjega pa k obeležju na domačiji heroja Jožeta Lacka.

Komisar Jože Ekart, ravnatelj OŠ Hajdina: „To funkcijo opravljam že tretjič. Zelo me veseli, da je pohod tako številen. Mladi ohranjajo tradicijo in smatram, da hodijo na takšne pohode z veseljem. Upam, da bo naslednje leto pohod še številnejši. Imam pa tudi pripombo. Mislim, da bi morali iti odredi vsako leto po drugi poti, saj bi tako mladi spoznali večji del ptujske občine.

Učiteljice OŠ Gorišnica: „Pohoda se udeležujemo vsako leto. Spominja nas na čas, ko je bila uničena Lackova četa. V šoli smo otroke predhodno seznanili s pohodom. Otroci so z zanimanjem prisluhnili in bili veseli, da so lahko soudeleženci takšnega pohoda. Mislimo, da je že v OŠ potrebno vliti v otroke pogum in hrabrost in jih predhodno seznaniti s takratnim političnim delovanjem na našem območju."

Članica narodne zaščite Biserka Ostrc, sicer dijakinja tretjega letnika pedagoške gimnazije v CSUI Ptuj: „Pohoda sem se udeležila že drugič. Trikrat pa sem bila na pohodu ob žici okupirane Ljubljane. Pohodi so mi zelo všeč in sploh si ne morem predstavljati, da se teh pohodov ne bi mogla več udeležiti."

Anton Koledник, doma iz Cirkulan in šteje že 55 let, sicer pa je delavec vinogradništva: „Pohodov sem se in se bom udeležil zato, ker mi to narekuje vest, saj sem tudi sam bil borec. Tako izkazujemo čast tistim, ki niso dočakali to, česar oni dneva svobode. Padli so za lepši jutri, da bi poznejši rodovi dočakali to, česar oni niso mogli. Sem predsednik ZZB NOV v KS in hkrati tudi organizator pohoda v KS Cirkulane. Pohodov se bom udeleževal tako dolgo dokler bom lahko hodil s svojimi nogami.

Ali lahko k temu še kaj pripomnimo. Res, vsi gredo na pohod, da obudijo spomin na tovariše, ki so padli v boju za svobodo za socialistično samoupravno in neodvisno Jugoslavijo. Geslo, ki je vodilo borce in sedaj vodi tudi nas: Tujega nočemo svojega ne damo.

Svet bi lahko bil veliko lepši, če se ljudje med seboj ne bi ubijali. Ubijanje pa je zgolj pohlep po bogastvu, po delovni sili. Kako rešiti problem vojne? Odgovora ni. Zato se moramo tudi stalno pripravljati, saj je naša pripravljenost tudi naša varnost. Naša neuvrščena politika pa vodi v svet brez nasilja in vojne.

Marjana Hvalec-Jana

25 LET PROJEKTA INŽENIRINGA IZ PTUJA

Prednost ima kakovost opravljenega dela

25. aprila so se na svečanem zboru zbrali delavci projekta inženiringa iz Ptuja ter skupno z ostalimi udeleženci zbora svečano proslavili 25-delovni jubilej kolektiva. Ob tej priložnosti so se še posebej zahvalili delavcem, ki so dolgo let člani kolektiva in jih nagradili s posebnimi priznanji, ki so obenem nagrada za delovne uspehe. Skupno je to priznanje prejelo 19 delavcev. Spomnili pa so se tudi OZD, s katerimi že vrsto let uspešno poslovno dodelujejo in jih nagradili s plaketami, ki jih je prejelo 9 OZD; 12 pa so podelili priznanja.

Na jubilejnem zboru delavcev je o dosedanjem razvoju projekte inženiringa govoril Drago Vobner, predsednik delavskega sveta in pri tem opozoril na bistvene razvojne momente organizacije, ki je bila ustanovljena leta 1954 in se je imenovala mestni projektivni biro Ptuj, katerega ustanovitelj je bila SO Ptuj.

Iz skromnih začetkov organizacije je tako v kadrovskem kot v prostorskem pogledu, se je v minulem obdobju razvila močna organizacija v vseh pogledih. V začetku je bila dejavnost zgolj lokalnega značaja, saj je bilo projektiranje omejeno zgolj na individualne gradnje. S porastom gradenj pa se je širilo tudi podjetje.

Kakovost dela je večala ugled podjetja in s tem tudi potrebe po kadrih ter prostorih. Tako so se odločili za preureditev oziroma izboljšavo delovnih prostorov na Trgu MDB, v katerih so ostali vse do leta 1978, ko so se preselili v novozgrajeno stavbo, katere gradnjo so financirali iz skladov za izgradnjo, v katere so namenili sredstva, ki so bila sicer namenjena za osebne dohodke.

Kot je poudaril Drago Vobner nova stavba ni samo pridobitev za kolektiv, temveč za mestno središče, ki dobiva s takšnim objektom lepšo podobo. Širjenje prostorskih zmogljivosti in področja dela, ki je prešlo lokalne okvire, je terjalo novo kadrovsko okrepitev, ki so jo izpolnili v skladu z delovnimi potrebami. Kolektiv je tako ob preselitvi v sedanje prostore štel 57 delavcev, od tega jih je bilo 14 zaposlenih v delovni enoti v Mariboru.

Razvoj, v katerem je imela kakovost dela v vsem prednost, je prinašala vedno večji obseg dela in tako so dobili naročila iz občin Ljutomer, Lenart in od drugod. To jim je prineslo oziroma pripeljalo nove povpraševalce po tovrstnih uslugah tudi v okviru širšega slovenskega prostora. Te in druge zahteve so vodile k ustanovitvi enote v Mariboru in sicer v letu 1977.

Obseg dela organizacije se je v tem letu razširil, k temu je prispeval prevzem urbanističnih nalog z območja ptujske občine, zato imajo danes strokovno usposobljen urbanistični oddelek, ki opravlja vsa dela s tega področja.

Uspešnost dejavnosti projekta inženiringa potrjujejo nove stavbe v samem mestu Ptuju, kot so nova stavba SDK in projekta inženiringa, modernizirani lokali in trgovine, stanovanjski bloki, predvsem stanovanjska soseska Rabeljčja vas s 1200 zgrajenimi stanovanji in urejeno stanovanjsko okolico, zdravstveni domovi, bolnišnice, nove šole in adaptacije ter okrog 3000 individualnih hiš, kolikor se jih je v tem obdobju v ptujski občini zgradilo. Novo zgrajene stavbe zaokrožujejo podobo določenega okolja in se z njim popolnoma zlivajo.

Ker gre v bistvu za sorazmerno mlad kolektiv, je še večje uspehe v bodoče upravičeno pričakovati. Prepričani so, da bodo novo prevzete naloge samo še potrdile njihovo strokovnost in sposobnost urediti našemu občanu prijetno bivanje v individualnem ali družbeno urejenem okolju.

V minulih letih kolektiv ni dosegal uspehov samo na strokovnem področju, temveč tudi v samoupravnem in družbenopolitičnem udejstvovanju. Prvi delavski svet so v projekta inženiringu izvolili leta 1978. Vsi organi upravljanja so od takrat do danes sprejete naloge izpolnjevali v skladu s sprejetimi akcijskimi programi. Dejavne pa so bile v tem obdobju tudi družbenopolitične organizacije.

Posebno skrb pa so v tem obdobju posvetili reševanju vprašanj, ki so bistveno prizadevala delavca. Uspelo jim je rešiti večino stanovanjskih problemov, bodisi z nakupom stanovanj, bodisi z dodelitvijo kreditov individualnim graditeljem. Skrb pa je bila v tem času tudi na strani rekreacije in aktivnega oddiha delavcev.

Zdajšnje družbeno prizadevanje za gospodarsko ustalitev pa zahteva ustrezno obnašanje tudi v tem kolektivu. Da bi to dosegli so sprejeli obvezujoč stabilizacijski program, v katerem ima najpomembnejšo mesto kakovost opravljenega dela.

Pripravila: MG

S svečanega zbora delavcev projekta inženiringa

(Foto: OM)

Mladi nadaljujemo tradicijo starejših

Tudi letos smo obudili spomin na poslednji boj Slovenjegoriške—Lackove čete ali Ptujskega voda (takšno ime navajajo partizanski dokumenti). Četa je bila osnovana aprila 1942. Letošnji pohod je potekal v okviru 35-letnice osvoboditve, 39-letnice ustanovitve OF in 30-letnice samoupravljanja. Pohod je bil množičen, saj se ga je udeležilo prek 10 tisoč mladih, borcev NOB, delovnih ljudi, pripadnikov JLA in TO. Poročilo o pohodu odredov in o veličastni proslavi je bilo objavljeno že v prejšnji številki Tednika.

Mladi se zavedamo, da moramo nadaljevati tradicijo, ki so jo pričeli naši dedki, babice in očetje. Potrebno je dokazati, da bi današnja mladina prav tako prijela za orožje, če bi bilo potrebno. Odveč tudi niso besede, ki opozarjajo mlade in vse udeležence pohoda, da je ob takšnih slovesnostih potrebno paziti na red in disciplino. Tudi letos so lepo okolico še »polepšali« odpadki (papir, steklenice, vrečke sokov itd.) Ker so bili na pohodu predvsem mladi, veljajo te besede njim. Potrebno je povdariti, da nam še vedno manjka zavesti, da je potrebno na okolico paziti. Stvari, ki jih ne potrebujemo bi spravili na primeren prostor, ali pa v vrečke, ki so jih imeli s seboj.

Marjana Hvalec—Jana

Del sredstev samoprispevka za osnovno šolo v Trnovski vasi

Delegati družbenopolitičnega zbora skupščine občine Ptuj so na seji v četrtek, 24. aprila obravnavali tudi p poročilo o zbiranju in razporejanju sredstev občinskega samoprispevka za gradnjo šolskega prostora v občini. Po razpravi so podprli predlog delegatov obeh zborov skupščine izobraževalne skupnosti občine Ptuj, da sredstva, ki so namenjena za gradnjo srednješolskega centra v Ptuju, v določeni višini namenijo za gradnjo osnovne šole v Trnovski vasi.

Seveda bodo o tem delu sredstev, ki jih združujemo delovni ljudje in občani v ptujski občini, odločali delovni ljudje. Nesporno je, da je predlog več kot umesten, saj delajo učenci in učitelji v Trnovski vasi pod izredno težkimi delovnimi pogoji, v stari neurejeni zgradbi brez telovadnice. Z gradnjo nove šole bi krajani Trnovske vasi pridobili tudi ustrezne prostore za delo krajevne samouprave in družbenopolitičnih organizacij ter prostor za razne društvene aktivnosti. N. D.

PRIZNANJA IN SREBRNI ZNAKI OF TER SINDIKATA

V okviru praznovanj dneva OF in 1. maja, praznika dela, je bila v četrtek, 24. aprila v viteški dvorani gradu v Slovenski Bistrici osrednja občinska svečanost na kateri je predsednik občinskega sindikalnega sveta, Hinko Žolnir orisal zgodovinsko pot razvoja delavskega gibanja od časa prve svetovne vojne do današnjih dni in pri tem opozoril tudi na veliki vlogo najmasovnejše organizacije pri nas, to je SZDL.

V nadaljevanju je sekretar OO ZSS Slovenska Bistrica prebral obrazložitve letošnjih dobitnikov srebrnega znaka sindikata, katerega so v občini Slovenska Bistrica prejeli: OO ZS TOZD Tovarna olja Slovenska Bistrica, Jože Lešnik, TOZD Žičarna IMPOL Slovenska Bistrica, Hedvika Vidmar, TOZD Hotel Planina Slovenska Bistrica, Pavel Blažič, TOZD MONTAL IMPOL Slovenska Bistrica in Zdenka Lukič, DO Preskrba Slovenska Bistrica.

Srebrni znak OF pa so prejeli: Franc Očko, KS Šmartno na Pohorju, Miljutin Arko iz Sp. Polskave, Terezija Jernejšek iz KS Makole, Jože Zorko iz KS Zg. Polskava in Norbert Jedlovčnik iz KS Slovenska Bistrica.

Zvezna priznanja SZDL so sprejeli KS Tinje na Pohorju, Zg. Polskava in Slovenska Bistrica. Med posamezniki pa Julijan Lončarič iz Makol, Anton Nemanič iz Poljčan Danilo Podlesnik iz Laporja in

SLOVENSKA BISTRICA

Drago Veber iz Oplotnice ter KS Makole in posamezniki Rudi Levar Kebelj, Marcel Supe in Avgust Stupan, navedenim so ta priznanja namenili že v preteklem obdobju, pa jih iz opravičenih vzrokov niso uspeli izročiti.

V kulturnem programu, ki ga je izvajal veliki pihalni orkester ljubljanskega armadnega območja s solistoma, baritonistom Edvardom Sršenom in sopranistko Dragico Šarman pod vodstvom dirigenta Ladislava Leška so lahko Bistričani še enkrat spoznali velike igralske in pevske kvalitete ansambla in tudi solistov.

Viktor Horvat

ZVEZA KOMUNISTOV JE DOSEGLA ŠIROKO DRUŽBENO AKTIVNOST

V pripravah na programsko volilno konferenco ptujski komunisti ocenjujejo dosedanje delo osnovnih organizacij, konference, komiteja, komisij in aktivov. Programsko volilna konferenca je nova oblika demokratičnega, kritičnega preverjanja idejnopolitične učinkovitosti osnovnih organizacij in njihove vpetosti v vse družbenopolitične organizacije. Konferenca mora dati oceno dvoletnega dela od 8. kongresa ZK Slovenije in 11. kongresa ZK Jugoslavije, predvsem oceno uresničevanja sprejetih nalog na vseh ravneh.

„Pokongresna aktivnost zveze komunistov v ptujski občini," ocenjuje Dimče Stojčevski, sekretar komiteja OK ZKS, „je bila usmerjena predvsem v poglavitne družbenoekonomske in družbenopolitične probleme pri uresničevanju temeljnih in dolgoročnih interesov delovnih ljudi in občanov. Skoz neposredno idejnopolitično aktivnost komunistov znotraj delegatskega sistema, družbenopolitičnih organizacij, predvsem zveze sindikatov in socialistične zveze ter z razvijanjem lastnih oblik in metod delovanja je zveza komunistov v občini opredelila temeljne in konkretne naloge pri utrjevanju in razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v občini, načrtovanju celovitega družbenega razvoja občine, boljšem gospodarjenju, učinkovitem in načrtnem delovanju na področju kadrovske politike in kadrovskega planiranja v celoti ter pri tem posebej izpostavila uveljavljanje ustavne vloge delavca v združenem delu.

Zveza komunistov je v mnogih okoljih dosegla široko družbeno aktivnost med komunisti in delovnimi ljudmi, ki se kaže zlasti v razreševanju nekaterih temeljnih problemov in interesov delavcev, od uveljavljanja dohodkovnih odnosov in svobodne menjave dela do razreševanja konkretnih vprašanj nagrajevanja po delu, socialne problematike in drugih vprašanj. Taka naravnanost in konkretna akcija v posameznih okoljih je prispevala k temu, da so v večini delovnih organizacij delavci odločneje postavljali na dnevni red vprašanja in probleme, ki jih neposredno prizadevajo. Idejnopolitična in akcijska naravnanost zveze komunistov je prispevala k hitrejšemu odkrivanju in vključevanju v razreševanje, razčiščevanje in spreminjanje razmer v posameznih okoljih, čeprav ostaja ena temeljnih slabosti delovanja osnovnih organizacij — še vedno niso dovolj učinkovite, njihova samostojnost pri idejnopolitični akciji v posameznem okolju je premajhna, kar pa ne velja za vse osnovne organizacije. Osnovne organizacije še vedno prepočasi in premalo konkretno reagirajo na posamezne probleme ter se zadovoljujejo s splošnimi ugotovitvami in sklepi. Težišče njihove idejnopolitične aktivnosti le počasi prehaja v neposredno samoupravno prakso, v delo delegacij, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov itd. Pobude, sprejete na občinski konferenci pa še zmeraj naletijo na premajhen odziv znotraj ostalih družbenopolitičnih organizacij v povezanosti skupne aktivnosti.

Prepočasi se uveljavljajo nove metode delovanja zveze komunistov, saj je delo osnovnih organizacij ZK odprto na angažiranost sekretarja ali sekretariata, v posameznih organizacijah pa le del članov prevzema naloge."

„Čeprav ne gre posploševati je treba reči, da je bila v tem obdobju prisotna slabša idejnopolitična učinkovitost članov konference. Prešibko je bilo prenašanje pobud, mnenj in stališč osnovnih organizacij v konferenco. Torej lahko rečemo, da tudi člani občinske konference v celoti ne prevzemajo odgovornosti kot funkcionarji najvišjega organa zveze komunistov. To moramo v naslednjem mandatnem obdobju spremeniti in izpeljati takšno občinsko konferenco, ki bo v celoti odražala interese, pobude, mnenja osnovnih organizacij in postala organ, ki bo v žarišču razprav in idejnopolitičnega ocenjevanja, v spreminjanju in dajanju pobud za spreminjanje družbenoekonomskih razmer političnega sistema na vseh področjih. Občinska konferenca mora zagotoviti tudi stalno povezanost z osnovnimi organizacijami za delovanje komunistov v ostalih družbenopolitičnih organizacijah, v delegatskih skupščinah, v družbenih svetih in tako dalje.

V osnovnih organizacijah je še vedno premajhna idejnopolitična usposobljenost članstva, kljub različnim oblikam usposabljanja v občini. Osnovne organizacije tematiko usposabljanja še vedno premalo konkretno načrtujejo — za družbeno prakso. Osnovne organizacije so pristopale k akcijskemu povezovanju, vendar je tega premalo — gre za problemske, tematske, akcijske konference, delovne pogovore, za delo komunistov v aktivih, svetih in drugod. Premalo se uveljavlja metoda sestajanja dveh partijskih organizacij, ki bi razreševale neurejene dohodkovne odnose, vprašanja nagrajevanja po delu in podobno.

Prav zaradi tega često izgubljamo bitke na področju ustvarjanja in delitve dohodka, nagrajevanja po rezultatih dela, v prevladovanju parcialnih interesov in vpetosti znotraj tozda . . . "

Kako so člani komiteja OK ZKS Ptuj izpolnjevali svoje naloge?

„Komite, kot politično izvršilni organ, si je prizadeval prek članov komiteja za konkretno realizacijo

Dimče Stojčevski (foto zk)

sprejetih sklepov občinske konference. Vse bolj se je uveljavila delitev dela in odprtost delovanja komiteja. Večkratno sestajanje komiteja in njegovo razvejano delovanje pomeni dogovor za aktivno razreševanje problemov v osnovnih organizacijah in drugod. To pa ne pomeni, da tudi komite ne bi mogel spremeniti svojih metod delovanja. Z novimi metodami dela občinske konference mora komite še mnogo bolj aktivno in odgovorno priti v konkretizacijo na konferenci sprejetih stališč.

V zadnjem času je bilo sprejetih v zvezo komunistov mnogo novih članov. Lahko ocenjujemo, da so osnovne organizacije temu namenile dovolj pozornosti.

„To je bila stalna in neposredna skrb v večini osnovnih organizacij. Vendar lahko rečemo da so še osnovne organizacije, ki v preteklih dveh letih niso sprejele nobenega novega člana. Mislim, da bi takšne osnovne organizacije morali postaviti pred odgovornost — kje je njihova akcijska in idejna učinkovitost. Res pa je, da beležimo vse večji pristop novih članov. V organizaciji imamo dobro socialno strukturo članstva, v zadnjem času je vse več vstopov iz vrst delavcev, neposrednih proizvajalcev, mladih, žensk. Nikakor pa ne moremo biti zadovoljni s sprejemanjem kmetovalcev v zvezo komunistov, saj jih je včlanjenih le osem, čeprav je v ptujski občini okrog 42 odstotkov kmečkega prebivalstva. Pri tem bi morali imeti odgovornost zlasti komunisti v Kmetijskem kombinatu, v Perutnini, Kmetijski zadrugi pa drugje. Prav tako v mladinskih organizacijah, v socialistični zvezi, v aktivu mladih zadružnikov in drugod.

Ob tem je treba pozitivno oceniti delo aktiva komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev. Vendar ne moremo mimo osnovnih organizacij, ki ne kažejo dovolj velike zainteresiranosti za delo svojih delegatov."

Kako so komunisti uveljavljali in uresničevali družbenoekonomske odnose?

„Še vedno se pojavljajo nekatere pomanjkljivosti v spreminjanju proizvodne strukture, konkurenčnosti, obstaja nedoslednost in počasnost v dogovarjanju in sporazumevanju, v dohodkovni povezanosti, v svobodni menjavi dela. Še vedno počasi premagujemo ostanke starih odnosov, ki omogočajo, da se še nadaljuje odtujevanje znatnega dela dohodka od delavcev v tozdu. Zato moramo dosledno uresničevati načelo delitve po delu.

Prisotno je tudi slabo delo, nedisciplina, produktivnost je pod kadrovskimi in tehnološkimi zmogljivostmi, zato je treba še bolj povezovati interese delovnih ljudi v materialni proizvodnji z interesi delovnih ljudi na drugih področjih družbenega dela. Zaradi tega mora združevanje dela in sredstev, dohodkovna povezanost med tozdi in navzven, postati prevladujoča oblika pridobivanja dohodka. Če hočemo to uresničiti, morajo biti ta vprašanja na dnevnem redu vsakodnevne politične aktivnosti vseh subjektivnih sil, ne samo zveze komunistov. Zato je treba iskati takšne rešitve, ki bodo vzpodbujale delovne ljudi k večji produktivnosti dela in k povečanju dohodka. Vendar ne tako, da bi te aktivnosti vodili prek papirnate politične akcije — brez množic aktivnost zamira in to pomeni tudi slabšanje družbenoekonomskih, političnih, samoupravnih in drugih odnosov,

Kljub relativno ugodni ekonomski situaciji menimo, da je premalo revolucionarnih programov za spreminjanje strukture gospodarstva. Treba je vprašati nosilce razvoja kje so njihovi nadaljnji programi, še posebej v času srednjeročnega planiranja. Povezovanje v širšem prostoru mora postati bolj prisotno. Družbeni plani se še zmeraj pripravljajo kot seštevek parcialnih in kratkoročnih razvojnih orientacij ter ne izhajajo iz realnega dohodka. Premalo načrtujemo na stvarnih ocenah in dejanskih možnostih razpoložljivega dohodka — po vsem sodeč, se razvojni cilji bolj podrejajo potrošniškim ambicijam kot dejanskim družbenim potrebam. To so naloge vseh članov zveze komunistov, vseh subjektivnih sil.

Zato je uresničevanje gospodarske ustalitve lahko edino merilo učinkovitosti delovanja komunistov in osnovnih organizacij. To pa je tudi način da zagotovimo večjo učinkovitost vseh institucij političnega sistema socialističnega samoupravljanja."

Ob koncu morda še ocena pripravljenosti komunistov in ostalih občanov za aktivno delo na vseh področjih, posebej na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite?

„V zadnjih dogodkih v mesecu januarju in februarju ter kasneje, smo kljub manjšim slabostim ocenili, da so naši delovni ljudje in občani enotni v podpori samoupravljanju, enakopravnosti narodov in narodnosti ter neuvrščene politike Jugoslavije. To se je pokazalo v pripravljenosti, da prek oblik socialistične samoupravne demokracije prispevajo k nadaljnji krepitvi naše socialistične samoupravne skupnosti. Odločno se je pokazala zavest, da ne sprejemamo uporabe sile in vmešavanje v notranje zadeve, suverenost države ter pripravljenost da tujega nočemo in svojega ne damo.

Še bolj je prišlo v ospredje načelo miroljubne koeksistence in neuvrščene politike Jugoslavije. To se kaže tudi v tem, da delovni ljudje in občani v vse večjem obsegu sodelujejo pri uresničevanju zunanje politike, saj ni sestanka osnovne organizacije kjer ne bi obravnavali mednarodne dogodke. Sestanki osnovnih organizacij, pa tudi drugi, se prično s preverjanjem varnostno političnih razmer, sočasno pa ocenjujejo mednarodne odnose. Vse to kaže, da delovni ljudje in občani ustvarjalno prispevajo k naši notranji in zunanji politiki, vendar je treba stopnjo podružbljenosti zunanje politike še povečati.

Tudi na področju SLO in družbene samozaščite je bilo storjenega veliko. Doseženi uspehi na področju delovanja komitejev za SLO in DS v tozdih, krajevnih skupnostih, civilne zaščite, narodne zaščite in teritorialne obrambe — povezanost z JLA in drugimi enotami dokazuje, da smo dosegli koordinirano zvezo ter da se pod idejnim vodstvom zveze komunistov naloge na področju splošnega ljudskega odpora uresničujejo znotraj socialistične zveze, sindikata, zveze socialistične mladine in drugod.

Reči pa moram, da so prisotne tudi slabosti, kot je prepočasno koordinirano delovanje komponent SLO in DS, neprilagojevanje nekaterih gospodarskih organizacij izrednim razmeram, sedanje delo potrošniških svetov, psihološka pripravljenost, nasedanje govoricam in nekatera nezaupanja v lasten informacijski sistem, pa tudi zaprtost OO ZKS.

Vse to kaže potrebo po okrepljenem in intenzivnejšem idejnopolitičnem delovanju organov, organizacij in članov zveze komunistov v vseh strukturah idejnopolitičnega dela. Pred nami je uresničevanje pobude tovariša Tita o kolektivnem vodenju, odločanju in odgovornosti v vseh strukturah družbenega življenja, kot odgovorne naloge vseh subjektivnih sil."

Vrsta nalog, ki je pred komunisti, ostaja odprta. O njih bodo spregovorili in se zavzeli za njihovo temeljito izpolnjevanje delegati vseh osnovnih organizacij zveze komunistov Slovenije občine Ptuj na programsko volilni konferenci.

N. D

Z OSREDNJE PROSLAVE OB 1. MAJU V PTUJSKI OBČINI

OB DELAVSKEM PRAZNIKU DO NOVE VELIKE ZMAGE

Praznično odeti Formin je 30. aprila slavil pomembno delovno zmago, otvoritev novega obrata vzmetarne ptujskega AGIS-a, v katerem je našlo zaposlitev okrog 63 delavcev. Za ta predel ptujske občine, je kot je poudaril na slovesnosti predstavnik KS Gorišnica Alojz Donaj, ta obrat velikega pomena in je obenem trden temelj še nadaljnje širitve gospodarske dejavnosti ter osnova, na kateri se bo lahko gradil bodoči razvoj te krajevne skupnosti in širše družbene skupnosti nasploh.

V ptujskem AGIS-u že dolgo proizvajajo vzmeti, zlasti pa je ta razvoj dosegel bistveni razmah v obdobju 1976—80, ko je proizvodnja letno naraščala za okrog 40 odstotkov. Za nakup hale na Forminu so se odločili v letu 1979, še pred tem pa je služila delavcem, ki so gradili HE SD—II Formin. V njej je v tem trenutku okrog 650 m² proizvodnega prostora, skupaj uporabne površine z ostalimi spremljajočimi objekti je 1350 m². Za preureditev hale, nakup opreme in ostala ureditvena dela je AGIS namenil 12 milijonov dinarjev. Zanimiv je tudi podatek, da so energetske zmogljivosti pripravljene za nadaljnjo širitev proizvodnje in sicer do leta 2000.

Udeleženci velike prvomajske proslave so si po krajši svečanosti, med katero je nov obrat svečano odprl najstarejši delavec temeljne organizacije Kovinska obdelava, tudi ogledali proizvodne prostore in se zanimali za njegovo proizvodnjo.

Slavnostni govornik na prvomajski proslavi je bil tokrat Janko Mlakar, predsednik občinskega sveta ZSS Ptuj, ki je uvodoma najprej spregovoril o zgodovinskih dogodkih, ki so prispevali h temu, da v svetu praznujemo 1. maj kot delavski praznik. Zatem pa je govoril o uspehih, ki smo jih dosegli v minulih obdobjih socialistične graditve, v katerih so vloženi ogromni in neprecenljivi napori delovnih ljudi. Naša naloga pa je tudi v bodoče, še posebej pa v obdobju stabilizacijskih prizadevanj, da še uspešneje gospodarimo z družbenimi sredstvi, stremimo za večjo produktivnostjo in večjim dohodkom ter krepitvijo materialne osnove združenega dela. Najpomembneje pa je, da dosledno uresničujemo zastavljene planske naloge, sprejeti družbeni dogovor o usmerjanju razporejanja dohodka in izgrajujemo načela delitve po delu in rezultatih dela.

V nadaljevanju svečanega govora pa je Janko Mlakar med drugim poudaril: . . . »Zagotoviti moramo, da bodo samoupravni sporazumi o temeljih plana in plani sami zares dogovor delavcev in da ne bo le približna in za nikogar obvezna opredelitev nalog ekonomske politike ali prognoza razvojnih možnosti, temveč konkretna družbena obveznost, ki se mora zlasti kazati v oblikovanju dohodka, investicijskih odločitev in v tekoči poslovni politiki. Ustvarjalno moramo sodelovati pri izpolnjevanju sistema družbenega planiranja in načinov tekočega spremljanja sprejetih planov.

Delavci v sindikatih moramo iziti iz preozkega okvira posameznih temeljnih organzacij in OZD in okrepiti svoje delovanje na vseh področjih in oblikah družbene organiziranosti, kjer se uveljavlja oblast delavskega razreda in uresničujejo življenjski interesi delavcev. Zato moramo krepiti organizirano prisotnost delavcev v KS, kot temeljni skupnosti delavcev in občanov.

Janko Mlakar govori o pomembnih pridobitvah naše socialistične družbe foto: OM

Na ta način bo mogoče občutno povečati zainteresiranost in odgovornost delavcev v združenem delu s tem pa tudi njihovih samoupravnih organov, delegacij in DOP za uspešen razvoj in delovanje krajevne skupnosti, kjer delavci živijo in delajo in kjer uresničujejo pretežni del svojih življenskih interesov.«

Formin pa je bil 30. aprila priča še enega slovesnega trenutka in sicer podelitve srebrnega znaka slovenskih sindikatov dolgoletnim, požrtvovalnim, ustvarjalnim in priznanim sindikalnim delavcem, ki jim je to priznanje nova vzpodbuda za bodoče sindikalno delo. Srebrne znake sta med letošnje prejemnike podelila Janko Mlakar, predsednik občinskega sveta ZSS Ptuj in Danilo Masten, sekretar občinskega sveta ZSS Ptuj. Skupno je letos prejelo srebrni znak 20 prejemnikov: 15 posameznikov in 5 osnovnih organizacij sindikata.

Srebrni znak so prejeli naslednji posamezniki: Štefan Matjašič iz CDL — TOZD za vzdrževanje voz Ptuj, Anica Olaj iz CPM—TOZD za vzdrževanje cest Ptuj, Janez Erjavec iz IMP—TOZD Elektrokovinar Ptuj, Janez Jurgec iz ZC—TOZD Bolnica dr. Jožeta Potrča Ptuj, Dragica Novak iz Laboda—TOZD Delta Ptuj, Roman Ladinek iz OŠ Cirkulane, Marija Korpar iz OŠ Olga Meglič Ptuj, Marija Žagar iz KB — Poslovne enote Ptuj, Nada Mlakar iz Postaje milice Ptuj, Milan Masten iz skupščine občine Ptuj, Hilda Rojs iz TGA Boris Kidrič Kidričevo, Ignac Planjšek iz kmetijskega kombinata Ptuj, Rozina Markovič iz MTT—DO Merinka—TOZD Volneni izdelki Majšperk, Franc Simonič iz Agis-a Ptuj in Ivo Preac iz ELKOM — DO Olga Meglič Ptuj.

Med prejemniki srebrnega znaka pa so naslednje osnovne organizacije sindikata: TGA Boris Kidrič Kidričevo — TOZD Glinica Kidričevo, Kmetijski kombinat — TOZD gostinstvo Haloški biser Ptuj, Stanovanjski servis Ptuj, Slikarsko, pleskarsko, črkoslikarsko in antikorozijsko podjetje Pleskar Ptuj in Emona Ljubljana — DO Merkur Ptuj.

Proslavo pa so slovesno zaključili s kulturnim nastopom, v katerem so sodelovali: Marjan Bačko, član SNG iz Maribora, ženski pevski zbor Alojz Arnuš Rogoznica, folklorna skupina iz ptujske bolnišnice in člani prosvetnega društva Ruda Sever iz Gorišnice. Nastopil pa je tudi pihalni orkester iz Ptuja.

MG

Nov obrat vzmetarne AGIS-a pomembna proizvodna pridobitev foto: OM

Trenutek slovesne otvoritve obrata; vrvico je prerezal najstarejši delavec TOZD Kovinska obdelava foto: Lojze Cajnko

PROBLEMSKA KONFERENCA O ALKOHOLIZMU

BOJ PROTI ALKOHOLIZMU NI IZOLIRAN PROCES

„Besede se ne smejo ločiti od dejanj, niti dejanja od besed."

Tito

Kljub ugotovitvam in zahtevi na 6. letni skupščini terapevtske skupnosti zdravljenih alkoholikov pri Zdravstvenem domu Ptuj dne 13. 10. 1979, da se problemi vezani s pitjem alkoholnih pijač „ne morejo v celoti naprtiti medicini ali kar psihiatriji, temveč je to v prvi vrsti stvar tistih družbenih dejavnikov, ki imajo vpliv na splošno družbeno atmosfero...", se je le pred nekaj dnevi začelo uveljavljati, ko se je sestal koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri OK SZDL Ptuj.

Po dokaj dolgi nejasnosti reševanja problematike alkoholizma v slovenskem prostoru, je le prišlo do jasnih in konkretnih rešitev v okviru programa dela koordinacijskega odbora za boj proti alkoholizmu in narkomanije pri RK SZDL Slovenije za leto 1980.

Ta konkretni program prinaša v glavnem stališča in nujne spodbude kako usmerjati in koordinirati delovanje vseh nosilcev širše družbene akcije na področju preprečevanja alkoholizma in drugih odvisnosti, ter zdravljenje in resocializacijo alkoholikov in narkomanov v občinskem prostoru. Družbena dejavnost mora zdravstveno in socialno dejavnost v bistvu opredeliti z občinskim programom osnovne zaščite pred alkoholizmom in problemi vezanih s pitjem alkoholnih pijač.

Tak program mora v občinskem prostoru razrešiti dilemo na področju alkoholizma, da sta „v bistvu preventiva in kurativa nezdružljivi, saj pomeni zdravljenje zaradi zgleda in procesa ter družbene rehabilitacije in resocializacije alkoholikov" edino učinkovito preventivo. V družbeno preventivne namene pa je nujno potrebno pristopiti kot družbenemu odnosu do tega problema ki mora upoštevati osnovna izhodišča:

— alkoholizem in zasužnjenost po alkoholu sta v največjem obsegu prisotna prav med ljudmi v obdobju največjih delovnih zmogljivosti

— posebne analize nas opozarjajo, da je ne tako majhen del slovenskega prebivalstva neposredno ali posredno prizadet zaradi alkoholizma, in to posamezniki, njihove družine in ljudi v njihovem širšem ali ožjem delovnem in življenjskem okolju.

— alkoholizme povzroča in povečuje številne zdravstvene, socialne in druge probleme posameznikom in družinam, hudo prizadeva otroke teh družin, zmanjšuje delovno storilnost in produktivnost prizadetih, povzroča številne daljše ali krajše izostanke z dela in je tudi izvor ali spremljajoč pojav številnih drugih negativnih družbenih pojavov

— ena od ovir za uresničevanje ciljev socialne politike in s tem tudi za odpravljanje nekaterih vzrokov alkoholizma je tudi enostransko pojmovanje socialnega varstva in varovanja človeka le kot karitativne in kurativne skrbi za nemočne, ne pa celovite samoupravno, solidarno in tovariško reševanje življenjskih problemov ljudi.

— ugotovitve morajo pokazati, da je celo solidarnost prevečkrat poistovetena s karitativnostjo in ni razumljena kot sestavni del socialističnih družbenoekonomskih odnosov.

— odstraniti oziroma zavrniti je treba idejo posameznikov po iskanju nekih novih institucij, ki naj bi človeško, solidarno in družbeno odgovornost zožile zgolj v funkcijo obvladovanja marginalnih družbenih skupin, ki živijo na robu tistega s čimer se je po merilih meščanske družbe še vredno ukvarjati.

— zavreči je treba take ideje posameznikov kot tudi merila, ki žele najbolj preprosto, da se za razreševanje problemov zadolži nekaj institucij, ki lahko le uspešno prekrijejo, ali kvečjemu z represivnimi ukrepi izgladijo zunanje nevšečnosti socialne neurejenosti, nikakor pa ne odpravljajo vzrokov za nastanek teh družbenih skupin.

— alkoholizem je v nekem smislu tudi stranski produkt neuveljavljenih odnosov in nedoslednosti izpeljanih družbenih procesov in sistema socialne varnosti v temeljnih celicah naše družbe, v krajevni skupnosti in v temeljnih organizacijah združenega dela.

— prav v teh moremo ustvarjati take razmerje, v katerih si bo sleherni posameznik sam zagotavljal pogoje dela in življenja in se tudi čutil odgovornega za družbena gibanja v celoti in bo lahko na ta razvoj vplival.

— koordinirano delo na področju boja proti alkoholizmu mora biti usklajevanje dela, kar pa ne sme biti odvisno od pripravljenosti in zavzetosti posameznikov in nekaterih strokovnih institucij, ki pa največkrat delujejo same zase, druga mimo druge in zato kljub maksimalnem naporu učinkujejo neracionalno in dajejo slabe rezultate z velikimi stroški.

— boj proti alkoholizmu ne more biti izoliran proces, ampak organiziran sistem, ki bo koordiniral in zajel razne oblike, po potrebi institucije in vse nivoje v sistem, ki bo organsko povezan z uresničevalci akcijskih programov.

Vsa navedena stališča lahko združimo v osnovno misel oziroma dejstvo kot osnovni cilj: da je človekovo življenjsko in delovno okolje edino mesto, kjer se lahko z usklajeno akcijo zagotovi obseg in ustrezna kvaliteta tistih vezi, ki razvijajo čut pripadnosti, solidarnosti, vzajemnosti in vseh ostalih elementov, na osnovi katerih je človek sposoben sprejemati in dajati pomoč. Ustrezni model teh ciljev, usklajevanje takega dela je potrebno prenašati in uresničevati v občinah; usklajevanje dela pa mora izhajati iz naše samoupravno-delegatske družbene prakse.

Ta naša družbena praksa delovne ljudi in občane postavlja v trojno vlogo: v proizvajalca, upravljalca in uporabnika, kar je treba pravilno razumeti.

— kot proizvajalci, delovni ljudje v procesu proizvodnje ustvarjajo določen dohodek,

— kot upravljalci razporejajo del dohodka za skupne in splošne družbene potrebe, ob tem prek delegatov skrbijo za to, da se sredstva namensko uporabljajo;

— kot uporabniki zahtevajo, da se za dogovorjeno izločena sredstva dobijo ustrezne količine in usluge s področja družbenega standarda.

Zavedajoč se družbenih načel rentabilnosti in ekonomske racionalnosti (stabilizacijski ukrepi) združeni delavci se zavedajo, da se višja kvaliteta in ugodnejša cena lahko doseže le tako, da se del dohodka namenjen družbenem standardu (v tem slučaju zdravstvu) združujejo v samoupravnih interesnih skupnostih. To pa ni razumeti tako, kot si to nekateri po svoje razlagajo, da pomenijo to odkrekanje delovnim ljudem pravico, da na organiziran samoupravni način po delegatskem sistemu, ne bi vplivali in odločali o trošenju teh sredstev. Prav na navedenem smislu je razumeti trajno vlogo našega delovnega človeka — občana.

Delavci, delovni ljudje in občani, ki v občinski zdravstveni skupnosti po načelu vzajemnosti in solidarnosti združujejo sredstva za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb in interesov na področju zdravstvenega varstva se po delegatih v skupščinah občinske zdravstvene skupnosti dogovarjajo o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva, kar pa se izoblikuje s samoupravnim aktom. Tako si na podlagi takega sporazuma kot uporabniki združenih sredstev občinski zdravstveni skupnosti zagotavljajo tudi pravico za osnovno zaščito in zdravstveno varstvo pred alkoholizmom.

Podlaga za tako ravnanje in razumevanje so okvirna načela zdravljenja in rehabilitacije alkoholikov, ki so bila sprejeta 12. junija 1978 na strokovni komisija za alkoholizem in narkomanijo pri Republiškem komiteju za zdravstvo in socialno varstvo. Naloga te komisije je med drugim tudi to, da pojasnjuje doktrinarna vprašanja na tem področju, zato so ta načela velikega pomena za organiziranje ustrezne akcije boja proti alkoholizmu in za organiziranje zdravljenja alkoholikov.

Vsi poskusi iskanja drugih oblik mimo „Okvirnih načel" so ideje po iskanju nekih novih institucij, ki bi zamenjale dosedanje družbeno nepriznane, „ki naj bi človeško, solidarno in družbeno odgovornost zožile zgolj v funkcijo obvladovanja marginalnih družbenih skupin, to je tistih skupin, ki živijo na robu tistega s čimer se je po merilih meščanske družbe vredno ukvarjati „ker zagovarja njihovo mistificirano strokovnost, meščansko medicinsko ideologijo parazitstvo ter usmerja družbeni denar le v eno smer, kar pa v naši družbi ni sprejemljivo, kar zagovarja meščansko miselnost: vse za sebe, vse na sebe in vse v sebe.

Pri vsem tem se premalo zavedamo, da se nekateri preveč igrajo s tako občutljivo družbeno problematiko kot je alkoholizem. Bil bi že čas, da družbeni odnos do alkoholizma uredimo v smislu našega samoupravnega — delegatskega sistema.

Da bi se ta družbeni odnos do alkoholizma prek samoupravno-delegatskega sistema prebil v energijo praktičnega delovanja, je le ena rešitev; izdelava in izvajanje občinskega programa...; ki mora predstavljati integracijo samoupravnih interesov delovnih ljudi in občanov. To pa mora biti operatizirano z:

— akcijskim programom KO za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri OK SZDL;

— program dela ambulante za zdravljenje alkoholikov ob delu

— program dela terapevtske skupnosti pri Zdrav. domu občin Ptuj—Ormož.

Posebno in osnovno je pri tem, da tako integrirani občinski program mora poseči v vsebino družbenih odnosov, v kolikor se to ne doseže, bo reševanje družbenega odnosa do alkoholizma ostalo na ravni terminološke novosti konferenc in kongresov o alkoholizmu in bo drsela na površini družbene stvarnosti kot „bodoča zavest", zdravljenje alkoholizma pa se ne bo osvobodilo oblik in vsebine „sposojenih in meščanskih sistemov, ki vlečejo našo družbo nazaj".

Sklepno misel te družbene problematike lahko izrazimo najgloblje z besedami tovariša Kardelja:

„Nekateri se zatekajo k nekemu osebnemu etosu, k zgolj osebnemu merilu postopkov individua in družbenih skupin... Veličina človeškega duha ni v njegovi sposobnosti delati abstraktne konstrukcije, temveč v tem, da pokaže v skladu z objektivnimi pogoji, s socialnoekonomskimi in materialnimi razmerami na perspektive bodočega razvoja in na sredstva, ki so potrebna za dosego smotrov, ki si jih zastavlja narod. Onstran tega se pričenja hotena ali nehotena služba reakciji ali pa je tu pričetek — smešnega. Sodobne avtoritarne težnje in oblike napr. niso samo ovira napredka, temveč so v precejšnji meri tudi smešne. Bolj kakor drugod je torej treba na družbenem področju nadzirati teoretične zaključke v živi praksi in v skladnosti z družbenim napredkom..."

viri: Hočevar F., in sod.: Alkoholizme in ind. občinah Ljubljana, julij 1978

„Okvirna načela" Strokovne komisije za alkoholizme in narkomanijo pri Repub. komiteju za zdr. in socialno varstvo Samoupravni sporazum o skupnih podlagah za delitev dela na področju zdravstva v SR Sloveniji.

Misel Edvarda Kardelja, Teorija in praksa, Revija za družbena vprašanja, št. 7—9, 1979, let. XVI. UDK 3

Mladen Šimunić
Ladislav Varga

S SEJE ZBORA ZDRUŽENEGA DELA SO PTUJ

Največ razprave o kmetijstvu

Delegati zbora združenega dela skupščine občine Ptuj so se v ponedeljek 28. aprila zbrali na 25. seji. Osrednji točki razprave sta bili poročilo o uresničevanju koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v občini Ptuj in družbenoekonomski odnosi v kmetijstvu ptujske občine.

Delegati so poročilo o uresničevanju koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite sprejeli brez pripomb, kljub temu pa je predstavnik izvršnega sveta občinske skupščine opozoril na bistvene pomanjkljivosti, ki se pojavljajo pri podružbljanju tega pomembnega področja in neločljive sestavine našega dela.

Po pričakovanju je največ pripomb in delegatskih predlogov vzbudila razprava o družbenoekonomskih odnosih v kmetijstvu ptujske občine. Pred tem je javna razprava potekala na svetih in komisijah pri družbenopolitičnih organizacijah, izvršnemu svetu, odborih posameznih zborov, delegacijah in konferencah delegacij. Med delegatskimi pobudami velja na prvem mestu omeniti predlog, da s prakso zazidave in izgubljanja kmetijskih površin, tudi najboljših, takoj prekinemo. Delegati so opozorili tudi na položaj kmetijskega šolstva, predlagali posebno obravnavo tega področja, nadalje zamenjavo površin med gozdarstvom in kmetijstvom, droblenje kmetijske posesti kljub zaščitenim kmetijam in komasacijam, potrebno po bolji in učinkovitejši pospeševalni službi in uvedbo dohodkovnih odnosov v celotni reprodukcijski verigi. verigi. Pripravljeno gradivo, pripombe in priporočila izvršnega sveta, svetov in odborov ter delegacij, bodo služili kot smernice pri sestavi programov dela za naslednje srednjeročno obdobje.

V nadaljevanju seje so delegati praktično brez bistvene razprave potrdili poročilo o dejavnosti družbenega pravobranilca samoupravljanja, poročilo o izvajanju samoprispevka za sofinanciranje programa gradnje šolskega prostora v občini ter sprejeli pobudo za spremembo samoupravnega sporazuma za združevanje sredstev, ki jo je predlagala izobraževalna skupnost. Za tem so delegati sprejeli predlog odloka o določitvi stopnje prispevka za izvajanje sistema obrambe pred točo, predlog odloka o zaključnem računu o izvršitvi proračuna občine Ptuj za leto 1979, osnutek odloka o spremembi odloka o najvišjih najemninah za poslovne stavbe in prostore, osnutek odloka o določenih vprašanjih s področja samostojnega opravljanja gospodarskih dejavnosti ali samostojne obrti. Pri tem je kmečka delegacija pri kmetijski zadrugi Ptuj opozorila, da naj kmečkega turizma ne enačimo z ostalimi področji gospodarstva. Proti koncu seje so delegati sprejeli še predlog sklepa o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov za leto 1979, med delegatskimi vprašanji pa je delegacija iz tovarne glinice in aluminija postavila vprašanje, kako se programi samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti vključujejo v letošnja družbena prizadevanja.

I. kotar

BOGOMIR KOSTANJEVEC

Kmetijski zakoni

ZAKON O ZDRUŽEVANJU KMETOV

Dne 13. 2. 1979 je začel veljati novi Zakon o združevanju kmetov — okrajšava ZZK (Ur. list SRS št. 1-4/79), ki je zamenjal Zakon o združevanju kmetov — okrajšava ZZK iz leta 1972.

ZAKAJ JE BILO POTREBNO SPREJETI NOVI ZZK?

Sprejem Ustave SFRJ in Ustave SRS v letu 1974 ter Zakona o združenem delu (okrajšava ZZD) v letu 1976 je bil vzrok, da je nastal nov ZZK, ki je nadalje razvil in konkretiziral okvirne norme, ki jih o združevanju kmetov vsebujeta Ustava in ZZD. Že takoj tukaj pa povdarimo, da povsod tam, kjer ZZK ne vsebuje posebnih določb veljajo smiselno tudi za področje, ki ga ureja ZZK določbe ZZD.

KOGA SMATRA ZZK ZA KMETA?

Prvo je treba opozoriti da je velika razlika med ljudskim in pravnim pojmovanjem kmeta in kmetije. Ljudje, vsaj na Štajerskem, si pod kmetom predstavljajo predvsem občana, ki bilo sam, bilo skupno s svojo družino obdeluje svoje večje kmetijsko zemljišče (6 — 10 ha), ki ga ljudje imenujejo kmetija. Poznajo pa tudi izraze kot: mali kmet, želar, kočar ipd., ki ima manjše posestvo, kar pa po ljudskem pojmovanju ni kmetija. Pravni pojm kmeta in kmetije pa so ustvarili zakoni in to vsak zakon za svoje področje. Na zakonski pojm kmeta in kmetije smo že opozorili pri obravnavanju Zakona o kmetijskih zemljiščih (glej „Tednik" št. 46 in 48 iz leta 1979), Zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij (glej „Tednik št. 4 in 5 iz leta 1980) in Zakona o preživninskem varstvu kmetov (glej „Tednik" št. 8 iz leta 1980).

ZZK smatra za kmeta vsakega člana kmečkega gospodarstva, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo (1. čl. ZZK).

Kaj razume ZZK pod pojmom „kmečko gospodarstvo" tega ne definira. Po našem mnenju pa ZZK pod tem pojmom misli na gospodarsko enoto, ki ima v svoji sestavi tudi kmetijsko zemljišče, ki ga obdeluje lastnik — kmet, bodisi sam ali pa skupaj s vojo ožjo družino, s katero živi v skupnem gospodinjstvu ali skupaj z drugimi kmečkimi pri njem zaposlenimi delavci. Pojma kmečko gospodarstvo pa ne smemo zamenjati s pravnim pojmom „kmetija" o čemur smo že govorili (glej „Tednik" št. 4/80).

Iz zgoraj povedanega se torej vidi, da se smatrajo po ZZK za kmete tudi vse tiste osebe, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo na zasebnem kmetijskem gospodarstvu ne glede na to ali so lastniki zemljišča oziroma drugih proizvodnih sredstev.

Če primerjamo pogoje, ki jih Zakon o kmetijskih zemljiščih (okrajšava ZKZ) predpisuje za dosego statussa kmeta s pogoji, ki jih za ta status zahteva ZZK, vidimo, da je ZZK mnogo blažji, vsaj na primer ne zahteva, da bi občan, ki želi imeti status kmeta moral imeti ustrezno usposobljenost za obdelovanje kmetijskega zemljišča, da bi moral s kmetijsko dejavnostjo doseči določeno vrednost proizvodnje in storitev itd., kar vse zahteva ZKZ. Zdi pa se nam potrebno povdariti, da bo v večini primerov občan, ki ga ZZK smatra za kmeta in mu kot takemu daje možnost biti član organizacije združenih kmetov in nosilec raznih pravic, istočasno tudi izpolnjeval pogoje, ki jih zahteva za priznanje statusa kmeta ZKZ.

KATERI KMET JE PO ZZK ZDRUŽENI KMET?

To je I) kmet

1) ki je dopolnil vsaj 15 let starosti, prostovoljno pristopil v eno izmed sledečih organizaciji združenih kmetov (okrajšava OZK):

a) ali v enovito kmetijsko zadrugo (okrajšava KZ) ali

b) v Temeljno zadružno organizacijo (okrajšava TZO) ali

c) v Temeljno organizacijo kooperantov (okrajšava TOK) ali

č) v enovito delovno organizacijo kooperantov (okrajšaava DOK), pristal na samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev ter statut in

2) ki je v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev s katerim je ustanovljena KZ oz. DOK ali organizirana TZO oz. TOK sklenil PISMENO POGODBO s katero se s OZK dogovori zlasti:

a) o proizvodnem sodelovanju s celotno kmetijsko proizvodnjo ali s proizvodnjo le v določeni kmetijski panogi za dalj kot 1 leto

b) o združitvi svojega dela, kmetijskega zemljišča, delovnih oz. drugih sredstev ali le svojega dela in del sredstev oz. če je član kmečkega gospodarstva ter živi in dela na njem se lahko dogovori le o združitvi svojega dela.

Opozoriti pa je na 2. odstavek 71. čl. ZZK, ki pravi: „Kmet ne more pridobiti lastnosti združenega kmeta, če ne združuje tudi svojega dela, zadrži pa to lastnost če zaradi starosti ali onemoglosti ne more več združevati svojega dela."

c) O ustvarjanju, razporeditvi in delitvi dohodka in o riziku

č) O odgovornosti za obveznosti svoje organizacije.

S pogodbo pa se lahko določijo še druge pravice in dolžnosti pogodbenih strank. Praviloma bosta morali biti sklenjeni dve pogodbi: ena (imenovali bi jo kot pogodbo o trajnejšem proizvodnem sodelovanju) je dolgoročna z okvirnimi določbami o vrsti, obsegu itd. skupne proizvodnje, druga pa je letna in v okviru dolgoročne s podrobno opredelitvijo količine, kakovosti, rokov dobave in drugih pogojev dogovorjene skupne proizvodnje.

II) kmet, ki ni član nobene izmed zgoraj pod I) navedene OZK, vendar bilo z njo, bilo z drugo organizacijo združenega dela (okrajšava OZD) sklene pogodbo s slično vsebino kot združeni kmet omenjen pod I) z izjemo določb o jamstvu. Takega združenega kmeta naziva ZZK „kooperant".

V prvo vrsto združenih kmetov spada torej kmet, ki zaradi trajnejšega proizvodnega sodelovanja in še drugih razlogov (glej 2. čl. ZZK) združi svoje zemljišče in delo, sredstva oz. samo delo z KZ oz. z drugo OZK. Prav on je tudi ustanovitelj skupaj z drugimi kmeti KZ in organizator skupaj z drugimi kmeti in delavci druge oblike združenih kmetov oz. pristopi kot član k že ustanovljeni KZ oz. drugi OZK. Nazovimo takega kmeta združeni kmet — član oz. kratko član.

V drugo vrsto združenih kmetov pa spada tisti kmet — zakon ga naziva kooperant, ki se na isti način kot kmet iz prve vrste veže na določeno skupno proizvodnjo, vendar ne v lastni organizaciji. Tudi on sklene ustrezno pogodbo bodisi s OZK, bodisi kako drugo OZD. Ne smemo napačno sklepati, čeprav nas na to napotuje ponesrečeni zakonski izraz, da sta TOK in DOK organizaciji združenih kmetov — kooperantov in da so jih le-ti ustanovili. Omenjeni organizaciji s katerimi združeni kmetje — kooperanti lahko le proizvodno sodelujejo ustanovijo in vodijo delavci in pa tisti združeni kmetje, ki so obenem tudi člani TOK oz. DOK.

V zvezi z združevanjem zemljišč in drugih sredstev treba opozoriti da združevanje pomeni le vključitev (angažiranje) zemlje in drugih sredstev v skupno proizvodnjo, ki pa nima za posledico izgube lastninske pravice. Člen 10. ZZK namreč izrecno določa, da združeni kmet obdrži lastninsko pravico na zemljiščih in drugih sredstvih, ki jih je združil, če sam ni izrecno drugače odločil. Bojazen, da bi se z združevanjem izgubila lastnina je torej neutemeljena.

KAKŠNE SO ŠE DRUGE RAZLIKE MED ZDRUŽENIM KMETOM—ČLANOM IN ZDRUŽENIM KMETOM — KOOPERANTOM?

Član jamči za obveznosti svoje organizacije in vloži vanjo določeni denarni znesek kot svoj zadružni delež, če določa tako samoupravni sporazum o združevanju, kooperant pa ne jamči, saj nima lastne organizacije, niti ne plačuje deležev. Član ima pred kooperantom prednostno pravico do kreditov, do oskrbe z reprodukcijskim materijalom, potrošnim in drugim blagom, do prodaje svojih pridelkov ter do strokovnih in drugih storitev v svoji OZK. Član skupaj in enakopravno z delavci odloča o vseh zadevah svoje organizacije, kooperant pa skupaj s člani in delavci OZK oz. skupaj z delavci druge OZD odloča le o vprašanjih svojega sodelovanja torej le o zadevah, ki so skladno z zakonom in samoupravnimi akti določene v pogodbi o trajnejšem proizvodnem sodelovanju z zgoraj omenjeno organizacijo.

Nadaljevanje prihodnjič

Nikoli ne bo moč nadomestiti te velike izgube

Nemi in z globoko žalostjo v srcu so tudi delavci Agisa, Delte in Tehnoservisa sprejeli vest o smrti predsednika Tita. „Vse nas je globoko pretresla novica kljub temu, da je bil tovariš predsednik težko bolan," pripovedujejo pretreseni in s solznimi očmi.

Viktor HOSTNIK — delavec v gumarni: „Za smrt predsednika sem izvedel prek televizije. Vsi smo bili pretreseni in v globoki žalosti nismo mogli dojeti, da je to res. Tovariša Tita bomo vsi zelo pogrešali. Bil je moder in dober državnik, boril se je za vse dobro, za mir na svetu. Posebej je zarezana globoka praznina v vse mlade, povsod ga bomo pogrešali."

Martin KOKOT — statistični kontrolor v gumarni: „Ob nenadni smrti predsednika Tita sprva nisem mogel dojeti, da se je to, česar smo se najbolj bali, tudi v resnici zgodilo. Najprej sem stekel k sosedom in jih seznanil s poročilom, ki sem ga slišal na televiziji. Takoj smo spustili zastavo na pol droga, pripravil pa sem se tudi, da grem takoj v svojo delovno organizacijo, če bi bilo potrebno. Težko je povedati, kaj človek čuti v tem trenutku. Izgubili smo človeka, ki je več desetletij mislil na slehernega izmed nas. Ure in ure bi lahko človek govoril o tem kaj je napravil za Jugoslavijo, za vse naše narode in narodnosti, za ves svet. Nikoli ne bom pozabil tega trenutka. Po njegovi poti, ki jo je tako hrabro začrtal v vseh ozirih, moramo naprej in to je sedaj naša glavna naloga."

Zvonko BREZNIK — statistični kontrolor v gumarni: „Čeprav smo vsi Jugoslovani vedeli, da je naš ljubljeni predsednik težko bolan, smo vendarle upali, da se nebi zgodilo najhujše. V ponedeljek zjutraj, ko se je poslavljal od Ljubljane, se je poslavljal od vseh nas, vendar se iz naših src in misli ne bo nikoli poslovil. Mi vsi in vsi narodi sveta ga bomo pogrešali, bil je heroj borbe in heroj v miru, ki se je zanj tako srčno in vse življenje boril. V zgodovini bo ostal zapisan za vse večne čase in za ves delavski razred sveta. Lahko smo srečni, da smo živeli v njegovi dobi. Delavci bomo najlepše počastili njegov spomin z nenehno borbo za dvig produktivnosti, za boljše gospodarjenje in za blaginjo vseh, ki v svojih srcih pošteno mislijo."

Marija HOSTNIK — brusilka gumimetala, sicer pa doma iz Majskega vrha: „Težko nam je vsem, da smo ga izgubili. Bil je tako dober človek, stalno je mislil na nas, delavce. Da, pogrešali ga bomo. Nikoli ne bo moč nadomestiti te velike izgube."

Rozalija FIRST — delavka gumarne, doma iz Kicarja: „Otrok mi je prišel povedat, da je umrl tovariš Tito. Nisem mogla verjeti in dojeti, da se je to res zgodilo. Bil je tako dober človek, za nas vse, rad je vsem pomagal. Veliko je storil za mir in blaginjo vsega človeštva, za vse narode sveta. Želim si, da bi tak mir doma in v svetu vladal še dolgo in da ne bi bilo nikoli tako hudo, kot je bilo v minuli vojni."

Marija DOBRAJC — delavka TOZD Kovinska obdelava: „Tudi pri nas doma smo bili vsi pretreseni ob tej žalostni novici. Še danes ne morem dojeti, da našega maršala ni več med nami. Bil je človek, ki ga svet dolgo ne bo več imel. Imam štiri sinove in najstarejši je v vojaški gimnaziji v Ljubljani. Mladina, ki jo je imel vedno tako rad, tudi moji otroci, morajo nadaljevati njegovo pot."

Ivan KOSTANJEVEC — obratovodja TOZD Kovinska obdelava: „Izguba je za vse človeštvo zelo velika. Med nami bo še dolgo, pravzaprav vedno živel tovariš Tito. Njegovo delo je veličasten spomenik, ki ga moramo negovati."

Janez PROSENJAK — delavec v specialni obdelavi: „Tovariš Tito je bil naš dober voditelj, vodil nas je po poti, edinstveni v svetu, ki jo moramo z enako zagnanostjo nadaljevati. Zanjo smo vsi enako odgovorni, od najmlajšega do tistega na najbolj odgovornem mestu. V naši TOZD smo imeli žalno sejo že v ponedeljek, na kateri smo se poklonili tovarišu predsedniku in največjemu državniku sveta Josipu Brozu — Titu."

Jože GALUN — strugar, doma v Spuhlji: „Zelo sem bil pretresen ob smrti dragega predsednika. Delavci, vsi, ki imamo radi svojo domovino ga bomo pogrešali."

Lizika KUNSTEK — brigadirka v TOZD DELTA Ptuj: „Najprej moram reči, da nas je ta žalostna novica globoko prizadela. Tudi na delovnem mestu je bilo v ponedeljek zujtraj vse tiho in žalostno kot, da nam je umrl najdražji družinski član. Vsi smo bili takoj pripravljeni, da opravljamo vse dolžnosti, ki jih imamo v delovni organizaciji ali v krajevni skupnosti. Tudi v Delti smo imeli po izmenah žalne seje. Izgubili smo očeta, ki nas je tako dolgo vodil in njegova misel nas bo vodila tudi naprej."

Marija PETEK — predsednica OO ZSMS v TOZD Delta: „Skorajda ni bilo delavke v naši izmeni, ki ob tej pretresljivi novici ne bi potočila solze žalosti in ponosa, da je bil Tito naš vodja in predsednik, vrhovni komandant. Včeraj, ko smo ga mi vsi in svobodoljubno misleči svet spremili na zadnji poti, smo prekinili delo in se z veliko bolečino v srcih ter s solznimi očmi poslovili od svojega dragega Tita."

Olga PLOHL — šivilja, doma iz Bukovec: „Čeprav smo ob njegovi težki bolezni pričakovali najhujše, smo na tihem le upali, da bo še enkrat zmagal. Tako iz dna srca smo mu želeli okrevanja. Vendar je bila tokrat smrt močnejša. Iztrgala nam je najdražjega sina, ki ga naši ljudje in človeštvo ne bo nikoli pozabilo. S svojim delom, se je kot vodja malega naroda povzpel nad vse, s svojo plemenitostjo in iskrenim prizadevanjem, da bi vsi živeli v blaginji, miru in sreči. Tako rad je imel mlade in tolikokrat je povdarjal, da moramo na njih graditi svojo bodočnost. Mladi to moramo nadaljevati, nadaljna pot samoupravljanja je tista po kateri moramo kreniti še trdneje in ponosno — tako kot zmoremo le mi, Jugoslovani."

Zofka ŠPURAJ — industrijska šivilja: „Žalostni in z veliko bolečino v srcih, se vse bolj zavedamo, da našega dragega Tita ni več med nami. Imeli smo ga radi in spoštovali, imeli ga bomo radi in ga spoštovali ob vsem njegovem velikem delu in prispevku k temu, da živimo srečni in svobodni. Ko smo v minulih dneh spremljali odmeve o njegovi smrti, smo slišali in začutili, da ga je imel rad ves miroljubni in pošteni svet. Tako, kot ni imel rad še nobenega dražavnika, ki ga je njegovo delo neizbrisno vtisnilo v zgodovino. Njegova misel in delo sta last vseh zatiranih in ponižanih, ki se zavedajo, da lahko le svobodni in neodvisni gradijo svojo boljšo prihodnost."

Janez VIDOVIČ — kovinostrugar v TOZD Tehnoservis KK Ptuj: „Zelo težko je sedaj, ko se zavedamo, da smo izgubili človeka, ki nas je tako hrabro in modro vodil. Ponosni smo lahko na naše bratstvo in enotnost, ki smo jo skovali med NOB in negovali in utrjevali vse povojno obdobje. Mislim, da moramo sedaj odločneje, kot kdaj koli poprej stopati po njegovi poti in se vsi do zadnjega zavedati, da bomo lahko vse to — kar danes imamo — ohranili le enotni in složni. Tako se nimamo ničesar bati in naš razvoj bo stekel še z večjim tempom naprej. To bo naša največja oddolžitev tovarišu in predsedniku Titu."

Janko PETERŠIČ — mehanik, doma iz Dornave: „Vsi smo v globoki žalosti in bolečini sprejeli novico, ki smo se je najbolj bali — UMRL JE TOVARIŠ TITO. Res, da ga ni več med nami, nikoli več nam ne bo govoril in nas bodril v najtežjih trenutkih, nadaljevali pa bomo njegovo vizionarsko misel in delo, ki je tudi naša skupna pot in naloga v prihodnosti."

Franc VERŠIČ — mehanik kmetijskih strojev: „Vsi smo si kljub njegovi težki bolezni dopovedovali, da naš tovariš Tito ne bo nikoli umrl. In tudi ne bo! V naših srcih bo ostal vedno živ."

mš

Marija Hostnik

Rozalija First

Marija Dobrajc

Ivan Kostanjevec

Janez Prosenjak

Jože Galun

Janez Vidovič

Ponosni, ker smo Jugoslovani!

Frančiška Lešnik, TOZD Volneni izdelki Majšperk:

»Sploh ne morem povedati, kako mi je težko. Vsa drhtim in solze mi tečejo ... Takega človeka še ni bilo in ga več ne bo. Ne morem ... meni je prehudo. Niti delati ne morem tako kot je treba. Ne morem več govoriti.«

Milka Krneža, TOZD Hišna in telovadna obutev Majšperk:

»Za to žalostno vest sem zvedela doma, gledali smo televizijo. Zelo nas je prizadelo. V ponedeljek, ko smo prišli v službo, smo bili vsi pretreseni, slabše smo delali, nismo se mogli zbrati. Zdi se mi, da smo izgubili nekaj strašno velikega, ta izguba je nenadomestljiva. Nemogoče se mi zdi, da ga ni več ni med nami, da je umrl. Ampak živel bo v naših srcih, v našem delu. Ne morem povedati kaj globljega, nimam besed.«

Rudolf Lešnik, TOZD Volneni izdelki Majšperk:

»Ves čas smo spremljali poročila o Titovem zdravstvenem stanju in se bali trenutka, ki je prišel v nedeljo ob 15. uri in 5 minut. Vsem nam je izredno težko, dolgo nas je vodil. Bil je človek izrednih sposobnosti — vse je znal, boljšega ni bilo. Tako postaven človek je bil, preprost, ne morem ga primerjati z nikomer. Verjamemo, da se zaradi Titove smrti ne bo pri nas nič spremenilo, — še naprej bomo delali tako kot doslej in uresničevali Titove ideje.«

Jože Topolovec, TOZD Hišna in telovadna obutev Majšperk:

»Ko sem to zvedel, me je izredno presunilo, tako kot vse moje sodelavce, vse Jugoslovane in celi svet. Upam, da se bomo dogovorili za skrajšani delovnik na dan Titovega pogreba, — če ga že ne moremo pospremiti na zadnji poti, bi radi to storili vsaj ob televizijskih sprejemnikih. Res je, da Tita več ni med nami, s tem se moramo sprijazniti, ampak njegova misel, njegovo delo je naše vodilo.«

Vlado Gašljevič, miličnik enote v Majšperku:

»Za predsednikovo smrt sem zvedel na terenu, v Žetalah sva bila s tovarišem ... na delovni dolžnosti. Občani so naju obvestili. Vsi smo ostali brez besed, nismo mogli verjeti, čeprav smo vedeli, da je Tito težko bolan. Pretreslo nas je, vemo kdo je bil Tito, kaj je naredil, kakšen borec je bil. Težko bi povedal, kakšni občutki so v meni. Vsem nam je tesno pri srcu, oči so polne solz ... Moramo pa iti po začrtani poti, še bolj se moramo zavedati tega kar nam je ustvarilo naše vodstvo, Tito, mi vsi in si prizadevati, da bo v svetu mir, da bomo živeli tako kot sedaj.«

Janez Gojkošek, kmetovalec iz Sel:

»Ves čas sem spremljal poročila o zdravljenju tovariša Tita, ko sem po radiu slišal, da je umrl, me je zelo prizadelo. Ampak, življenje je tako ... Vsem nam je težko, vsi smo ga imeli radi, ker je imel tudi on rad vse ljudi. Celi svet ga spoštuje. Ogromno je naredil za vse nas, posebej za delavce in kmete, boljše nam ne bo nikoli. To moramo ohraniti, kar nam je dal Tito in nadaljevati njegovo pot.«

Jože Cafuta, TGA Boris Kidrič Kidričevo:

»To je najbolj tragičen dogodek v našem življenju. Vsi smo pretreseni, žalostni, — njenjegovo pot bomo nadaljevali. Kaj bi rekel! Tito je bil naš vzor, bil nam je oče, mati, voditelj. Tito je legenda sveta, ponosni smo, ker smo Jugoslovani. Tito bo živel naprej v naših srcih, v našem delu.«

Zdenko Jerman, vojak v garniziji Dušana Kvedra v Ptuju, sicer doma iz Portoroža: »Zame in za vse pripadnike naše armade je TITOVA smrt nenadomestljiva in težka izguba. V enoti nam je bilo najhuje prav tisti trenutek, ko smo izvedeli za kruto resnico. Že nekaj trenutkov za tem nas je streslo. Zavedli smo se, da moramo odslej biti še trdnejši, še boljši in še bolj dosledni pri izvrševanju Titovih navodil. Mislim, da bomo ostali trdni, tako, kot smo bili do sedaj. Vsi smo prepričani v to.«

Zef Matič, zaposlen v Ptujskih toplicah, sicer doma iz SAP Kosovo: »Ne morem povedati kako mi je hudo. Tito je bil nam vse. Dvignil je ugled Jugoslavije v svetu, dvignil je nas in mi smo mu sledili in čeprav je umrl mu bomo še naprej sledili. Jugoslavija bo nadaljevala TITOVO pot, vsi vemo da bo tako in ponosni smo, da v nas klijo Titove besede in plemenitijo naše življenje in delo. To, kar nam je ostalo v naših srcih po Titovi smrti je veliko več kot spomini. To je večna resnica in legenda.«

Milka Karneža

Jože Topolovec

Vlado Gašljevič

Frančiška Lešnik

Rudolf Lešnik

Janez Gojkošek

Jože Cafuta

Zdenko Jerman

SPOMLAD ODKRIVA RANE

STUDENICE

Prebivalci Studenic, zgodovinsko najbolj privlačnih, skupno z gradom Štatenberg v dolini Dravinje, se z vsakim letom bolj zaskrbljeno ozirajo po samostanski zgradbi. V njej so nekoč prebivale nune skoraj iz vseh krajev Slovenije. Pred nekaj stoletji je bil samostan in tudi kraj pomembno gospodarsko središče na Štajerskem.

Ves blišč pa je danes ostal samo preteklost in žalostna podoba, kako vse hitreje propadajo naši kulturno zgodovinski spomeniki.

Ne kraj ali krajevna skupnost Studenice, kjer samostan stoji, tudi občina Slovenska Bistrica, danes nista finančno zmožni, da bi ta bogat kulturni spomenik iztrgali vse neizprosnejšemu zobu časa. Potrebna bo široka pomoč kulturne skupnosti Slovenije in spomeniškega varstva, če bomo želeli ohraniti našim potomcem del zgodovinske preteklosti slovenskega naroda, kar bi si ta samostan po vlogi, ki jo je imel, prav gotovo zaslužil.

Posnetek in besedilo: Viktor Horvat

Samostanska zgradba v Studenicah propada

ŽIVLJENJE IN DELO JOSIPA BROZA TITA

Tako kot po vsej domovini in v svetu, kjer v teh dneh z bolečino v srcih, nemi in s solznimi očmi ter v globoki žalosti v teh težkih trenutkih, doživljamo največjo izgubo, ki je kdaj koli doletela jugoslovanske narode in narodnosti tudi delovni ljudje in občani ptujske občine. Poleg žalnih sej, ki so v vseh delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, poleg dolge kolone ljudi, ki se vpisujejo v žalno knjigo v delavskem domu Franca Krambergerja, si lahko v dneh do 14. maja ogledamo tudi spominsko razstavo ŽIVLJENJE IN DELO JOSIPA BROZA TITA, ki je odprta v prostorih ptujske študijske knjižnice.

Razstava v sliki in besedi prikazuje življenje in delo velikega državnika, ljubljenega predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije in vrhovnega komandanta naših oboroženih sil.

mš

Tudi v delavskem domu Franca Krambergerja je razstava povečanih fotografij iz življenja in dela tovariša Tita, pred njim pa se zbirajo dolge kolone občanov, vsak dan od 7. do 19. ure

PONOVNO SREČANJE AMATERSKIH SLIKARJEV

Likovna sekcija ptujske DPD Svobode prireja II. slikarsko kolonijo v Majšperku

Potek pomladi se je prevesil v drugo polovico in muhasti april je ostal za nami. Doslej nam še ni privoščil lepega vremena, sonca in toplote, raje nas je nekajkrat iznenadil z resnimi snežnimi padavinami, ki bi nam lahko prizadejale dosti gospodarske škode. Vinogradniki, sadjarji in poljedelci so se bali za posevke in ostale poljščine, sadno drevje in trto, toda zaenkrat se je končalo srečno in se nam zdi, kot da smo vse to spremljali na filmu. Zato pa je sedaj nastopil skrajni čas za različne zunanje akcije, ki niso vezane samo za agri kulturo, ampak predvsem za kulturo ustvarjanja.

Že v lanskem letu, ko je DPD Svoboda v Ptuju obhajala šestdeseto obletnico svojega obstoja, se je posvetilo več pozornosti likovni sekciji, ki je medtem pomnožila in uredila svoje članstvo. Nastopali so javno dokaj aktivno že v prejšnjih letih, se ukvarjali s prirejanjem razstav v domačem mestu, drugod pa pod okriljem republiške zveze kulturnih organizacij ali pa na podlagi direktnih angažiranj s posameznimi ustreznimi institucijami za skupinske nastope ali razstavljanje posameznikov.

V letošnjem letu je Svobodina likovna sekcija v Ptuju toliko napredovala, da si je med drugim pridobila tudi stalnega strokovnega mentorja, akademskega slikarja in likovnega pedagoga prof. Albina Lugariča, ki živi in deluje v Ptuju. Njegova strokovna pomoč je ne le potrebna, temveč dragocena, obveza pa pedagoška in posvetovalna. Člani ptujske likovne sekcije se namreč od letos tedensko redno zbirajo v svojih društvenih prostorih, kjer načrtno rišejo ali slikajo. To jim daje tudi možnost, da diskutirajo pred nedokončanimi ali gotovimi deli, vršijo potrebno selekcijo, pri tem pa lahko koristijo razlago, izkušnje in pomoč mentorja. Le tako je mogoče dosti lažje napredovati pri iskanju lastnega izraza, dopolnjevati svoje znanje o likovni umetnosti, se posvetovati o tem in onem, ter uresničevati svoja hotenja, ki zahtevajo med drugim tudi dosti dolgotrajnega truda in odrekanja.

V zadnjih letih, ko je ljubiteljstvu tudi družba odredila svoje mesto in mu poklanja več pozornosti, so prireditve te in podobnih amaterskih sekcij pogostejše in raznovrstnejše. V ptujskem primeru se je to pokazalo lani, ko je sekcija v okviru DPD Svobode organizirala prvo kolonijo likovnih amaterjev iz vse Slovenije na ptujskem območju. Dvanajst udeležencev je po enotedenskem slikanju na terenu izpolnilo program, ki jih je povezoval v skupnem bivanju v Majšperku, kjer je tovarna volnenih izdelkov prevzela pokroviteljstvo kolonije. Večina udeležencev najrazličnejših poklicev, se je teden dni srečevala z novimi kraji in ljudmi, prav tako pa z bogastvom izvirnih motivov ter združevala enake interese in ljubezen do slikanja. Izredno požrtvovalno so oblikovali motive in vestno izpolnjevali program, ki so ga pripravili organizatorji in na ta način prišli v stik s Ptujem, Ptujsko goro, predvsem pa z Majšperkom in njegovo okolico. Tako so v nekaj dneh nastala številna dela, njihovi avtorji pa so se obenem, vsaj do neke mere, seznanili z območjem na katerem so delali, kot tudi z gospodarskimi in razvojnimi problemi gornjih Haloz.

Zvesti zadanemu srednjeročnemu programu, so ptujski likovni amaterji tudi letos v okviru DPD Svoboda organizirali srečanje slovenskih likovnih amaterjev, ki bo čez nekaj dni in zopet v Majšperku. Tokrat je pokroviteljstvo prevzela Tovarna MTT v Mariboru, TOZD Tkanina. Na ta način bo omogočena desetim povabljencem iz vse Slovenije bivanje in slikanje v Majšperku in njegovi okolici, tako kot bo to določal program. Vključevali se bodo občasno lahko tudi člani domače sekcije, zlasti, če bodo želeli prisostvovati tudi predavanjem, pripravljenim za udeležence in publiko.

Delo II. kolonije likovnih amaterjev Slovenije na območju ptujske občine, bo pričelo v Majšperku v nedeljo, 11. maja 1980 popoldne in bo trajalo do sobote 17. maja. Ob zaključku bo razstava del udeležencev, ki bodo nastala v koloniji. Slična prireditev je že v lanskem letu ob zaključku kolonije privabila dosti ljubiteljev slikarstva, zato smo prepričani, da jih bo letos še več. Udeležencem kolonije izrekamo v imenu ptujske DPD Svoboda, zlasti v imenu likovne sekcije, iskreno dobrodošlico. Vsem udeležencem pa želimo v naši sredini dobro počutje in obilo uspešnega dela!

dr. Štefka Cobelj

Soimenjaki mesta Ormož

Ormož ni edino krajevno ime, ki izvira iz imena perzijskega božanstva Ahura Mazda. Od tod do Perzije, mogoče pa tudi onstran proti vzhodu, je najti vrsto toponimov iz istega korena. Med njimi je danes najbolj znana morska Ožina Hormuz (Strait of Hormuz), skozi katero se preliva Arabsko morje mimo severnih obal Omana in južnih obal Irana v Perzijski zaliv. V tej ožini je tudi otok Yazireh-ye Hormuz. Dobrih sto kilometrov stran od obale leži v Iranu skoraj ob poldnevniku 55 stopinj vzhodno od Greenwicha in ob vzporedniku 27 stopinj in pol severno od ekvatorja mesto Hormoz.

Iz potovanj Marka Pola in iz prvih kolonialnih prodiranj evropskih sil v prednjo Azijo je znano mesto Ormus ali Hormus, ki je danes samo še izredno bogato arheološko najdišče. Včasih pa je bilo najpomembnejše pristanišče in bogato trgovsko središče na morski poti iz Evrope in Afrike proti Indiji in Kitajski. Latinci so ga imenovali Armuza ali tudi Armusia. Mesto je bilo pomembno tudi še v srednjem veku. Portugalci so ga imenovali Ormus v kraljestvo Kerman (=Kariman) na vzhodni obali Perzijskega zaliva. Leta 1622 je bilo zavzeto in porušeno, vendar že omenjena morska ožina in otok mu še naprej ohranjata ime.

Mogoče je, da je pristanišče Armusia dalo starim Grkom, ki so tja zahajali bodisi kot trgovci bodisi kot vojaki Aleksandra Makedonskega, tudi besedo, ki pomeni „sidrišče, pristan, luka", ali po grško ho hórmos. Če ta podmena drži, je na grških obalah Ormuzdovo ime še živo v številnih toponimih. Naj omenim le Ormos Drepanou, ki ga je najti tudi na manjših zemljevidih. Tako se imenuje zaliv ob zahodni grški obali južno od otoka Krfa.

Če je stari Ormus res postal sinonim za pojem „pristanišče" ne le starim Grkom, ampak pozneje tudi Portugalcem, potem je mogoče z njim v sorodu tudi pristanišče Ormoc na Filipinskem otoku Leyte. Tu je bila skrajna portugalska postojanka na liniji Lizbona—Rt dobrega Upanja na jugu Afrike — Aden na Arabskem polotoku — Ormus ob perzijski obali — Goa v Zahodni Indiji — Macao na kitajski obali — Ormoc na Filipinih.

Končno je našemu Ormožu po imenu sorodna tudi znana mednacionalna firma „MAZDA", ki izdeluje žarnice in svetila. Ahura Mazda je bil pač bog luči.

Tine Kurent

DR. VLADIMIR BRAČIČ

PROSTORSKI RAZVOJ UPRAVNE IN SAMOUPRAVNE RAZDELITVE NA OBMOČJU SEVEROVZHODNE SLOVENIJE

5. nadaljevanje

Sicer pa nam kažeta karta P 2 in še posebej tabela P 2 specifičen proces. Od 21 podeželskih občin se jih je kar 17 ali 81 odst. povsem izenačilo z območjem tamkajšnje župnije in na njej zasnovanega šolskega okoliša. Izjema so le občine Dornava, Grajena, Rogoznica in Slovenja vas. Pa tudi pri Dornavi moramo ugotoviti, da se območje občine ujema z območjem kaplanije sv. Doroteje v Dornavi. Omenili smo že da so se naselja, kjer je bilo središče župnije, v zadnjih sto letih razvila v agrarno-upravne mikrocentre urbaniziranega videza. In ta lokalna središča so postala sedeži novih občin. Močnemu klerikalnemu pritisku je pripisati, da je deset novih občin dobilo tudi imena župnij.

III. OBDOBJE OKUPACIJE IN NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA

Nacistični okupatorji so ob prihodu prevzeli v celoti sistem komasiranih občin, dali so jim le svoja imena, kakor so tudi sicer uveljavili nemška imena za katastrske občine in naselja. V teku leta 1941 pa so ukinili samostojno občino Stoperce in jo priključili k občini Majšperk, enako so ukinili tudi občini Hajdina in Rogoznica in naselja vključili v veliko mestno občino Ptuj. Občini Vurberk so odvzeli katastrsko občino in naselje Krčevina in jo priključili mestni občini Ptuj. Tudi občino Zavrč so povečali s tem, da so ji priključili katastrsko občino in naselje Dubrava, ki je spadalo v Savsko banovino in je danes v SR Hrvatski (naselje leži povsem na meji in ima mešano hrvaško in slovensko prebivalstvo spada v slovensko župnijo sv. Martina v Zavrču in je bilo še pred sto leti slovensko). Občini Videm so odvzeli katastrsko občino Dravci z naselji Dravci in Tajna in jo priključili občini Leskovec. Bivšo občino Sv. Barbara v Halozah (sedaj Cirkulane) so poimenovali po gradu Borl — Ankenstein. Tako je bilo na območju današnje občine Ptuj ob koncu 1941. leta 21 političnih občin.

Organiziran odpor proti nacističnemu okupatorju se je na območju občine Ptuj začel že leta 1941. Po uničenju Lackove čete 8. avgusta 1942 pri Mostju ob Pesnici je bilo odporniško gibanje začasno zatrto. Ponovno je bilo oživljeno jeseni 1943, ko so začeli organizirati vaške in rajonske odbore Osvobodilne fronte. Proti koncu leta 1944 so bili odbori OF organizirani v vseh predelih današnje občine Ptuj.

Vida Rojic piše o tem takole: Tedanje ptujsko okrožje (misli na okrožni odbor Osvobodilne fronte — opomba V. B.) je imelo tele rajone: ptujskega s Ptujem, hajdinsko in budinsko okolico in z delom Slovenskih goric: rajon Gornje Haloze z delom Dravskega polja; sem so spadali okoliši Podlehnika, Majšperka, Žetal, Pleterja, Cirkovc, Lancove vasi in že omenjeni rajon Ptujskega polja. Z Mariborom je bil povezan slovenskogoriški predel okoli Trnovske vasi, okoliš Polenšaka je spadal k rajonu Ptujskega polja.

Iz poročila okrožnega odbora OF Maribor povzemamo, da je bilo na območju okrajnega odbora OF Ptuj (ta je obsegal v glavnem isto območje kot današnja občina Ptuj—opomba V. B.) tik pred osvoboditvijo leta 1945 — „Krajevnih odborov OF je 66. ZSM odborov je 80. SPŽZ je 30. DE je en odbor ... Okraj je zelo razgiban in ljudstvo je predano našemu gibanju..." Tudi na območju današnje občine Ptuj zaradi specifičnih razmer ni bilo mogoče opraviti volitev v krajevne narodnoosvobodilne odbore, zato so vaški odbori OF vse do osvoboditve in še nekaj mesecev po tem opravljali tudi funkcijo oblastnih organov. Tako je teritorialna razporeditev odborov OF pomenila hkrati organizacijo nove revolucionarne oblasti, ki je obstajala in delovala hkrati s po nacističnem okupatorju postavljenim upravnopolitičnim aparatom. Razumljivo je, da so bili odbori OF organizirani pretežno po načelu — vsako naselje svoj odbor OF, seveda pa je krajevni odbor OF povezoval tudi več naselij. Pri tem je zanimivo, da so krajevne odbore OF mnogokje organizirali za območje prvotnih občin — sosesk, saj so se ljudje nanje v osemdesetih letih (1850—1934) navadili in so jim bili bliže kot nove komasirane občine, kjer so imeli pomembno besedo tajniki in drugi uradniki.

IV. Razvoj upravne razdelitve v Titovi Jugoslaviji

Z odredbo ministrstva za notranje zadeve z dne 30. junija 1945 je bilo razpisano nadaljevanje volitev v krajevne, mestne in okrajne narodnoosvobodilne odbore povsod tam, kjer te še niso bile opravljene. Na območju takratnega okraja Ptuj so bile volitve opravljene do konca avgusta.

O podatkih zakona o upravni razdelitvi federalne Slovenije z une o. septembra 1945 ter po rekonstrukciji dejanskega stanja na terenu s pomočjo arhivskega gradiva in izjav takratnih odbornikov (gradivo hrani mestni arhiv v Ptuju) smo izdelali karto P 3. Ugotovili smo, da je jeseni 1945 delovalo na območju današnje občine Ptuj 100 krajevnih narodnoosvobodilnih odborov (KNOO), torej 15 več, kot je bilo pred komasacijo prvotnih političnih občin — sosesk. Če primerjamo karto P 1 in karto P 3, lahko ugotovimo, da so največje spremembe nastale na Dravskem polju, kjer sta se nekdanji občini Cirkovce in Sv. Lovrenc razdelili na devet KNOO. Na Ptujskem polju je vsaka katastrska občina postala samostojen KNOO. Posamezne spremembe so tudi v Halozah in Slovenskih goricah. Edina večja političnoteritorialna enota, ki je povezovala šest katastrskih občin in je ostala od leta 1850 naprej nespremenjena, je bila Ptujska gora.

Po eno katastrsko občino je obsegalo 56 ali 56 % krajevnih narodnoosvobodilnih odborov, po dve 24, po tri 11 in več kot tri 9. Sto KNOO na območju današnje občine Ptuj pomeni najvišje število upravnih enot na tem območju in tako tudi površinsko poprečno najmanjše upravne enote. Prevladujoča prostorska enota, ki rabi za osnovo upravne enote je torej katastrska občina.

Karta P 3

Aprila 1946 je bil izdan zakon o upravni razdelitvi LR Slovenije. Za območje današnje občine Ptuj je določal 32 krajevnih ljudskih odborov (KLO), torej komaj tretjino prejšnjih. Območje najmanjše KLO bi obsegalo samo dve katastrski občini (Bukovci), največjega pa 13 katastrskih občin (Cirkulane). Ta zakon pa je bil kmalu preklican. Nedvomno je bil pozneje ocenjen za neprimernega, saj bi se s prostorskim povečanjem območij KLO zmanjšale možnosti neposrednega sodelovanja ljudi pri reševanju žgočih problemov in utrjevanja ljudske oblasti. Zato je septembra 1946 izšel že drugi zakon o upravni razdelitvi LR Slovenije v tem letu. Po določilih tega zakona je bilo na območju današnje občine Ptuj določeno 76 krajevnih ljudskih odborov, torej za 24 manj kot je bilo KNOO in le za 9 manj, kot je bilo 1850 zastavljenih prvih občin — sosesk.

Nadaljevanje prihodnjič

USPEŠEN ZAČETEK LETALSKE SEZONE

AK PTUJ ima v zimskem času predviden le en letalski dan v tednu in, ker še takrat vreme ni vedno dovolj ugodno za letalsko dejavnost, ostaja vzletno-pristajalna steza v Moškanjcih osamljena in nebo nad njo prazno. Na pomlad pa klubski prostori v Ptuju opustijo, vrvež se preseli na letališče, letalska mrzlica skupaj s propelerji vznemiri zrak in s travo, cvetjem in listnimi poganjki se kvišku poženejo tudi letala.

Padalska sekcija je svojo aktivnost dokazala že z udeležbo na II. odprtem Para-Ski prvenstvu Slovenije, ki se je odvijalo na letališču LC Maribor in na smučiščih na Pohorju, kjer sta AK Ptuj zastopala Marjan Rogina in Zlatko Čus. Ob pomanjkljivem treningu in neugodnih vremenskih razmerah (hitrost vetra je v posameznih sunkih dosegala vrednosti krepko preko dovoljene meje in to je včasih precej ogrožalo varnost tekmovalcev) sta mlada tekmovalca dosegla solidni uvrstitvi, če še upoštevamo, da je to bilo naše prvo sodelovanje na tovrstnih tekmovanjih.

Ob sončnem vremenu se na štartu nabere precej pilotov, prostih letal kar zmanjka in tako ostane samo še potrpežljivost in dobra volja . . .

Nekoliko bolje so uspele priprave (spet je kontinuiran trening onemogočilo slabo vreme) na tekmovanje za Študentski padalski pokal in odprti Mladinski padalski pokal Beograd 80. Tekmovanje je potekalo na letališču Lisičji jarak 5. in 6. aprila v organizaciji Aerokluba Akademik iz Beograda. Na to tekmovanje je odpotovala ena tričlanska ekipa, ki jo je vodil preizkušeni tekmovalec Janez Vidovič. Ekipo sta sestavljala še Sonja Vršič in Zlatko Čuš, drugače člana mladinske ekipe AK Ptuj. Izkazalo se je, da letos vreme organizatorjem ni naklonjeno, kajti bila sta izvedena samo dva turnusa tekmovalnih skokov. Mlajšima tekmovalcema je po enkrat uspelo lepo doskočiti: Vršič S.: 02,46 m, Čuš Zl.: 00,00 m, vendar s svojimi klasičnimi padali nista bila kos težkim meteorološkim pogojem in sta si vsak prislužila še po en out in kazenske točke so bile prevelike za vidnejšo uvrstitev. Vse to pa ni moglo zmesti Janeza Vidoviča, ki je dvakrat zvedel plastični krožec premera 10 cm (2× 00,00 m kar pomeni 00,00 kaz. točk!) in si razdelil prvo mesto z mladim Bačo Šandorjem iz ekipe AK »Heroj Pinki« iz Novega Sada in aktualnim državnim prvakom Ljubišo Naumovićem, članom ekipe AK Paračin. Slabo vreme je onemogočilo »play-off«, ko bi se naj prvi trije pomerili sami med seboj, žreb pa je pokazal na Vidoviča in prehodni pokal je bil njegov. Sposobnost in kanec sreče sta dala rezultat in priznanje, ki bosta vzpodbujala padalsko sekcijo pri pripravah na prihodnja tekmovanja.

Uspešno so zastavili tudi jadralci, ki so že od nekdaj aktivni najbolj pomladi, ko velike temperaturne razlike porajajo močna in uporabna dviganja zračnih mas. Na ta način so jadralci kljub skromnemu fondu visokosposobnih jadralnih letal zabeležili 12. aprila enega rekordnih dnevnih izkupičkov v zgodovini jadranja AK Ptuj: več mladih jadralcev je doseglo prvi pogoj za Srebrno »C« značko jadralnega pilota, to je, da so se pet ur skupaj samostojno obdržali v zraku, kar se v žargonu imenuje »trajanje«. Istega dne pa je bilo preletenih in pravilno registriranih več kot 800 kilometrov. Po tem dnevu pa je vreme tudi jadralcem obrnilo hrbet in pravih priložnosti za podobne dosežke ni bilo več. Toda ne za starega zračnega mačka in enega od pionirjev ptujskega letalstva, upravnika AK Ptuj Ivana Čučka. V jadralnem dnevu, ki sicer ni obetal kaj dosti je našel »svoj« oblak, v njem samostojno prejadral višino več kot tri tisoč metrov (dosegel je relativno višino 3800 m) in na ta način kompletiral dosežene pogoje za Zlato »C« značko jadralnega pilota. Vzgled in vzpodbuda mladim jadralnim pilotom in začetnikom katerih prva skupina je te dni končala osnovno šolanje in pričela samostojno leteti.

Motorno sekcijo AK Ptuj je v začetku letošnje sezone najbolj prizadelo pomanjkanje bencina za letalske motorje in tako se je njena dejavnost za nekaj časa skrčila na letenje v aerozapregi in metanje padalcev. Toda sedaj pred prazniki smo ta problem zadovoljivo rešili in, če se samo spomnimo dobrih rezultatov naših športnih motornih pilotov iz preteklih let, lahko upravičeno pričakujemo podobne uspehe že na prvi letošnji resnejši preizkušnji, na memorialnem tekmovanju za Fizir cup. Tekmovanje bo potekalo na letališču Pribislavec blizu Čakovca, kjer se bo dan kasneje (18. maja) odvijalo tudi tekmovanje v padalskih skokih za Pokal mesne zajednice Čakovec. Sicer pa so prebivalci Ptuja in ptujske občine, udeleženci Spominskega pohoda po poteh Slovenjegoriške čete imeli priložnost videti manifestacijo sposobnoti ptujskih letalcev in padalcev, ki so že tradicionalno sodelovali pri spominskih svečanostih ob spomeniku padlim borcem v Mostju. Vsem aktivnim članom in tekmovalcem lahko zaželimo čim več lepega vremena in sreče.

Besedilo in posnetek:
B. Zmauc

PROF. ZVONIMIR ŽIVKOVIĆ-MASTINŠEK

COOPERJEV SISTEM KOT ŠPORTNI TRENING COOPERJEV SISTEM V ŠOLSKIH RAZMERAH

(Raziskovalni del, prilagojen za Tednik, predlog za nadaljne raziskave) Avtor si pridržuje pravico ponatisa.

5. nadaljevanje

TEST 12 MINUT IN NJEGOVA TEKMOVALNA MOŽNOST NA 2400 METROV

(in nekatere raziskave pričete v Kragujevcu)

V kolikor spoštujemo preventivne postopke, ki so zajeti v »Aerobiku« (postopnost prehoda v kondicijo brez velike obremenitve, zmanjšanje kajenja in popolna odpoved, odpravljanje uporabe alkohola in zlasti kontrola in dovoljenje zdravnika z merjenjem EKG pod obremenitvijo in podobno), potem testi za ugotavljanje telesnih sposobnosti v glavnem niso rizik temveč koristni del programa telesne vadbe. Izražajo namreč napredek športnih ekip ali drugih skupin, kot so šolske ki se ukvarjajo s kondicijsko telesno vadbo. Tako so odlični smerokaz trenerjem, športnikom, zlasti pa učiteljem v šolah. Vendar praksa kaže, da je pri uporabi testa 12 minut ali na 2400 metrov, ki postane tekmovalna disciplina v seštevanju ali dokazovanju stopnje telesne pripravljenosti, pri tem pa poprečno pripravljene udeležence postavlja v tekmovalne zahteve, ki so lahko za njih tudi preforsirane. Toda učenci imajo radi dokazovanje na tekmovanjih in to je potrebno izkoristiti pri ustvarjanju entuzijazma.

Testiranje ni nujno, pravtako ni priporočljivo v začetku uvajanja v program. V kolikor dosegamo točke po določenem programu (kondicijske tabele — matrice), potem dobro raven sposobnosti dosežemo tudi brez testiranja. Cooper pravi: »Ne izvajajte test 12 minut ali kakšen drugi test za ugotavljanje telesnih sposobnosti na terenu, ki zahteva maksimalne napore, razen če niste mlajši od 35 let in ste v dobri kondiciji ali pa ste prešli najmanj prvih šest tednov enega izmed programov.«

Bistvo testa je v tem, da čimveč prehodite, pretečete, preplavate ali prevozite v 12 minutah. V to vložite čimveč napora, to je namreč pomembno. Če tega ne uspete s stalno enakim tempom teka ali drugega načina, potem tempo zmanjšajte ali pa preidite na hojo. Vaš skupni tempo dela bo dal določene pokazatelje po naslednji tabeli:

Cooperjev sistem
Tabela tesTa 12 minut za moške
(razdalja v metrih, ki jo prehodimo v 12 minutah)

Kat. teles. sposobnosti	starostne meje			
	pod 30	30 — 39	40 — 49	50 in več
I. zelo slaba	do 1600	do 1520	do 1360	do 1280
II. slaba	1600—2000	1520—1840	1360—1680	1280—1600
III. srednja	2000—2400	1840—2240	1680—2080	1600—2000
IV. dobra	2400—2800	2240—2640	2080—2480	2000—2400
V. odlična	2800 in več	2640 in več	2480 in več	2400 in več

Tabela testa 12 minut za ženske
(Cooper — tabela je sestavljena po omejenih podatkih; daljina v metrih, ki jo prehodimo v 12 minutah)

Kateg. teles. sposobnosti	starostne meje			
	pod 30	30 — 39	40 — 49	50 in več
I. zelo slaba	do 1520	do 1360	do 1200	do 1040
II. slaba	1520—1840	1360—1680	1200—1520	1040—1360
III. srednja	1840—2160	1680—2000	1520—1840	1360—1680
IV. dobra	2160—2640	2000—2480	1840—2320	1680—2160

Da bi poenostavili delo z velikimi skupinami pri testiranju, je Cooper uvedel nove standarde, ki temeljijo na času, potrebnem da pretečemo 2400 metrov.

Tabela testa na 2400 m za moške
Cooper omenja, da podobne tabele za ženske še ni, ker je še v fazi poskusov.
(Čas teka v minutah na stezi dolgi 2400 m)

Kateg. tel. sposobnosti	starostne meje v letih			
	pod 30	30 — 39	40 — 49	50 in več
I. zelo slaba	16:30 in več	17:30 in več	18:30 in več	19:00 in več
II. slaba	16:30—14:30	17:30—15:30	18:30—16:30	19:00—17:00
III. srednja	14:30—12:00	15:30—13:00	16:30—14:00	17:00—14:30
IV. dobra	12:00—10:15	13:00—11:00	14:00—11:30	14:30—12:00
V. odlična	10:15 in manj	11:00 in manj	11:30 in manj	12:00 in manj

Testi 12 minut ali na 2400 metrov so, kot pravi Cooper, praktična metoda za merjenje in primerjanje telesnih sposobnosti večjega števila ljudi. Glede na to, da te teste vse več uporabljamo, lahko pričakujemo nove podatke o stopnji telesnih sposobnosti v različnih šolah, različni sredinah in krajih. Takšni podatki bodo pomembni za razvoj programov aerobnega načina vadbe, ki so usmerjeni k dvigu splošne stopnje telesnih sposobnosti ljudi v vseh življenjskih obdobjih. Cooper daje namreč tudi podrobnejše programe, vendar nimamo toliko prostora, da bi vse objavili. Menimo, da je ponujeni principielni pristop v tem trenutku dovolj.

Cooper izpostavlja izrecno uporabo testa 12 minut namesto nekaterih starejših metod — kot so tek na eno miljo, zlasti pa tek na 600 yardov, kar je pravgotovo prekratko, da bi točneje raziskali vzdržljivost ali aerobno kapaciteto. Relativno kratki hitri teki (sprint) so osnovni testi za ugotavljanje anaerobne kapacitete, t. j. sposobnosti, da vložimo maksimum enerrgije za kratkotrajni napor. To je slab pokazatelj sposobnosti športnika, ki bi končal tekmovanje in se proti koncu ne bi utrudil ali kot pravimo »noge postanejo svinčene«. Cooper izpostavlja, da tek na eno miljo —približno 1600 m) ne predstavlja dovolj izziva za ugotavljanje aerobne sposobnosti tistega, ki vadi ali pa športnika. To so potrdili tudi drugi raziskovalci. Tek, najmanj na 2400 metrov ali 12 minut, je tako nujen, da lahko točno ugotovimo maksimalno porabo kisika s pomočjo metod testiranja na terenu, kar je vse preračunano v ustrezne točke oziroma kategorije. Pravtako je vse večje število športnih ekip, ki uporabljajo te metode in tudi način vadbe za telesno aerobno delovno sposobnost. K temu lahko dodamo, da so raziskave pokazale, da je potrošnja energije mnogo večja pri neprenehnem teku kot pa takrat, ko enako razdaljo pretečemo s prekinitvami. Zato, kot poudarja Cooper, točke za vzdržljivost dobivamo šele po 3200 metrih (ali njenega ekvivalenta v drugih športnih vejah), o čemer smo že pisali.

Nadaljevanje prihodnjič

II. ZRL — SEVER — ČLANICE

Rudar — PP Drava 25:17 (13:12)

Labin, športna dvorana, gledalcev 200, sodnika Djurdjević in Pahor (Koper);
Rudar: Žuber, Galo 12, Šverko 2, Salopek 3, Vodopivec 2, Kokot 1, Beučić 4, Maček 1, Jan, Prosenjak;
PP Drava: Farič, Vršič, Černe 3, Ivančič 4, Kelenc, Vičar 1, Novak 2, Galun, Lepej, Mumlek 5, Kmetec 2, Sitsenfrai;
Ostali izidi: Velenje — Koka 22:13 (11:8), Slavonija DI — Alples 22:17 (12:11), Djakovo — Olimpija 18:15 (8:10), DI Trokut — Zamet 10:12 (3:6) in Podravka — Ina 24:14 (12:8). Vrstni red: 1. Podravka 34, 2. Rudar 29, 3. Olimpija 25, 4. Alples 20, 5. Velenje 17, 6. Djakovo 17, 7. Slavonija DI 12, 8. Zamet 11, 9. Ina 11, 10. D Trokut 10, 11. PP Drava 9 in 12. Koka 9 točk.
Pari prihodnjega kola (v nedeljo 11. 5.) Zamet — Velenje, Koka — Slavonija KI, Alples — Djakovo, Olimpija — Podravka, Ina — Rudar in PP Drava — DI Trokut. Srečanje PP Drava — DI Trokut bo v nedeljo dopoldan v Ptuju.
SNL — vzhod

SNL — VZHOD

Aluminij — Domžale 3:0 (1:0)

Stadion Aluminij v Kidričevem, gledalcev 100, sodnik Jankovič (Celje);
Aluminij: Klajnšek, Šmigoc, Škrjanc, Podvršek, Vinkler, Vindiš (Kuret), Šmigoc, Bek, Dončec, Kozoderc (Kokot), Kranjc;
Domžale: Pogačar, Makovec, Kecler, Vrtačnik, Jančigaj, Medved, Bulc, Kopač (Šinkovec), Kavčič, Kovačevič, Šuštar;
Strelci: 1:0 (10) Dončec, 2:0 (47) Dončec, 3:0 (85) Dončec; Ostali izidi: Kladivar — Elkroj 3:1, Koroška — Kamnik 6:1.

SNL

Unior — Drava 1:3 (0:1)

Ostali izidi: Triglav — Lendava 2:0, Šmartno — Mura 1:1, Vozila — Železničar 1:1 in Mercator — Izola 1:0.

POKALNI NOGOMET — FINALE MNZ PTUJ

Aluminij — Pragersko 4:5

Aluminij: Klajnšek, Kokot, Škrjanc, Podvršek, Panikvar, Šmic, Vindiš, Bek, Dončec, Kranjc, Kuret, Kozoderc;
Pragersko: 75: Bezjak, Fištravec, Hojnik, Šabec, Petrovič, Mikložič, Kocjan, Robar, Krajnčič, Arnuš, Majal, Koren, Arnuš A., Soršak; mladinci: Pragersko 75 — Aluminij 4:0

REPUBLIŠKA STRELSKA LIGA — TRAP

Rezultati 3. in 4. kola

Posamezno: 1. Rožmarin (Olimpija) 192, 2. Sotler 185 in 3. Štemberger 179 (oba Svoboda), 4. Vilfan 176, 5. Zadnikar 175 (oba Olimpija), 6. Muzek (Mercator) 174, 7. Marinčič (Svoboda) 173, 8. Gregar (Beltinci) 173, 9. Florjančič (Medvode) 172, 10. Šturm (Dolomiti) 171 itd.
Ekipno: 1. Olimpija 36 (679), 2. Senožeče 35 (661), 3. Mercator 29 (651), 4. Beltinci 22 (639), 5. Agis 21 (640), 6. Nova Gorica 15 (624), 7. Ormož 14 (614), 8. Koper 11 (607), 9. Vrhnika 9 (598), 10. Vevče 8 (601) itd.

STRELSTVO — RP ZA PIONIRKE IN PIONIRJE

V Ptuju Kranj in Velenje

Na posamičnem republiškem prvenstvu v streljanju z zračno puško je nastopilo 73 pionirjev in 44 pionirk.
Pionirji — posamezno: 1. Umevnik (Kranj) 175, 2. Jovanovič (Velenje) 172, 3. Naglič (Kranj) 171 itd. — ekipno: 1. SD Kranj 497, 2. STT Trbovlje 492, 3. SD Mrož Velenje 490, 4. Velike Lašče 480, 5. Ptuj 476 krogov itd.
Pionirke: — posamezno: 1. Orlačnik (TEŽ Velenje) 171, 2. Jager (Celje) 170, 3. Bola (Mrož Velenje) 165 itd. — ekipno: 1. TEŽ Velenje 492, 2. Mrož Velenje 480, 3. Olimpija 473, itd.

Turnir paraplegikov v košarki

Na košarkarskem turnirju paraplegikov, ki je bil v športni dvorani Mladika v Ptuju, je zmagala Ljubljana, ki je v srečanju za prvo mesto z 49:17 premagala Novo mesto. V srečanju za tretje mesto pa je Maribor premagal Ponikvo s 36:8.

PTUJČANKE ČETRTE

V Hrastniku je bilo nadaljevanje namiznoteniške super-lige za ženske. Ptujčanke so premagale igralke Ilirije in tako osvojile četrto mesto.
Rezultati: Petovio:Fužinar 1:5; Petovio:Kajuh 1:5; Petovio:Kemičar 1:5; Petovio:Ilirija 5:0; Tudi v skupni uvrstitvi so Ptujčanke na zelo dobrem četrtem mestu, kar predstavlja velik uspeh za mlado ekipo.
Danilo Klajnšek

KARATE

Končano peto evropsko prvenstvo

V Londonu se je zadnjo nedeljo v aprilu končalo peto evropsko prvenstvo v karateju, ki ima danes vse več privržencev v svetu. Na tem tekmovanju je sodelovalo šestnajst držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Iz Jugoslavije je sodelovalo 19 tekmovalcev, med njimi sedem Slovencev in sicer pet Celjanov, Izolčan in Ptujčan. Moramo omeniti, da so bili Jugoslovani kljub zelo hudi konkurenci dokaj uspešni. Tako sta v FULL CONTACT karateju in sicer v srednji kategoriji Splitčan Cikatič in Špika iz Trilja osvojila naslov evropskega prvaka. Zadnji v poltežki kategoriji.

V težki kategoriji pa je Celjan Pušnik osvojil drugo mesto. Ekipno je tako zasedla prvo mesto Jugoslavije pred Nemčijo in Anglijo, kar je brez dvoma lep uspeh naših karateistov.

V SEMI KONTACT karateju Jugoslovani žal niso imeli takšne sreče. Ptujčan Sitar je v četrtfinalu dobil za svojega nasprotnika svetovnega prvaka Ortelija iz Italije in z minimalno razliko po točkah izgubil. Osvojil je častno sedmo mesto. Med petim in osmim mestom so se uvrstili Lukman iz Celja, Hrvatič iz Izole in Žafran, prav tako iz Celja. Ekipna uvrstitev: 1. ZR Nemčija, 2. Anglija in tretja Italija. To je bilo prvo evropsko tekmovanje v SEMI CONTACT kate kategoriji.

Franjo Hovnik

Topel prvomajski pozdrav

Tudi za letošnje praznovanje delavskega praznika — prvega maja, praznika OF in drugih jubilejev, so se v okviru zdravstvenega centra Ptuj — Ormož izredno potrudili. Znova so dokazali, kaj zmore ljubiteljsko kulturno udejstvovanje. Z izbranim kulturnim programom, v katerem so se predstavili dramska in folklorna skupina bolnišnice ter skupina kulturnikov iz temeljne organizacije I. — službe splošne medicine so nastopili na svečanosti, ki je bil 28. aprila v prosto-

Folklorna skupina bolnišnice dosega iz nastopa v nastop bolj uigran korak

foto:OM

rih nove še neodgrajene jedilnice. Za dober nastop so od prisotnih bili deležni toplega sprejema, še posebej so jih pozdravili upokojeni zdravstveni delavci, ki so se vabilu za udeležbo na proslavi tudi najmnožičneje odzvali.

Ob tej priložnosti je o veličini letošnjih jubilejev govoril dr. Mitja Mrgole, direktor zdravstvenega centra Ptuj — Ormož. MG

Položili temeljni kamen za dom občanov v Skorbi

Občani Skorbe smo zelo delovno proslavili praznik dela s proslavo na gradbišču novega doma. V kulturnem programu so sodelovali učenci osnovne šole Hajdina, pihalni orkester TGA Boris Kidrič Kidričevo in domači pevci.

Predsednik izvršnega sveta skupščine KS Hajdina SFranc Sedič je položil temeljni kamen za novi dom občanov. Na ta vasnačin smo simbolično začeli z gradnjo skupnega prostora za vas, za kar smo se odločili že na zboru občanov v začetku leta 1979. Gradili bomo z denarjem krajevnega samoprispevka, predvsem pa s prostovoljnim delom in pomočjo vseh ljudi v vasi.

Da hočemo doseči ta veliki cilj, so naši ljudje do sedaj že dokazali. Zemljišče so brezplačno odstopili vaščani, gradbeni les, ki je že zažagan in pripravljen, je tudi dar vaščanov Skorbe, Hajdoš, Slovenje vasi, Gerečje vasi, Dražencev, Zgornje in Spodnje Hajdine, Kungote in Njiverc. Opravljenih je že okrog 1800 prostovoljnih delovnih ur in veliko prevozov s traktorji. Tudi gradbeni material je že pripravljen, zato upamo, da bo ob sodelovanju vseh nas letošnje leto naš dom že pod streho.

Od novih skupnih prostorov si marsikaj obetamo. Predvsem bodo zaživele dejavnosti, ki jih do sedaj ni bilo mogoče izvajati, dom bo postal središče kulturnih, prosvetnih, športnih dejavnosti vasi. To bo garancija našega še večjega napredka, še bolj poglobljene krajevne samouprave, predvsem pa srce dela na vasi, ki ji bo prineslo še večji napredek, še večji razmah.

Tako mislimo mi vsi in to je zagotovilo, da bomo v naših prizadevanjih uspeli. O. S.

PROBLEMI ŽETALSKE MLADINE

Marsikdo, ki sliši o Žetalah, misli: „Aha, to pa je nekje za hrbtom v Halozah." Morda si bo ob tem še mislil, da tam ne more biti nič posebnega, toda ni tako. Marsikje v bolj naseljenih in razvitih področjih nimajo mladi toliko aktivnega kulturnega in družbenopolitičnega udejstvovanja kot pri nas. Predvsem sta zelo aktivni dramska skupina PD Žetale, OO ZSMS Žetale in šahovska ter športna sekcija.

OO ZSMS Žetale aktivno deluje zadnja štiri leta, predtem pa ni kazala tolikšne aktivnosti. Danes je v osnovno organizacijo včlanjenih 70 članov, od tega jih je resnično aktivnih okrog 30 članov.

Največji problem organizacije je, da nima lastnega prostora, kjer bi se mladinci lahko sestajali in imeli razne zabavne večere. Za vse sestanke in mladinske plese moramo dobiti dovoljenje za prostor od PD, ki ima v svojem upravljanju dvorano. OO ZSMS je želela dobiti prostor v starem delu šole, vendar so prošnjo zavrnili, ker baje iz higijenskih razlogov ne ustreza.

Kljub temu, da smo se mladinci neprestano srečevali s problemom financiranja, je bilo nabavljenih več športnih rekvizitov, gramofon in drugih pripomočkov, ki so omogočili lažje delo. Izvedli smo tudi več delovnih akcij, zadnjo 19. aprila, ko smo čistili okolje.

Čeprav smo mnogi člani oddaljeni od Žetal tudi uro in več peš hoda, pa se radi srečujemo ob skupnih sestankih, plesih in akcijah. Pripravili smo se tudi na tradicionalni pohod v Mostje, ki se ga je udeležilo 23 mladincev. Prav tako smo imeli sprejem lokalne štafete.

Mladinci vedno bolj spoznavamo, da je v slogi moč in vedno znova se trudimo, da bi upravičili besede tovariša Tita, ki je rekel, da nima nobena država takšne mladine kot je naša. T. S.

Praznični prvi maj

Čeprav letos vreme ni šlo posebno na roko vsem tistim, ki so načrtovali prvomajske prireditve na prostem, vendar pa tudi izrazitejših ovir ni bilo. Prireditve so uspele, pa tudi ljubitelji narave so več ali manj prišli na svoj račun, saj je bilo med prazniki tudi nekaj lepih in sončnih ur.

Prvi maj — naš in mednarodni praznik dela so svečano, vsebinsko bogato, vendar gospodarno proslavili skoraj v vseh delovnih organizacijah, skupnostih in šolah. Proslave so se odlikovale zlasti po dobro pripravljenih kulturnih programih. Pri tem naj omenimo ptujsko bolnišnico, kjer so skupaj z delavci iz TOZD službe splošne medicine pripravili skupen kulturni program: prav tako pa podružnico SFK Ptuj, kjer so na proslavi nastopili

Najstarejša občanka iz Kungote na Dravskem polju je praktično pokazala mladim, kako so krasili mlaj že pred več kot 50 leti

Foto: Konrad Zorec

Godba na pihala DPD Svoboda Ptuj je po Ptuju in okolici igral budnice

Foto: S. Ko

tudi mladi folkloristi iz Markovec.

Na predvečer prvega maja pa na našem območju skorajda ni bilo vasi ali večjega naselja, kjer se ne bi zbrali občani, tako mladi kot starejši in na tradicionalen način proslavili prvi maj — s postavitvijo visokih, lepo okrašenih vitkih mlajev in s kresovanjem. Vmes pa se je razlegala pesem in veseli smeh srečnih ljudi. Zlasti mladi so marsikje ob kresu zaplesali kolo. Organizirane večje proslave so bile predvsem v večjih središčih, kjer so tudi sedeži krajevnih skupnosti, dočim so po posameznih naseljih in vaseh postavljali mlaje, p hribih pa kurili kresove.

Slovesno je bilo tudi v mestih in industrijskih naseljih. Velj posebej omeniti pionirje, organizirane v pionirskih hišnih svetih v KS Boris Ziherl Ptuj, ki so z svoje starše in druge krajane pripravili proslavo s prisrčnim kulturnim programom, prosto za prireditev pa so dobili v Domu upokojencev Ptuj. Zjutraj na dan 1. maja so že od 5. ure naprej godbe na pihala z budnicami ustvarjale praznično vzdušje in vabile ljudi v naravo.

V KS VIDEM PROSLAVILI 1. MAJ

Prvi maj je praznik vseh delovnih ljudi. Včasih se je težko spomniti na dogodke iz preteklosti. Toda v mislih imamo zmeraj enako razmišljanje. Ali vsega tega niso izbojevali ljudje in za vse to tvegali svoje življenje.

Rdeč nagelj je bil simbol prvega maja. Današnje praznovanje prvega maja pa je povsem drugačno.

Vsako leto na predvečer praznika prižgejo kresove, ki obujajo spomine na trenutke trpljenja.

Tudi v KS Videm smo pripravili centralni kres. V okviru KS Videm je bila glavni organizator OO ZSMS Vareja. Čeprav je ta organizacija še zelo mlada ji velja pohvala. Za recital so poskrbeli člani vseh OO ZSMS.

Sodelovali so tudi mladi tamburaši PD »France Prešeren« iz Vidma. Približno ob 20. uri so prižgali kres. Takrat je zazvenela pesem iz mladih grl.

Kmalu je kres pričel goreti v polnem plamenu. Dim se je valil na vse strani, plamen pa se je poganjal visoko k nebu, kot da si hotel nekam neznansko visoko.

Ne, tisti hip, ko se je plamen poganjal visoko v nebo, se mi je v misli vrnila misel na preteklost.

Mi praznujemo delavski praznik ob kresu, pesmi in glasbi. Toda živi še na tisoče ljudi, ki sploh ne vedo, kaj je prvi maj — delavski praznik. Ali tudi niso del naše družbe. Ali je važno kakšno polt imajo, ali je važno kakšne so narodnosti, kakšen jezik govorijo. Ne, pomembno je le to, da ne bi smeli delati razlik med belci in črnci, med ...

Ko je pričel ogenj jenjati, so z njim odšli spomini. Pesem je

Tamburaši PD »France Prešeren« iz Vidma so z glasbo naredili večer pester.

oživela misli in jih popeljala na drugo pot. Tamburaši pa so vesel večar naredili še bolj vesel. Pozno v noč je utihnila pesem, ki je prihajala iz grl obiskovalcev.

Marjana Hvalec-Jana

VEČER PRED PRAZNIKOM DELA

KS KIDRIČEVO

Na območju KS Kidričevo je bilo praznično razpoloženje praktično že ves mesec april, saj so svoj krajevni praznik z delom proslavljali skozi ves mesec. Za praznik dela pa so še posebno skrbno očistili okolico v naselju Kidričevo I. Tekle so priprave na proslavo, na postavitev mlaja in kresovanje.

Bil je lep popoldan, posijalo je tudi sonce. Vsi smo nestrpno pričakovali proslavo, mladi pa predvsem kresovanje. Tako se je zbralo veliko število občanov, še več pa otrok, na kraju proslave, ki je bila za trgovino v neposredni bližini spomenika Borisu Kidriču, začela pa se je ob 19. uri. Žal ozvočenje ni bilo najboljše, tudi zvočniki so bili neprimerno postavljeni, zato so mnogi udeleženci proslave bili prikrajšani za vsebino govora in kulturnega programa. Povrh tega pa so po cesti mimo še neprestano vozili avtomobili, pa avtobus in še tovorni vlak je prav tisti čas ropotal mimo. To opozarja organizatorje, da v bodoče načrtujejo proslave tam, kjer ne bo tako motil javni promet.

Po osrednji proslavi, ko se je zmračilo, so na veliko veselje najmlajših prižgali kres, ki pa spet ni zagorel takoj tako kot bi želeli, vzrok je bil verjetno v tem, ker je prejšnji dan deževalo, morda pa tudi netivo ni bilo najboljše pripravljeno. Kljub temu pa je počasi kres le zagorel tako kot je treba, oglasila se je harmonika, mladi pa so zaplesali kolo. Za atrakcijo pa je poskrbel še Ivan Petrovič, ki je na lastno pobudo in tudi stroške spustil v zrak nekaj raket, ki so praznično vzdušje še dvignile. Ob kresovanju so mnogi rajali pozno v noč. Drugo jutro pa jih je godba na pihala TGA Kidričevo že od 5. ure naprej budila in vabila na plan, žal pa je zjutraj rahlo deževalo.

Na dan prvega maja so krajani v Kungoti pripravili slovesno dviganje velikega, kar 33 metrov dolgega mlaja. Prej pa so ga ženske skupno z mladino svečano okrasile z venci in trakovi. Precej krepkih moških rok pa je bilo potrebnih, da so orjaško drevo postavili pokonci. Vsem vaščanom gre zahvala za njihovo požrtvovalnost, ki je tudi poplačana s ponosom, saj se s tako visokim mlajem lahko ponaša le malokatera vas.

Besedilo in posnetki: Konrad Zorec

Ob kresu v Kidričevem so mladi zaplesali kolo

Kungovčani z naporom in spretnostjo postavljajo mlaj

Uspehi vaške samouprave v Jiršovcih

Občani vasi Jiršovci so že več kot leto in pol godrnjali nad slabo električno napetostjo, vendar ni nič vzklilo vse do letošnjega februarja, ko so krajevno skupnost obiskali predstavniki Des-Maribor okolice.

V pisarni KS je stekel razgovor o pogojih DES-a in možnostih, ki jih ima KS, mnenja in predloge so uskladili, nakazane so bile potrebne, želje in pripravljenost občanov pri gradnji nove trafo postaje.

V Jiršovcih smo sklicali zbor občanov na katerem so občani zvedeli, kdo bo vse deležen ojačane napetosti, koliko bo celotna investicija stala, kje bo trafo postaja stala in nazadnje, koliko morajo uporabniki prispevati. Občani so o zadevi razmislili in enoglasno sprejeli sklep, da se k gradnji trafo postaje pristopi. Celotna predračunska vrednost gradnje trafo postaje znaša 594.426 din. KS ima do investicije obvezo 20 %, katero bo moč opraviti v materialu in delu. V ta namen so bile z uporabniki sklenjene pogodbe s katerimi se je zbralo 49.100.— din, kar se bo porabilo za nabavo gramoza in nabavo cementa, za ostanek sredstev pa bodo odločali uporabniki sami.

V mesecu aprilu so pričeli z gradnjo, občani so pripravili potrebno število drogov, izkop jam, gradnja temeljev TP, postavitev drogov in napenjanje žice je teklo usklajeno, občani so izvedli vsa nekvalificirana dela, pri prihodu na delovno akcijo so bili skrajno disciplinirani, kar se jim bo bogato obrestovalo. Akcijo, ki jo je vodil odbor za izvedbo zgraditve TP naj bo vzgled drugim, ki bi z enotnostjo lahko opravili veliko več pri tem tudi mnogo prihranili za druge zadeve.

Občani so se tudi aktivno vključili v akcijo zbiranja sredstev za nabavo nove gasilske avto cisterne. KS je v letošnjem letu občanom Jiršovc namenila še sredstva za zgraditev avtobusnih postajališč in gradnjo javne razsvetljave, od njih pa bo odvisno kako bodo zastavljene naloge izvedli. Zraven tega bodo tudi uredili podlage na najbolj prometnih krajevnih cestah in bodo ob koncu leta lahko beležili dober delovni zaključek, saj že vrsto let ni bilo na tem območju posebnih večjih vlaganj. Enotnost in solidarnost je garancija za uspeh. Anton Kovačec

mali oglasi

PRODAM traktor 18 KM, plug, koso. Ogled možen v popoldanskem času. Borovci 55.

SPREJMEM zaposleno žensko ali upokojenko na stanovanje in hrano, za manjšo pomoč in prodam malo rabljeno kosilnico s popolnim čiščenjem. Naslov v upravi.

PRODAM PZ — 125, letnik 1973, november. Vprašajte v Spodnji Hajdini 49.

PRODAM traktor Deutz s kosilnico. Starše 50.

IŠČEM enosobno stanovanje ali garsonjero, pomagam tudi na vrtu, v Ptuju ali Mariboru. Naslov v upravi.

ŽELIM streči zidarjem. Ponudbe pod šifro »dober delavec«.

KUPIM ogrodje za raztegljivi kavč ali dobro ohranjen kauč. Naslov v upravi.

MLAD 24-letni Ptujčan, delavec v Ljubljani želi spoznati dekle, staro do 24 let. Alkoholičarke in kadilke izključene. Pri ponudbi pod šifro »Katarinin dan v Ptuju«. Zaželjena je tudi fotografija.

KNJIGOVEZNICA — ZLATOTISK. Oto Ašenbrener, Prešernova 18, Ptuj. Se priporočam.

KUPIM hišo z vrtom v okolici Ptuja, lahko tudi s preužitkom. Naslov v upravi.

VZAMEM v varstvo dva otroka na domu. Oglasite se v Spodnji Hajdini 109.

V VARSTVO VZAMEM otroka od dveh let naprej. Naslov v upravi.

POCENI PRODAM traktor GÜLDNER s koso. Marko Janžekovič Marko, Stojnci 77.

Nova očala v enem dnevu. Strokovni nasvet pri izbiri okvirja. Ekspres Optik Leo Pirc, Pletarska ulica 4, Ptuj.

PRODAM avto OPEL CADETT C tipa. Cena 125000.— din. Anton Pihler, Frasova ulica 7. Ogled vsak dan od 14 — 16 ure.

PRODAM nov sedež za BCS. Franc Kajzersberger, Mestni vrh 88.

PRODAM TAUNUS 17 M. Karavan, letnik 1965, pred nekaj dnevi registriran. Naslov v upravi.

PRODAM NSU 1200 C, letnik 1971, vozen, registriran. Cena 18000.— din. Polajžer, Ulica Lackove čete 18, Ptuj.

unial
tovarna glinice in aluminija
Boris Kidrič n.sub.o.
Kidričevo

UNIAL, Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, z. n. sub. o. objavlja oglas za sprejem delavcev za opravljanje del oziroma nalog:

— v splošni službi:

ŠIVANJE IN KRPANJE ZAŠČITNIH OBLAČIL — za nedoločen čas
Pogoj: KV krojač in 6 mesecev delovnih izkušenj.
Področje dela: Šivanje, krpanje in druga krojaška opravila za DO.

— v službi za družbeni standard:

Vsa dela oz. naloge so za določen čas, od 20. 5. do 30. 8. 1980.

1. SKRB ZA RED IN VARNOST NA KOPALIŠČU — 1 delavec
Pogoj: KV z izpitom za plavalnega mojstra, 1 leto delovnih izkušenj ter z znanjem prve pomoči.
Področje dela: Skrb za red in varnost kopalcev.

2. BLAGAJNIŠKA DELA NA KOPALIŠČU — 2 delavca
Pogoj: Poklicna administrativna šola in 1 leto delovnih izkušenj,
— poznavanje blagajniških del
Področje dela: Opravljanje blagajniških poslov.

3. STREŽBA JEDIL IN PIJAČ — 3 delavci
Pogoj: KV delavec gostinske stroke — natakar in 6 mesecev delovnih izkušenj.
Področje dela: Strežba pijač in jedil.

Prijave, z dokazili o izpolnjevanju pogojev, pošljite v 15 dneh v Kadrovsko socialno službo delovne organizacije. Prošenj, ki bodo brez ustreznih dokazil, ne bomo upoštevali. Prosilci bodo dobili odgovore v 15 dneh po sprejemu sklepa Odbora za kadrovsko splošne zadeve.

PRIPRAVE NA PROBLEMSKO KONFERENCO O ALKOHOLIZMU V PTUJSKI OBČINI

Zajeziti širjenje alkoholizma

Številne analize kažejo, da se je zlasti v zadnjem obdobju močno razširil alkoholizem, še posebej med mladimi. Ta pojav in vsi ostali njegovi spremljevalci, ki močno prizadevajo družbo in njen razvoj, pa terjajo odločnost in širšo družbeno akcijo, v kateri bodo vsi dejavniki enotno nastopali. To bi naj bilo tudi bistvo bližnje problemske konference o alkoholizmu v ptujski občini, ki ga bo skupaj z ostalimi dejavniki izpeljal koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji pri predsedstvu občinske konference SZDL Ptuj.

Konferenca naj bi tudi vzpodbudila aktivnost za preprečevanje širjenja alkoholizma povsod tam, kjer se le-ta širi z nesluteno širino. Posebno nalogo imajo na tem področju delovne organizacije, ki morajo v lastnih sredinah poskrbeti za to, da bo boj proti tretji bolezni sveta v bodoče res uspešen. Predvsem bo potrebno v teh okoljih ustvariti takšno klimo, ki bo pripeljala k temu, da bodo vse družbene oblike boja proti alkoholizmu tudi dosegle svoj namen.

Pomembno je tudi to, da se konferenca dokoplje do določenih ukrepov preventivne dejavnosti, ki bodo prispevali k uspešnosti boja proti alkoholizmu. Tu gre za varstvo stvari: za politiko cen alkoholnih pijač, predelavo grozdja, točneje alkoholnih pijač, cen brezalkoholnih pijač in podobno.

Delovne organizacije naj bi se s svojimi službami, zlasti bodo to socialne in kadrovske službe, vključile v problemsko konferenco tako, da bodo pripravile lastno oceno obravnave delavcev — alkoholikov in kako to vprašanje urejajo v okviru samoupravnih aktov. Pri tem pa bo potrebno analizirati tudi področje oziroma vprašanje odnosa delovnega okolja do alkoholika; ga le-ta sprejema ali odklanja.

Brez dvoma bo konferenca bistveno prispevala k izboljšanju slike sedanjega stanja alkoholizma v ptujski občini, ker je le-ta v tem trenutku še nedodelana. Poleg tega pa bi naj sprejela določene zaključke za bodoče usklajeno delo na tem področju. Na konferenci bo strokovni referat podal dr. Pregelj iz ormoške bolnišnice in Anka Osterman, ki bo govorila o tem, kako alkoholizem ugotavljajo in obravnavajo v socialnem skrbstvu občine Ptuj.

Za konferenco, ki bo proti koncu tega meseca bodo vabila poleg vseh strokovnih dejavnikov, ki se ukvarjajo z vprašanjem alkoholizma, prejeli še v kadrovskih in socialnih službah večjih ptujskih delovnih organizacijah, dalje v krajevnih skupnostih, v družbenopolitičnih organizacijah in v nekaterih drugih službah oziroma ustanovah. Želeti je le, da bi bil odziv polnoštevilen, saj bo le tako lahko pričakovati določene rezultate in tudi enotnost v akciji boja proti samemu alkoholizmu. MG

Turnir v malem nogometu

V petek, 2. maja 1980 so v KS Videm izvedli v počastitev delavskega praznika 1. maja, turnir v malem nogometu. Sodelovalo je 11 ekip in sicer: Tržec, Disko Puh, Prvi maj, Budina, Šturmovci, Stojnci, Pobrežje, Videm-mladi, Boršt, Vareja in JLA.

Zmagala je ekipa Pobrežje, drugo mesto so si priborili člani JLA iz Ptuja, tretje mesto pa ekipa iz Boršta.

Finalne tekme je sodil Albin Merc. Organizator tega turnirja je bilo OO ZSMS Videm. Turnir je bil izredno zanimiv.

Marjana Hvalec-Jana

Gasilsko društvo Majšperk—vas razpisuje
LICITACIJO
naslednjih osnovnih sredstev
1. TAM—2000 za izklicno ceno 48.000 din
2. IMV kombi za izklicno ceno 16.000 din

Licitacija bo v petek, dne 16. maja 1980 v gasilskem domu Gasilskega društva Majšperk — vas, s pričetkom ob 17. uri.
Interesenti morajo pred začetkom licitiranja položiti 10% varščino.
Davčne obveznosti poravna kupec v občini stalnega prebivališča.

Zlati par Šmigoc

V soboto, 3. maja sta na matičnem uradu v Ptuju svečano obnovila petdeset-letnico skupnega življenja zakonca JANEZ in MATILDA ŠMIGOC, doma v Novi vasi 94 pri Markovcih.

Oba zlatoporočenca sta marca letos dopolnila 73 let. V zakonu se jima je rodilo 8 otrok, od tega jih danes živi 7, razveseljuje pa ju tudi že 15 vnukov. Janez je bil po poklicu tesar, kar 15 let je delal pri gradnji hidroelektrarn na Dravi, Matilda pa je doma gospodinjila in skrbela za otroke.

Janez in Matilda Šmigoc med svojimi najdražjimi v ptujski poročni dvorani ob razglasitvi za zlatoporočenca

Foto: S. Kosi

osebna kronika

Rodile so:

Marija Škripač, Gorišnica 84 — Barbaro; Marjana Pal, Finžgarjeva 24 — deklico; Angela Pučko, Bodkovci 5 — deklico; Marija Jernejšek, Stoperce 35 — Ireno; Marija Zaranešk, Zg. Pristava 23 — deklico; Nada Šlatič, Podvinci 22/a — dečka; Leopoldina Lovrenčič, Sovjak 10 — Moniko; Elizabeta Dovečar, Šardinje 9 — Petra; Dragica Mlakar, Prešernova 25 — Majo; Ljudmila Topolovec, Ormoška 1/a — Aleksandra; Jožica Filipič, Koračice 5 — Bojana in Dejana; Kristina Letonja, Dolena n. h. — dečka; Džurdža Kolarič, Kidričevo 4 — Radmilo; Anica Bolcar, Spuhlja 99 — Metko; Ana Šegula, Moškanjci 52 — dečka; Ivanka Vogrin, Biš 44 — dečka; Danica Polegeg, Muretinci 28 — Tadeja; Terezija Cebek, Draženci 76 — deklico; Majda Satler, Vespazianova 9 — Mojco; Danica Zinreich, Ziherlova ploščad 17 — Sebastijana; Marija Stater, Spolenjakova 2 — deklico; Simona Breznik, Gorišnica 76 — Vanjo; Sonja Tetičkovič, Grajena 5 — dečka; justina Stolekar, Kicar 18/a — deklico; Marija Žuran, Zasadi 5 — dečka; Nada Kafel, Breg 63 — deklico; Jožefa Pal, Ljutomerska 18, Središče — Aleksandra; Marija Fekonja, Cvetkovci 75 — Martino; Jožica Ilič, Mihovci 47 — Iris; Ljudmila Zmazek, Precetinci 7, Ljutomer — Sonjo.

POROKE 30. aprila 1980:

Branimir Zupanič, Muretinci 29 in Angela Erhatič, Muretinci 55; Zvonko Perger, Majski vrh 3 in Marta Majhen, Jurovci 4; Bojan Živko, Regentova 10, Maribor in Neli Tepež, Prešernova 29; Franc Krajnc, Muršičeva 7 in Dragica Pavlinič, Draženci 35/b; Albert Čeh, Trnovska vas 56 in Ida Šori, Trnovska vas 56; Stanislav Arbeiter, Cirkulane 11 in Marija Emeršič, Cirkulane 79; Franc Kokol, Zrkovci 48 in Marjana Lesjak, Nova vas pri Markovcih 17; Janez Štrafela, Bukovci 141 in Štefanija Bedrač, Zagrebška 85.

Poroke 3. maja 1980:

Martin Stopinšek, Zg. Hajdina 49 in Ana Peter, Pobrežje 6; Anton Hovat, Zg. Jablane 34 in Olga Zakelšek, Zg. Jablane 34; Branko Frangež, Cirkovce 74 in Danica Cmrečnjak, Strnišča 1; Franc Vtič, Stogovci 36 in Vesna Grgurevič, Stogovci 36; Miroslav Pintarič, Maribor, Ruška 99 in Dragica Lovrenčič, Ruška 99, Maribor; Miran Pešl, Ciril-Metodov drevored 7 in Vlasta Kunstek, Kranj, Levstikova 6; Stanislav Vaupotič, Stanošina 12 in Hijacinta Jager, Jarmovec 1, Šentjur pri Celju; Jurij Cvitanič, Gorišnica 56 in Alojzija Pukšič, Gajevci 12; Bojan Kolac, Maribor, Prvomajska 7/a in Danica Šegula, Špindlerjeva 4; Ignac Zupanič, Lancova vas 37 in Jožefa Šeruga, Majski vrh 1; Anton Turk, Gorca 61 in Danica Feguš, Podlehnik, 5/b; Viljem Šibila, Pobrežje 45 in Katica Narat, Trnovec 21; Stanislav Grešak, Cesta kurirjev NOV 14 in Majda Uduč, Ljubljana, Dolenjska 38; Ivan Kodrič, Dobrina 26 in Marjana Topolovec, Čermožiše 31; Franc Vilčnik, Placar 13 in Danica Vodelšek, Janežovci 5; Frančišek Zemljarič, Stojnci 65 in Marija Kristovič, Zabovci 36; Franc Kolednik, Sodnice 21 in Anica Janžekovič, Markovci 24; Janez Šmigoc, Muretinci 48 in Alojzija Šacer, Formin 41; Srečko Ciglar, Dornava 117 in Dragica Čeh, Dornava 103; Janez Kocbek, Sp. Korena 29 in Majda Caf, Grajenščak 39; Zvonimir Medved, Cvetkovci 79 in Majda Obran, Borovci 23/a; Janez Prelog, Stojnci 44 in Majda Mlinarič, Markovci 6; Stanko Rihtarič, Gradišča 37 in Milena Prelog, Stojnci 79; Jakob Jelen, Zg. Gruškovje 63 in Marija Pernek, Ložina 8; Mirko Horvat, Kozminci 8 in Darinka Zagorščak, Zakl 7; Franc Pernek, Zg. Jablane 32 in Marjana Vnuk, Pleterje 12; Janez Cafuta, Vel. Varnica 4 in Frančiška Sodec, Kungota pri Ptuju 2; Slavko Mihalič, Aškerčeva 14 in Jerica Zagoranski, Aškerčeva 14; Anton Petek, Dornava 142/a in Ana Ljubec, Dornava 142/a;

Umrli so:

Marija Brmež, Budina 58, roj. 1907, umrla 27. aprila 1980; Jagica Hunjet, Mezgovci ob Pesnici 48, roj. 1887, umrla 28. aprila 1980; Marija Baklan, Sp. Jablane 16, roj. 1934, umrla 28. aprila 1980; Alizabeta Krajnc, Dolena 65, roj. 1921, umrla 29. aprila 1980; Josip Strašek, Ciril—Metodov drevored 1, roj. 1899, umrl 3. maja 1980; Marija Šakelšek, Kozminci 9, roj. 1912, umrla 2. maja 1980; Ivana Horvat, Volkmerjeva 10, roj. 1895, umrla 2. maja 1980; Franc Jelen, Zg. Gruškovje 56, roj. 1928, umrl 3. maja 1980; Terezija Novak, Špindlerjeva 9, roj. 1898, umrla 2. maja 1980; Marija Polanec, Svetinci 27, roj. 1913, umrla 2. maja 1980; Katarina Kmetec, Dravinjski vrh 49, roj. 1914, umrla 5. maja 1980; Rudolf Simonič, Brstje 20, roj. 1904, umrl 29. aprila 1980.

krvodajalci

Cirkulane, 17. aprila 1980:
Marija Zmazek, Cirkulane 54; Anica Klajderič, Brezovec 51; Stana Jankovič, Cirkulane 54; Vinko Zemljič, Krčevina pri V. 101; Albert Krajnc, Brezovec 18; Nevenka Kladjerič, Cirkulane 54.

Cirkovce, 22. aprila 1980:
Ivanka Novak, Zg. Jablane 3/a; Ivan Kirbiš, Cirkovce 1/a; Peter Petek, Starošince 5; Alojz Obreht, Starešince 13; Viktor Dolenc, Zg. Jablane 33/a; Anton Golenko, Dragonja vas 32; Stanko Zajc, Mihovce 54/a; Franc Trčko, Cirkovce 59; Martin Golenko, Dragonja vas 32; Peter Klemenšek, Dragonja vas 4/a; Janko Pihler, Šikole 44; Jože Drevenšek, Mihovce 48; Milan Lačen, Cirkovce 60/c; Anton Kmetec, Pongerce 21; Janez Pauman, Dragonja vas 24; Jože Frangež, Sp. Jablane 3; Štefan Potočnik, Sp. Jablane 36; Alojz Draškovič, Sp. Jablane 49; Franc Kmetec, Mihovce 15; Andrej Jančič, Mihovce 35; Minka Gorjup, Drag. vas 11; Štefka Napast, Drag. vas 34; Rozika Godec, Drag. vas 21; Anton Polanec, Zg. Jablane 37; Marjan Bukšek, Drag. vas 6; Franc Gorjup, Drag. vas 11; Franc Pišek, Cirkovce 68/b; Franc Cafuta, Zg. Jablane 18; Anton Lačen, Dragonja vas 2; Branko Kramberger Cirkovce 60; Jože Novak Zg. Jablane 3/a; Franc Petek, Sp. Jablane 45.

Zavrč, 24. aprila 1980
Milica Pravdič, Hrastovec 1; Ivanka Fajfar, Turški vrh 17; Milena Potočnik, Hrastovec 26; Stanko Jurgec, Hrastovec 28; Slavko Pravdič, Hrastovec 1/a; Milan Kotolenko, Dubrava 17; Terezija Zebec, Hrastovec 26/a; Štefan Oderlap, Hrastovec 26; Ivanka Vidovič, Hrastovec 6; Silvo Furman, Gorenjski vrh 30.

TGA Kidričevo, 29. aprila 1980
Franc Drevenšek, Soviče 19/a; Ivan Kovačič, Apače 112; Jože Žnidarič, Zg. Jablane 49; Emilija Jazbec, Kidričevo 35; Anton Kmetec, Slovenja vas 22; Rudi Horvat, Bolečka vas 5/a; Branko Spolenak, Mejna cesta 2; Zlatko Gajšek, Vošnjakova 10; Dušan Levanič, Potrčeva 48; Franc Kidrič, Kupčinji vrh 24; Janez Bedenik, Nadole 13; Dušan Dragan, Sovretova 5; Franc Vtič, Stogovci 36; Jože Medved, Ob železnici 14; Rudi Horvat, Kidričevo 18; Janko Letič, Popovci 21; Lucija Cafuta, Skorba 57; Alojz Korže, Stanečka vas 6; Edvard Dobnik, Sp. Hajdina 46; Maks Fijačko Potrčeva 44; Ivan Meško, Placar 72; Anton Planinc, Breg 25; Jože Voglar, Skrblje n.h.; Alojz Turk, Kidričevo 9; Franjo Petek, Slovenska c. 9, Središče; Herman Škrinjar, Potrčeva 44; Martin Tominc, Apače 105; Venčeslav Veselič, Osluševci 1; Marjan Kovačec, Ziherlova 13; Franc Ivančič, Lovrenc 19; Franc Kokol, Gomilškova 10; Romana Mertük, Trnovci 20; Janez Horvat, 64; Franc Jerič, Šikole 50; Jože Majcen, Kidričevo 15; Jožica Peršoh, Sp. Jablane 42/b; Anica Hohnec, Kidričevo 13; Borut Srečkovič, Rajčeva 4; Marjan Vrabl, Zg. Hajdina 36; Franc Pukšič, Formin 59; Mirko Štrucl, Njiverce 13; Danijel Colnarič, Apače 169; Franc Nahberger, Sela 40; Stanko Pulko, Zg. Hajdina n.h.; Franc Novak, Kidričevo 8; Ivan Juriševič, Apače 176; Andrej Jerenko, Apače 132; Srečko Maroh, Njiverce 4; Angela Lazar, Kidričevo 9; Jakob Krajnc, Zg. Leskovec 23; Džordže Panzalovič, Kidričevo 1; Franc Božičko, Slape 22; Branko Mohorko, Kungota 20; Jože Ogrizek, Vošnjakova 3; Janez Milinger, Skorba 28; Janez Horvat, Poljska 2; Peter Belšak, Janški vrh 48; Ema Turnšek, Gerečja vas 41; Alojz Herega, Grajenščak n.h.; Avgust Bauman, Kolarovec; Stanko Sok, Moškanjci 86/a; Mira Kajnih, Rajčeva 8; Janez Kužner, Jelovice 19; Ana Panzalovič, Kidričevo 1; Anica Grbavac, Kidričevo 1; Krešimir Gabaj, Kidričevo 13;/a; Vinko Vidmajer, Zabovci 76; Drgoslav Rudolf, Kidričevo 3; Marko Adamič, Juršičeva 11, Bruno Gajser, Starešina 42; Franc Leskovar, Zg. Sveča 19. Jožefa Novak, Kidričevo 8.

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi naše drage in nepozabne žene, mame, babice in prababice

Terezije Novak

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter jo tako številno spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Francu Rakušu, ki ji je več let lajšal težave v njeni dolgotrajni bolezni, tov. Glušiču, ki se je z lepimi besedami poslovil od pokojnice v imenu KS Toneta Žnidariča, za izredno lepo zapete žalostinke ženskemu pevskemu ansamblu, zahvala spremljajočemu kaplanu za opravljeni obred in vsem dobrim sosedom.

VSI NJENI

Dežurstvo prehrambenih trgovin:

Sobota, 10. maja 1980 — prodajalni HRANA in KONZUM

Sobota, 17. maja 1980 — prodajalni MARKET Ptuj in BREG

OBČINSKI SINDIKALNI SVET PTUJ
Razpisna komisija

objavlja

prosta dela in naloge

ADMINISTRATORJA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:
— da ima srednjo administrativno ali drugo ustrezno šolo
— da obvlada pisanje na električnem pisalnem stroju
— zaželjeno je, da ima kandidat vsaj nekaj delovnih izkušenj
Delo se združuje za določen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 10 dneh od dneva objave na Občinski sindikalni svet Ptuj, Trg MDB štev. 1/II.
Kandidati bodo pred komisijo opravljali preizkus znanja. O izbiri bodo kandidati obveščeni najkasneje v 15 dneh po odločitvi predsedstva OS ZSS Ptuj.

Žalost in dostojanstvenost na vsakem koraku

ORMOŽ

Tako kot vsak kotiček naše domovine je tudi ormoško občino v zadnjih dneh zajela globoka žalost. Čeprav je življenje teklo svojo normalno pot, je bilo in je marsikaj vendarle drugače. V srcih delovnih ljudi in občanov je zavest, da smo za vedno izgubili največjega sinu jugoslovanskih narodov, zarezala globoko rano, ki je tudi čas ne bo mogel zaceliti. Obenem z bolečino pa ljudi prežema tudi ponos in radost, da živimo v Titovi dobi, ko so narodi Jugoslavije pod njegovim vodstvom uspeli obrniti kolo zgodovine v svojo korist, da bomo to pot odločno nadaljevali.

Vse dni je bil Ormož pust, kot da v njem skoraj ni življenja. Čeprav je delo in življenje potekalo po ustaljenih tirnicah, pa ni bilo značilnega jutranjega in popoldanskega vrveža. Delovni ljudje so po končanem delu pohiteli na svoje domove, saj je s smrtjo našega dragega predsednika zamrl nasmeh in besede niso hotele iz ust.

Na poti v Pomurje se je tovariš TITO, 1. septembra 1966 za kratek čas ustavil v Ormožu. V imenu vseh občanov mu je zaželel dobrodošlico Mirko Novak, takratni predsednik SO Ormož.

Nemo, z bolečino v srcih so se Ormožani vpisovali v knjigo žalosti in se tako še zadnjič poklonili spominu tovariša Tita.

Žalne seje v vseh delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih so bile številno obiskane, kar je ponoven dokaz velike ljubezni, ki jo je čutil sleherni občan do tovariša Tita.

Nem in siv je bil tudi ormoški grad in zdelo se je, da je utihnilo celo petje ptic v stoletja starem gozdiču ob njem. Nemo so prihajali in odhajali Ormožani in okoličani, ter se z vpisom v knjigo žalosti še zadnjič poklonili spominu na svojega predsednika. Njihovo prisotnost so izdajali le tihi odmevajoči koraki med starim grajskim zidovjem . . .

Tudi včeraj se delovni ljudje ormoške občine opravljali svoje vsakodnevno delo. Stroji pa so se ustavili, ko je prišel zadnji trenutek slovesa in tisoče oči je bilo uprtih v televizorje, misli pa so bile, kot vse te dni pri Titu . . . Res je bilo to zadnje slovo, slovo od tovariša, učitelja, očeta jugoslovanskih narodov in velikega državnika sveta. Njegov lik njegova neomajna volja in jasno začrtana razvojna pot pa bo ostala v srcih vseh naših ljudi, narodov in narodnosti za vselej! JB

Delo in vpliv tovariša Tita sta vtkana tudi v revolucionarno pot slovenske partije in v slovensko delavsko gibanje. Tito je razmere v Sloveniji vedno poznal zelo dobro in skupaj z Edvardom Kardeljem, Borisom Kidričem in drugimi revolucionarji je oblikoval nadaljnjo strategijo našega revolucionarnega boja z njeno narodnoosvobodilno razsežnostjo vred. Enako kot boj za novo Jugoslavijo je bil za nas pomemben tudi Titov prispevek v boju za združeno Slovenijo, za pravice naših manjšin zunaj naših meja in za prijateljske odnose z našimi sosedi. To je bil čas revolucionarnih sprememb v sami partiji, v katero je Tito vnesel novega revolucionarnega duha, tako zelo različnega od dogmatičnosti in doktrinarstva, ki se je razširilo pod vplivom Kominterne

. . . . .

Tovariš Tito je bistveno pripomogel k temu, da smo uspeli najti v vseh obdobjih revolucije našim razmeram najboj ustrezne rešitve razvojnih in drugih problemov; rešitve, ki so upoštevale dejanske razmere, možnosti in odnos družbenih sil ter se oplajale z revolucionarno teorijo in socialistično vizijo. Kritičen in s skrajno odgovornim odnosom do vsega, kar je bilo doseženo ali kar se je ponujalo kot navidezna rešitev in resnica, je tovariš Tito vselej težil za tem, da tok revolucije ne zaostane, da ne podleže apriorizmu, doktrinarstvu in dogmatizmu

. . . . .

Tako kot že tolikokrat poprej, je tovariš Tito s svojimi sodelavci, z vsemi, s katerimi je krčil steze revolucije, tudi v tistih težkih dneh, ko so napadali naše vodstvo in razvojno usmeritev zaupal v akcijo množic, ki težijo k vse bolj svobodnemu življenju. Izhajal je iz marksističnega spoznanja, da je osvoboditev delovnih ljudi in dela stvar njih samih. To je današnji in zgodovinski smoter naše socialistične samoupravne družbe. To so izkušnje delavskega gibanja vsega sveta, mi smo črpali iz njih, oprti na ustvarjalne pobude in silnice naše lastne revolucije

. . . . .

Z globoko žalostjo se zavedamo, da tovariš Tito ne bo več prihajal k nam, v Slovenijo, ki jo je poznal od otroških let, v kateri se je tako rad mudil že pred narodnoosvobodilnim bojem in po osvoboditvi. Povsod, kamor je prišel, je občutil vso ljubezen in spoštovanje, ki mu ga izkazuje slovenski narod. Mi smo vedeli, da je ves z nami, tako kot je bil z vsemi ljudmi vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Ne bo ga, da bi se veselil naših novih delovnih zmag, ne bo ga, da bi snoval nove zamisli, ki jih je vedno izpovedoval z jasno in vsakomur razumljivo besedo. Vendar iz tega občutja raste dragoceno spoznanje . . .

Iz govora predsednika CK ZKS Franceta Popita na komemorativni seji v Skupščini SR Slovenije

Številne žalne komemoracije

V ponedeljek, torek, sredo so po vseh krajevnih skupnostih, v prostorih društev in organizacij potekale številne žalne komemoracije. Brez posebnega obvestila so se občani zbirali na običajnih zbornih mestih in pozorno sledili besedam o bogatem življenju in delu predsednika Tita. Molče so se poklonili spominu vsem tako dragega predsednika, molče pa so se potem razšli po svojih domovih — s Titom v srcu . . .

Povsod je bilo enako žalostno in obenem slovesno — tako v Podlehniku, Leskovcu, Doleni pa v Vidmu in v gasilskem domu v Tržcu, od koder je tudi posnetek.

Delovno predsedstvo osrednje žalne seje, ki je bila v ponedeljek v dvorani mestnega kina v Ptuju. Seje se je udeležilo nad 400 delegatov iz vseh samoupravnih in družbenopolitičnih struktur v občini

Zaupanje vase in trdnost našega sistema

Težko bi v nekaj besedah opisali vse tisto, kar se te dni dogaja na območju ptujske občine. Potrtost, izrazi bolečine na resnih, a ponosnih obrazih povsod — pri stroju v tovarni, ob delovni mizi, v javnem lokalu, na ulici, — povsod tudi delovna vnema, odločnost, da z delom dokazujemo našo pripravljenost nadaljevati po Titovi poti.

V vseh organizacijah združenega dela, v samoupravnih delovnih skupnostih, ptujski vojašnici Dušana Kvedra, v krajevnih skupnostih so bili žalni komemorativni zbori izredno dobro obiskani. Preskrba teče normalno, v trgovinah je promet nižji kot ob drugih dnevih, zlasti še pri tehničnem blagu in tekstilu.

V knjigo žalosti so se med prvimi vpisali tudi vojaki in starešine ptujske garnizije JLA

Člani občinskega komiteja za SLO in vodilni družbenopolitični delavci občine so zadnje dni obiskali delovne organizacije, se pogovarjali z delavci v temeljnih organizacijah o njihovih problemih, od samoupravnih odločitev do delovnih pogojev, oskrbe z reprodukcijskim materialom in nagrajevanja po delu.

Delavci so odkrito govorili o svojih težavah, o problemih, s katerimi se srečujejo, vendar z zavestjo, da se morajo še bolje delovno organizirati, da bodo povečevali produktivnost in storilnost, izboljšali kvaliteto, saj se zavedajo, da edino to vodi k uresničevanju stabilizacijskih prizadevanj.

Pred delavskim domom Franca Krambergerja v Ptuju, kjer je dnevno odprta knjiga žalosti od 7. do 19. ure se stalno pomika dolga vrsta delavcev, kmetov, delovnih ljudi in občanov ptujske občine vseh starosti

Še bolj se bo poslej povecala odgovornost Zveze komunistov v široki ljudski fronti in delegatskem sistemu. Tudi vnaprej bodo delovala demokratično izvoljena kolektivna telesa na vseh ravneh. Predsedstvo SFRJ pa je v tem trenutku že prevzelo polno ustavno odgovornost za neodvisnost in varnost, za bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Socialistične Jugoslavije, za njeno neuvrščeno svetovno politiko miru in sožitja. Tudi v tem je veličina Tita, da je že v času svoje polne življenjske ustvarjalne moči vgrajeval v naš ustavni sistem institute skupnega vodenja, ki smo jih v sedemdesetih letih že tudi uspešno preizkusili v jugoslovanskem političnem in gospodarskem življenju.

Iz izjave Mitje Ribičiča, predsednika RK SZDL Slovenije

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik MIHAEL GOBEC, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-223. Celoletna naročnina znaša 250 dinarjev, za tujino 350 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.